

Ulibra wi Ulemp wi Banjañan

Uṭup ujuni

Ulibra wi uwoon unkkakalēṣun iko yi banjañan biki Yetu badolun. Uwoon utēbantēn wi Luk apiitun pa Teofil nanohul. Luk ul ṭi uleeful awo nakuraar. Kē aṣē ji bi kagakandēr na Pawulu na dko pṭup Uṭup Ulil Unuura. Ṭi ulibra wi, Luk aṭup iko yi baṭaṣar Yetu badolun na jibi baniinkani Uṭup Ulil Unuura ṭi umundu bti. Ñaan ahinan kawin ṭi ulibra wi, ulemp wi Uhaaṣ wi Naṣibaṭi udolun. Uwala ṭi banjañan, awul baka mnhina mi pṭup Uṭup Ulil Unuura. Bañaan batum bakak afiyaar ajunna Yerutalem aya Yuda na Famariya na ṅmbaṅ ṅtum ṭi umundu. Iko iṭēp jibi Yetu abiin aṭup aji ilun kawo ṭi Ulibra wi 1.8: « kē naṣē lun kayeenk phina woli Uhaaṣ wi Naṣibaṭi uwala ṭi an. Nalun kawo bamaar biki naan ṭi Yerutalem na ṭi utaak wi Yuda bti, na ṭi utaak wi Famariya te kaban kaban ki umundu. » Ulibra wi uṭup jibi bhoṅar bi Naṣibaṭi adolun na bañaan babanun du bañaan bti biki mboṣ. Du Itrayel, baṭaṣar Yetu badunna aṭup bayuday Uṭup Ulil Unuura abaa ya du ṅtaak ṅi banwoon baanwo bayuday, na du bañaan bti. Du dko bti di baṭupun Uṭup Ulil Unuura bañaan balon bafiyaari kē balon baanfiyaar wa. Bañaan batum babi ṣoor banjañan, kē bukal baṣē tamanaara aṭup baka iko itum bahilna baliint ṭi pfiyaar.

¹ Teofil, ti ulibra wi naan uteek, d̄t̄iiniyaan iko bti yi Yetu adoluŋ abot ajukan du ujuni,

² te unuur wi adeeŋaniin du baŋi. Ji abi ado kadeeŋana du baŋi, aŋepna ti *Uhaaŋ wi Naŋibaŋi aŋup *banjaŋan biki adatuŋ, uko wi pdo.

³ Wi akeŋuŋ, ti kadun ki baka di di akaaŋ apen awinana najeb. Ado iko itum ti ŋnuur iŋeen na ŋbaak̄er, adiiiman baka k̄e awo najeb na manjoo-nan, aji pen kawinana ti kadun ki baka kabot kaŋup baka uko wi *Pŋih pi Naŋibaŋi.

⁴ Unuur ulon ti akdeen na baka, aŋe ji na baka bawut kapen ti Yerutalem, baŋo da bayoonk kahon ki Aŋin, ki batiinknuŋ ti mntum mi nul :

⁵ «*Yowan *abattaar an na meel, k̄e an, ti ŋnuur ŋankmbiin ŋi nalun kayeenk *batitmu bi Uhaaŋ wi Naŋibaŋi. »

Yetu apaya baŋi

⁶ Wi wi *banjaŋan bayitiiruŋ, aŋe hepar Yetu aji : « Ajugun! Woon henkuŋ di di ikkakanuŋ *Itrayel pŋih i? »

⁷ K̄e aŋe teem baka aji : « Naanka na pme unuur k̄eme wal wi Aŋinun adatuŋ ti mnhina mi nul,

⁸ k̄e naŋe luŋ kayeenk phina woli *Uhaaŋ wi Naŋibaŋi uwala ti an. Naluŋ kawo bamaar biki naan ti Yerutalem na ti utaak wi *Yuda bti, na ti utaak wi *Famariya te kaban kaban ki umundu. »

⁹ Wi Yetu ajakuŋ haŋ, aŋe deeŋana du baŋi, k̄e baktena. Wi wi kanfeluŋ kaŋaaŋ abi awuna, baankak awina.

¹⁰ Jibi bahumuŋ katen baŋi bi apayiin, k̄e biinŋ bat̄eb, banwohariin imiŋa ifaatal baŋe mara mara awinana.

11 Baji na baka : « An biinṭ biki *Galilay, nabaa naṭ we aten baṭi ba? Yetu i, ampayiiṅ baṭi ṭi kadunan, aluṅ kabiha, jibi nawinuluṅ hēnk, kē apaya baṭi. »

Bahoṭan Matiyat ṭi Banjañan

12 *Banjañan bapēnna wal mēnṭ du Pnkuṅ pi Mnoliwera* aṣē kak Yerutalem danwoon daanlowiir maakan na pnkuṅ mēnṭan, daṭool pdo ukilometēr.

13 Wi bakakuṅ, baya aneej ṭi katoh, du meetṭ di bko duuṭ, di bi Fimoṅ Piyeer, na Yowan, na *Yakob na Andre na Filip na Tooma, Bartelemi na Maci, Yakob abuk Alfe, Fimoṅ nagutar utaak, na *Yudaṭ abuk Yakob bajonuṅ kayitiiraan.

14 Batiinkar bukal bti na baatṭ baloṅ na *Mariya anin Yetu, na baṭa Yetu, añehan Naṣibaṭi.

15 Ṭi ṅnuur mēnṭan banfiyaaruṅ Yetu, baya pban iñeen-week na iñeen ṅtēb, kē Fimoṅ Piyeer aṣē naṭa ṭi ptoof aji na baka :

16 « An bayiṭ naan uko wi *Uhaaṣ wi Naṣibaṭi ubiiṅ aṭēpna ṭi mntum mi *Dayiṭ, aṭup ṭi Ulibra wi Naṣibaṭi ṭi uko wi nawo Yudaṭ, ambiiṅ aṭij bam-mobuṅ Yetu, uwo wo wi kabi kadolana. »

17 Abi wo aloṅ ṭi un, ayeenk kafah ki ulemp ji un.

18 Kē ñiiṅ mēnṭan aṣē bi nug uṭeeh na ktaka ki buṭaan bi adoluṅ buṅ: Ajot afēṭa amay, kē ipēṣ itaṭadiiri.

19 Uṭup waṅ uniink Yerutalem bti, ukaaṅ kē bakak ado uṭeeh mēnṭan aji « HAKELDAMA » uwoon ṭi uṭup wi baka « uṭeeh wi pñaaak. »

* **1:12** *Pnkuṅ pi Mnoliwera* : Dawoon katim ki pnkuṅ pi bajaan bado na umbaabu “Mont des Oliviers, Monti di Olivera, Mount of Olives.”

²⁰ Fimonj Piyeer akak aji na baka : « Kë başë piit
 ʒi Ulibra wi Pñaamarën Naşibaʒi ʒi uko wi Yudaʒi aji :
 “*Katohul kaduka kajinʒ,*
nin aloj aankwo da.”✧

Akak aji :

“*Aloj ayeenk ulemp wi nul.*”✧

²¹⁻²² Piyeer aji kak : « Kë bañaan balon başë jon
 nwo na un, undiimaan, wi Yetu Ajugun awoon na
 nja aneej apën, du unuur wi *Yowan abattaarulun
 te unuur wi abiiñ adeenana du baʒi ʒi kadun un.
 Keeri alon ʒi baka awo i kabi na un, kayuuj kë
 bawin Yetu wi anaʒiin ʒi pkeʒ. »

²³ Wi wi başaan aʒij batëb ʒi baka, *Yotef
 anʒu'aniin katim ki Bartabaat, kë başë duuna ki
 Yuttut, na alon anwoon katim ki Matiyat.

²⁴ Kë başë ñehan Naşibaʒi aji : « Iwi Ajugun,
 inmeen ñaan na uşalul, yuujun i idatun ʒi batëb
 biki,

²⁵ awo nanjañanu, ayeenk ulemp wi Yudaʒi
 adukun, aya di awoon i kaya. »

²⁶ Bado kanun na mñlaak, kë Matiyat adatanaa,
 ahoʒan ʒi banjañan iñeen na alon bukun.

2

Uhaaş wi Naşibaʒi uwala ʒi banfiyaarun Yetu

¹ Bayitiir bti ʒi unuur wi *Pentakot.

² ʒi dko mënʒ, kë başë tiink pñaat panwoonun
 baʒi anaam na ukëk kë pabi aneej ʒi katoh ki ba-
 woon atum ka.

³ Kë başë win iko ilon ʒi indemënt yi bdoo. Iko
 mënʒ igarandëri, aji kandoli kaya kaʒo ʒi alon.

4 *Uhaaş wi Naşibaţi uneej atum  i baka bti, k  bakak a up n up n aant, andoli jibi Uhaaş wi Naşibaţi u u'uli p up.

5  i wal m n an k  *bayuday balo  banjaan bad man Naşibaţi banwoonu  n taak bti n i umundu, baş  wo  i Yerutalem.

6 Wi batiinku  p aat, p ntuk payitiir a   n o ar maakan  iki andoli aji tiink ba up u up wi  ul.

7 Ba o ar adiw a, a   ji : « Ba aa  bank iiniin h nk baanwo biki *Galilay i?

8 K  hum di di andoli  i un, ajaki tiink bakt p  i u up wi nul?

9 Nwoona Part, na Med na Elamit, na Metopotamiya, na Yuda, na Kapado iya, na Pont na A iya.

10 Balo  bawoona Frigiya na Pamfili, na Ejiptu na n f   n  Libiya n an o u  Kuren, balo  k  bawoona Rom.

11 Balo  k  bawo bayuday biki kabuka a u na bankaku  baka, biki Kret, na Barab. K  andoli  i un a   ji tiinka baka ba up  i u up wi nul iko inuura yi Naşibaţi adolu . »

12 Ba aa  ba o ar fu , baamme uko wi pdo, andoli kaji na at n ul : « We uwo u  uko wi? »

13 K  balo  baş  be  baka, aji : « Biki baka pdaan poot. »

Fimo  Piyeer a iini na ba aa 

14 K  Fimo  Piyeer a   na a na *banja an i een na alo  buku  a   huuran ateem baka aji : « An *bayuday na an bti nanf  u   i Yerutalem, an bti nawatan iba  natiink nabot nate uko wi n i ka upana .

15 Nin, bañaan biki baankuji, jibi naşaluŋ. Nhum ƚi nfa mpoƚi.

16 Uko wi *Naşupar Naşibaƚi i bajaan bado Yowel abiin aşup uşepuŋ şep adolana hënk.

17 Naşibaƚi aji :

“ƚi ŋnuur ŋbaañşaani, dbi kawalan Uhaaş wi naan ƚi bañaan bti.

Babukan biinş na baaş baluŋ kawo başupar biki naan,

bapoş na bantohi biki nan baluŋ kado kaşaafi iko inkwoonuŋ du nji, kawin iko inwoonŋ yi pbi.

18 Eñhën, dluŋ kawalan ƚi ŋnuur mënş Uhaaş wi naan ƚi balempar naan biinş na baaş, başë bawo başupar biki naan.

19 Dluŋ kado iko iñonjarënaan du baƚi duuş kakak kadiiman iko iweek ƚi mboş. Pñaak, bdoo, na udu iluŋ kawo.

20 Unuur uluŋ kakak bdëm, pli pakak ji pñaak, ji unuur uweek unuura wi Ajugun ubi udo ka-ban.

21 Hënk, ñaan anklunŋin kahaş ƚi katim ki Ajugun abuur.”* »

22 Timon Piyeer akak aji na baka : « An bañaan biki *Itrayel natiinkan bnuura uko wi nji kaşupuŋ: Naşibaƚi ayil Yetu i *Nataret ayuujna ƚi a mlagre na iko iñonjarënaan itum, indiimanuŋ phina pi nul jibi nameen wa an ƚi ŋleefan.

23 Ñiinş an, bawulan a, jibi Naşibaƚi adoon abi me wa akak anjal uwo, nafiŋa, wi nadoluŋ kë banwoon baanfiyaari bapaŋa.

* 2:21 Yowel 3.1-5.

24 Kë Naşibaţi aşë naţana ţi pkeţ, abuurana mnhaj mi pkeţ, pkeţ paanhilan amëbana.

25 *Dayiţ aţiiniyaana aji :

“Wal undoli dji kawin Ajugun ţi kadun ki naan, iňogën ukaaŋ kë nnaţ aliint.

26 Ukaaŋ kë nnilan maakan akuţ ayeeh mnlilan mi naan.

Kë uleefubi wo wo ţi mnhaţ

27 Ţiki iinkwutan uhaaş wi naan uya ufëţ du mnkeţ, akak awo iinkwutën, nji ñaaŋ nalemparu naweek mpuţ.

28 Iyuujeŋ bgah bankţjuŋ du ubida,

iluŋ kaţumanaan na mnlilan Ţiki iňogën.”☆

29 « An bayiţ naan, dhilan kaţupan uko wi na mntëŋ: Atemun Dayiţ akeţi, amoya, kë bhër bi nul bawoha ţi uţaak wi nun.

30 Abi wo Naţupar Naşibaţi aşë me kë Naşibaţi abi hoŋa uko ulon, amehna ţi kadunul,

“aji aluŋ kaţu alon i pşini pi nul ţi pşih.”☆

31 « Kë wi wi Dayiţ ataruŋ awin kë *Krittu aluŋ kanaţa ţi pkeţ, aşë Ţiiniyaan wa aji : “Naşibaţi aanwuta kë aţo du mnkeţ kë uleeful ukak awo uumpuţi.”☆

32 Yetu mënţan, Naşibaţi anaţana ţi pkeţ, kë ŋwo bti bamaar.

33 Naşibaţi adeeŋa ţi kadeenu ki nul, kë ayeenk du Aşin nja *Uhaaş wi Naşibaţi, wi ahoŋuluŋ Ţfa, aniinkan wa ţi bañaan, jibi nakwinuŋ akuţ atiink hënk.

34 Ţiki Dayiţ ul, andoon awo aampaya baţi aţiini aji :

☆ 2:28 Kañaam 16.8-11. ☆ 2:30 Kañaam 132.11. ☆ 2:31 Kañaam 16.10.

“Naşibaţi Ajugun aji na Ajugun :
 Țoon Ți kañen naan kadeenu

35 *te ndo n̄tooran başooradu,
 ido kapafna baka ihoţ.”* »✧

36 Timonj Piyeer abaañeş b̄tup aji : « Bañaan biki *Itrayel b̄ti, nameen bnuura keeri : Yetu i napañun Ți kruţ, Naşibaţi adola kē awo Ajugun akuţ awo Krittu. »

Bateek banfiyaaruñ

37 Wi bañaan batiinkuñ uţup wañ aşē Țēla Țēla, ahepar Timonj Piyeer na *banjañan bukundi aji : « Bayiţun, kē n̄baa do do hum ba? »

38 Timonj Piyeer atem baka aji « Nawutan pjuban, naţelēş n̄bida, andoli Ți an aji yeenk *batitmu Ți katim ki Yetu Krittu, Naşibaţi ahilna amiiran ipekadu. Naşibaţi aluñ kawulan Uhaaş wi nul.

39 Kahonj ki nul kawo ki nan, na babukan, na banlowuñ b̄ti, na biki Naşibaţi Ajugun aklun kadu'ara. »

40 Timonj Piyeer akak aȚiini na baka pa bate abot akooţ baka aji : « Nalowan bañaan bawuţaan biki nahilna nabuuran n̄leef n̄i nan. »

41 Bandinanuñ uţup wuñ, bado batitmu, kē bañaan banñoguñ iñeen-week nyaaş iñeen n̄wajant̄ (3000), bahoţana unuur mēntan Ți pntuk pi banfiyaaruñ Yetu.

Pntuk pteek pi banfiyaaruñ

✧ 2:35 Kañaaam 110.1.

⁴² Bañaan bakak amëban bnuura pjukan pi *banjaan, amëban ti uok na bboofar, ti pfaašiiir kapoom* na pñehan Našibați.

⁴³ Bañaan bti bawo na palënk ti ñleef ñi baka, tiiki banjaan baji bado mlagre na iko iñonjarënaan itum.

⁴⁴ Banfiyaaruñ Yetu bti bakak aok iko yi bakaan bti.

⁴⁵ Baji bawaap itoh na bka bi baka, kafašiiir, andoli ayeenk kaliñan na kanuma ki nul.

⁴⁶ Unuur unjinți baji bayitiir du *Katoh Kaweek ki Našibați, kafašër ipoom ti itoh yi baka, kade na mnlilan na uhaaš ujint.

⁴⁷ Baji badëman Našibați, kë bañaan bti babot amagan baka. Ajugun, kë ašë ji do unuur unjinți, ahoñan ti pntuk puñ biki abuuraruñ.

3

Fimonj Piyeer na Yowan bajeban ñiint ančakmuñ

¹ Fimonj Piyeer na *Yowan baya unuur ulon du *Katoh Kaweek ki Našibați wi ñwoori ñwajanť ñi utaakal ñakobuñ, tiiki uwoon uwoori wi pñehan Našibați.

² Kë bañaan balon bašë tij da ñiint alon ančakmi ti kabuka. Unuur unwoon, baji baťija kaťooran ti plëman pi Katoh ki Našibați pi bajaan badu Plëman Pnuura. Aji to da pñehan bañaan banjaan babi pneej ti Katoh ki Našibați.

³ Wi awinuñ Fimonj Piyeer na Yowan kë bakbi pneej, kë ašë ñehan baka itaka.

* **2:42** Banfiyaaruñ Yetu baji woli bade baji bafašiiir kapoom kaleña kañah kabaañšaani ki badeeñ na a.

4 Kë Fimoŋ Piyeer na Yowan bašë tena bnuura, wi wi Fimoŋ Piyeer ašaaŋ aji na a : « Tenun »

5 Ñiintŋ ajoban baka kēš anuŋ aji bawula ukoolan.

6 Kë Fimoŋ Piyeer ašë ji na a : « Mënwo na untaam, mënwo na uwuuru, ašë wulu uko wi nwoonaanuŋ: Ʀi katim ki Yetu *Krittu i *Nataret, pošan! »

7 Fimoŋ Piyeer aŋijana wal mēntŋ Ʀi kañen kadeenu ašë dola kē anaŋaa. Ʀi dko mēntŋ, ñiintŋ atiink ihoŋ kē iliintŋ na a.

8 Kē abi lut lut anaŋ abi kapoš poš. Aneej na baka Ʀi Katoh ki Našibaŋi, apoš, alut, ašë beeb Našibaŋi.

9 Bañaanŋ bti bawina kē akpoš ašë beeb Našibaŋi.

10 Bayikrēna ašë ji : « Ñiintŋ i, mēntŋ ul ajaanŋ aŋo bñehan du Plēman Pnuura i? » Kē bañaanŋ bašë ñoŋar fuŋ akuŋ alēnk Ʀi uko unŋepuŋ.

Fimoŋ Piyeer aŋiini na bañaanŋ

11 Ñiintŋ unŋ aankak adi pwutan bi Fimoŋ Piyeer na Yowan, kē bañaanŋ bti bašë ñoŋar, aŋi aya du baka, du ušaala wi bajaanŋ bado Ušaala wi *Falomonŋ*.

12 Wi Fimoŋ Piyeer awinuŋ bañaanŋ bukuŋ, ašë Ʀiini na baka aji : « An bañaanŋ biki *Itrayel ; nabaa ñoŋar we Ʀi uko unŋepuŋ ba? Nabaa tenun hum hēnk ba? Našal aji phina pi nun na pdēman pi njaanŋ ŋdēman Našibaŋi pakaanŋ kē ñiintŋ i apoši i? »

13 Yetu i nawuluŋ baših biki nan, i napokuŋ Ʀi kadun ki *Pilata andoonŋ abi šal pwutana, Našibaŋi i *Abraham, i *Itaak na i *Yakob na i bašinun adi-iman pdēm pi Yetu nalemparul mēntŋ.

* **3:11** Ušaala wi Falomonŋ: Dko mēntŋ dapaŋešaanuŋ dko di banwoonŋ baanwo bayuday bahiluŋ kanaŋ na dko di bayuday Ʀaŋ bahiluŋ kanaŋ.

14 Ñiint, anwoon najint natool, ul i i napokun ašë ñehan bawutan nafiñ bañaan.

15 Hënk, kë nafiñ napaš ubida. Kë Našibați ašë națana ți pkeț, kë ŋwo bamaar.

16 Pfiyaar ți katim ki Yetu pakaan kë ñiint națakmaan, i nakwinuñ abot ame'a i ajebi. Ënhën, pfiyaar ți Yetu pajebanuluñ bnuura hënk jibi nakwinuñ an bti.

17 « An bayit naan kë nșë me kë uko wi nadoluñ, an na bașihan, nado do wa na kapaam.

18 Nașibați ul, adobi țupa țup undiimaan ți mntum mi bațuparul bti aji *Krittu aluñ kahaj kakeț, kë wañ wi adolan.

19 Keeri nawutan pjuban, nakak du Nașibați ipekadu yi nan ihilna ipën.

20 Ajugun aluñ kawulun ŋwal ŋi mnjeeh, kabot kayil Yetu Krittu, i adatuñ undiimaan pa an.

21 Yetu mënț, awo i kațo bați te wal wi iko bti ikkakun ihalu, jibi Nașibați abiin ațup ți mntum mi bațuparul bayimanaan biki țfa.

22 Na manjoonan *Moyit ațup aji : *Nașibați Ajugun aluñ kayil națuparul ji nji, pa an, anwoon i pntaali pi nan. Nawo i katiink iko bti yi aklun kațupan.*

23 *Ñaan anwoon aantinka aluñ kapën ți pntaali pi Nașibați, kașë kakeț.**

24 Kë *bațupar Nașibați bti, ajunna ți Famiyel na bambiin abi ți kafetuł, bațiiniyaan andoli iko yi ŋkwinuñ nța yi.

25 Uko wi Nașibați ațupuñ ațëpna ți bațuparul uwo wi nan. Ënhën, *bhoñar bi Nașibați adoluñ na bașinan bawo kak pa an, wi ajakuñ țfa na Abraham

☆ 3:23 Pleșan 18.15,18,19.

aji : *Dbi kaṭēpna ṭi kabuka ki nu kawulna umundu bti bnuura.* ☆

²⁶ Ukaañ kē Naṣibaṭi apēnan Yetu kē awo nalemparul aṣē yila ṭi an duna, kahilna kawulan bnuura bi nul, wi akpēnananañ ṭi buṭaan bi nakdolun. »

4

Baṭij Fimoṅ Piyeer na Yowan uruha uweek

¹ Fimoṅ Piyeer awo na *Yowan, ahum kaṭiini na bañaan, kē baṭejan baloṅ, na naweek i bayeñ biki *Katoḥ Kaweek ki Naṣibaṭi, na *baṭaduk baloṅ baṣē bi, aṅog baka.

² Badeebaṭ ṭiki *banjañan batēb bukuṅ bajukan bañaan aji Yetu anaṭa ṭi pkeṭ, kē wañ ukyuuj kē bankeṭun bahilan kanaṭa ṭi pa.

³ Hēnk, kē bado kē bamob baka awat ukalabuṣ ayoonkna mnjinṭ, ṭiki unuur udobi yob yob wal mēnṭ.

⁴ Kē bañaan baṭum ṭi banktiinkun uṭup wi banjañan, bafiyaar ṭi Yetu. Wal mēnṭ banfiyaarun bti bañogan iñeen-week ṅyaaṣ iñeen kañeen (5000).

⁵ Wi unuur ujinṭun kē baweek biki *bayuday, bantohi na *bajukan Bgah bi Moyit baṣē yitiir du Yerutalem.

⁶ Baṭo na Anaṭ, *naṭejan naweek, anwoon na Kayif na *Yowan na Alektandēr na biki mnṣini mi *baṭejan baweek bti, ayitiir.

⁷ Baṭij Fimoṅ Piyeer na *Yowan ṭi kadun ki baka aṣē jun phepar baka aji : « Ṭi phina kēme ṭi katim ki in ki ki najebanun ṅiintṭ anṭakmun? »

☆ 3:25 Ujuni 22.18.

8 Fimon Piyeer, i *Uhaaş wi Naşibaţi uneejun akęş, kę aşę teem baka aji : « An baweeek biki nun na bantohi,

9 nadu'un nęa *uruha ęiki ędo ńaaņ anęakmuņ bnuura, aşę heparun jibi ęhili hil ado jeban ńiint i.

10 Nawoon bame, an bti, na bańaaņ bti biki *Itrayel bandukiin kę ęi katim ki Yetu i *Nataret ki ki ńiint annaņun un ajebnuņ. Yetu i napaņun, kę Naşibaţi aşę naņana ęi pkeę, ul akaaņ kę ńiint i akak najeb ahil anaę ęi kadunan.

11 Kę ul Yetu i i Ulibra wi Naşibaţi ujaķun aji :
*“Awoon pnduba pi an baniw napokun,
 pnduba męntan puņ pakakun amęban katoh.”*✧

12 Ul ęań ahilanun pbuuran bańaaņ. Eńhęn, ęi umundu bti Naşibaţi aanwul wul nin ńaaņ aloņ kak ahilanun pbuuranun. »

13 Banęoon uruha bańoņar wi bawinuņ Fimon Piyeer na *Yowan banwoon baando juk juk, jibi bakęupi kę nin baantęp ado lęnk lęnk. Bayikręn wal męnt kę biki męnt babi wo bagakandęr na Yetu.

14 Wi bakaaņ awin ńiint anjebun un kę anaę akab ęi baka kę başę waaņ uęup.

15 Hęnk, kę bado kę bapęnan baka ęi dko di uruha, aşę jun pęiini bukal bukal, katen jibi bakdoli.

16 Bahepar aji : « Nębaa do do hum na bańaaņ biki ba? Babaaņ ado mlagre mņjint piş mii mi, kę bańaaņ bti banfętuņ ęi Yerutaalem bamee, ęńhılanun kapok wa.

17 Kę ęşę wo kado uko uwut kameeęana kapel hęnk. Nębęg baka keeri baęańan pęiini na nin ńaaņ aloņ hęnkun ęi katim ki Yetu. »

✧ 4:11 Kańaaam 118.22.

18 Wi wi bantoon ɥi uruha baŋaɔŋ adu baka kē bakak ɥi wa, ašë bēg baka maakan baɥaɥna pɥiiniyaan na pjukan ɥi katim ki Yetu.

19 Kē Timon ɥiyeer na Yowan bašë teem baka aji : « we unuurnaaniin ɥi kadun ki Našibaɥi ba? Pɥiinka kēme pɥiinkan? Uduka ɥi an!

20 Un daan nēnhilanun kayomp na uko wi nwinun akuɥ atiink. »

21 Bakak abēg baka bnuura, ašë wutan baka kē bayaa. Baanka uko unooranaan baka wi baɥaɔŋ bɥi bawoon ɥi pɥēman Našibaɥi ɥi mlagre mi bawinun.

22 Niiinɥ anjebnun na mlagre un, adobi pel pel nɥsubal iñeen nbaakēr.

Banɥyaaruɥ bañehan Našibaɥi, wi bawo i ɥi mnhaj

23 Wi bawutanaaruɥ wutan Timon ɥiyeer na *Yowan, kē bašë wugša, akak du batēnɥ baka aya kakalēs iko bɥi yi *baɥenɔŋ baweek na bantohi bajakuɥ na baka.

24 Baɥaɔŋ batiink baka ašë ñehan Našibaɥi ɥi pɥiim ploolan aji : « Ajugun, iwi ipašun baɥi, mboš, na bɥēk na iko bɥi inwoon da!

25 Iwi iɥēpnɔŋ ɥi Uhaašu aɥup ɥi mntum mi *Dayiɥ ateemun nalemparu wi ajakuɥ aji :

*“We ukaɔŋ kē baɥaɔŋ biki nɥtaak babubara ŋinɥar
kē baɥaɔŋ bɥi babubara aɥaat anooran nleef?”*

26 *We ukaɔŋ kē baših biki mboš bakbomandēr ugut,
kē baweek batiinkar aji bagut na *Yawe Nawat
Kabuka na Kriɥtu i akēruɥ?”*

27 Aa wo! Herod na Pont *Pilat bayitiir ɥi ubeeka wi, na banwoon baanwo bayuday, na *bayuday,

anaɗara Yetu nalemparu nayimanaan, i idatuŋ aji awo Krittū.

²⁸ Bado hēnk iko yi bti ɗi mnhina mi nu na jibi ijakuŋ iluŋ kadolana.

²⁹ Ajugun, hēnkuŋ, watan kabaɗ ɗi kabēgare ki baka iŝē iɗenun un balemparu, ŋdo kaɗup Uɗup wi nu na mntēŋ mnweek.

³⁰ Taran kañen ki nu ijeban bañaan, ido mlagre na iko iñonjarēnaan ɗi katim ki Yetu, Nalemparu Nayimanaan. »

³¹ Wi bañehanuŋ Naŝibaɗi aba, kē dko di bawoon daŝē ŝinɗar kē *Uhaaŝ wi Naŝibaɗi uŝē neej ɗi baka bti kē bakɗup Uɗup wi Naŝibaɗi na mntēŋ.

Banfiyaaruŋ baɗok iko yi bakaan bti

³² Banfiyaaruŋ bti bakak hēnkuŋ awo uŝal na uhaaŝ uloolan. Kē nin alon aanji ŝal ŝal, kaji nji aloolan dkaan wi, kēme wundu. Baji banaakrēn bka bi baka bti.

³³ Phina pweek pawinanaa, wi *banjañan bakɗiiniyaanuŋ pnaɗa ɗi pkeɗ pi Yetu Ajugun, kē bnuura bweek bi Naŝibaɗi baɗum ɗi bukal bti.

³⁴ Nin alon ɗi baka aanwinana winana bwaan. Bankaan mboŝ kēme itoh baji bawaap ya kaɗij itaka yuŋ

³⁵ kabi wul banjañan. Baji bafaŝ itaka andoli ayeenk kafah kanliŋuŋ na kanuma ki nul.

³⁶⁻³⁷ Kē hēnk di Yoteɗ, ñiint alon i pŝini pi Lewi, anwoonuŋ unjiw wi Kipruɗ, i banjañan bajaan bado Barnabat (uwoon ñaan anjaan atēŋtēn) kē aŝē ka ɗfa uɗeeh ulon. Awaap wa aɗij itaka abi awul banjañan.

5

Ananiyat na Tafira

¹ Kë ñiintɔ alonɔ i bajaanɔ bado Ananiyat na Tafira aharul başë waap mboş mnlonɔ, atiinkar,

² amen itaka ilonɔ, aşë ɕij indukiinɔ, awul *ban-jañan.

³ Kë Fimonɔ Piyeer aşë hepara aji : « Ananiyat, we ukaanɔ kë *Fatana aneeju uhaaş, kë ido la pguur *Uhaaş wi Naşibaɕi, ajej itaka ilonɔ ɕi yi iwaapnuɔ mboş, amen?

⁴ Ihilan lah, kawut pwaap mboş mënɕ, këme kajej itaka yi iwaapnuɔ ma bti, kadolna uko wi inumiinɔ? Hum di di uşal waɔ udoli do, adoo neej ɕi iwi ba? Mënɕ bañaanɔ biki ikdoonɔ na pguur hënk, Naşibaɕi a. »

⁵ Wi Ananiyat atiinkanɔ tiink uko waɔ, aşë jot ɕi dko mënɕ, abi keɕ keɕ, kë bañaanɔ bantiinkunɔ uko waɔ bti balënk maakan.

⁶ Baɕaşa babi, abooɕan puum apënan aya amoy.

⁷ Uko ji ŋwoori ŋwajanɕ uɕëpi, ahar Ananiyat kë aşë bi aneej bë aamme uko unɕëpuɔ.

⁸ Kë Fimonɔ Piyeer aşë du'a aji na a : « ɕupaan! Preeş pi, pi pi nawaaparunɔ mboş i? » Kë ateema aji : « Aa, preeş paɔ pa. »

⁹ Kë Fimonɔ Piyeer aşë kak aji na a : « Nabaa şal şal hum adoo ji naguur Uhaaş wi Naşibaɕi ba? Tenan, banyaan amoy ayinu banaɕunɔ ɕi plëman hënk, bakak ańooɕu, kaya kamoy. »

¹⁰ ɕi dko mënɕ, kë abi jot jot ɕi ihoɕ yi Fimonɔ Piyeer aşë ba. Wi baɕaşa baneejunɔ, baɕënka kë akeɕi akak ańooɕa pya kamoy du kańog ayinul.

11 Palenk pweek paneej banfiyaarun bti, ațu na bañaan bti bantiinkun uko unțepun.

Banjañan bajeban bañaan batum

12 *Banjañan bado wal mēnt mlagre na iko iñonjarēnaan itum ți ptoof pi bañaan. Banfiyaarun baji bayitiir bti du ușaala wi bajaan bado Ușaala wi *Falomon.

13 Nin alon aanji ñoom pnaakiir na baka, așe maganaara baka.

14 Kē pntuk pankdēmun dēm pya pi biint na baat pafiyaar Ajugun abot abi ahoțana ți baka.

15 Bado kak kak aji bapēnan bamaakal ți igah, kațu baka ți ilișa kēme ijiiñ, Timon Piyeer wal wi akțepun ulimēnt wi nul uban alon ți baka.

16 Pntuk pi bañaan paji pațina kak nbeeka nãnogun Yerutalem, kațij bamaakal na biki nntaayi nakyewlēnun, kē bukal bti bajebi.

Bahajan Banjañan

17 Kē *nașih i bațenjan na batēntul – bukal biki bajaan bado pntuk pi *bataduk – bașe kuj *banjañan maakan, anațara baka

18 Bado kē bamob baka, awat ukalabuș.

19 Kē na utejan mēntan, *uwanjut wi Ajugun ușe bi, ahaabēș ilēman yi ukalabuș apēnan baka așe ji na baka :

20 « Nayaan *Katoh Kaweek ki Nașibați nado kațup uțup wi ubida uhalu. »

21 Banjañan batiink uwanjut wun, kē wi unuur ujintan jint, kē bașe ya Katoh ki Nașibați, ațo ajukan. Nașih i bațenjan na batēntul bado kē badu *uruha uweek wi biki *Itrayel, wi bajaan bado

Pntuk pi bawayëş b̄tup *bayuday aşë yil baya baṭij banjañan banwoon̄ du ukalabuş.

22 Wi bayili biki naṭejan naweek bayaan aban, baantënk banjañan du ukalabuş, aşë kak du uruha aya kakalëş aji :

23 « Wal wi n̄yaañ du ukalabuş, n̄ṭënk kë udët bnuura, kë bayeñ banaṭ ṭi plëman. Kë wi n̄haabëşun̄ bgah, aşë ṭënk dko kë dawo djint̄. »

24 Wi naweek i bayeñ biki Katoh Kaweek ki Naşibaṭi na baṭejan baweek batiinkun̄ uko wañ, bañoñar, aşë la na n̄şal uko unṭëpuñ.

25 Wal mënṭ, kë ñiint̄ aloñ aşë bi aji na baka : « Natenan! Biint̄ biki nawatun̄ ukalabuş, buk bukundi, ajukan bañaan̄ du Katoh ki Naşibaṭi. »

26 Kë naweek i bayeñ biki Katoh ki Naşibaṭi aşë tool, na bangoli biki nul ayaarad banjañan. Baando btam na baka, ṭiki baṭi pntuk pi bañaan̄ puñ, pabi patap baka m̄nlaak.

27 Kë baṭij baka, aneejan du uruha. Naşih i baṭejan kë aşë hepar baka aji :

28 « N̄enneenan̄an̄ neenan̄ pjukan katim kañ i? Kë Yerutalem b̄ti daşë bi kak kak ṭi bgah bi nan, nañal kataparun̄ pkeṭ pi ñiint̄ i. »

29 Kë Fimon̄ Piyeer na banjañan bandukiin̄ başë teem aji : « N̄wo i kaṭaş Naşibaṭi, mënṭ bañaan̄ biki n̄woon̄ kaṭaş.

30 Naşibaṭi i başinun̄ apënan̄ ṭi pkeṭ Yetu i nadolun̄ kë bafin̄i, wi napañulun̄ ṭi kruṭ.

31 Ul i i Naşibaṭi adëmanun̄ ṭi kadeenu ki nul, awoona Naşih akuṭ awo *Nabuuran̄ Bañaan̄, bayuday bahilna baṭëlëş n̄bida, ipekadu ibot ipën ṭi baka.

32 Nwoon banktupun uko untëpun, un, na *Uhaaş wi Naşibaţi, unwoon uko wi Naşibaţi awulun banknşaşulun. »

33 Wi banşoon *uruha baţiinkun uko wan, badeebaş maakan, aşë ji bado bafin banjañan.

34 Kë ñiint alon i bajaan bado Gamaliyel aşë naşa ti uruha. Awo *nafaritay *najukan Bgah, i bañaan bamaganun bnuura. Aji na baka bapënan banjañan bdig btiinku,

35 aşë şup na baka aji : « An bañaan biki *Itrayel nalipariin ti uko wi nanalun pdo bañaan biki.

36 Du nnuur nundu, nwina win, kë Tewdat awuji, ahomp na dko aji awo ñaan naweek, kë bañaan banñoganun iñeen-week nyaaş nbaakër (400) başaşa. Ul ti uleeful kë bafina, kë bankşaşulun bawayşëri, nin ukoolan uunduka.

37 Kë nawo *Yudat i *Galilay akak abi, ti wal wi mnfen mi bañaan akunja pntuk ; ul kak akeţi, kë başaşarul bti bawayşëri.

38 Ukaan kë njakan napënan iñen ti bañaan biki, nawut baka baya! Woli ulemp wi baka na nşal ni baka nawo ni bañaan bajen nalun kaba'aara bdidi na ;

39 naşale wo ni Naşibaţi, naanklun kahilan pneenan na. Naşaafaraan kala pgut na Naşibaţi de. »

40 Banşoon uruha, kë baţiink uşup wi Gamaliyel. Bado kë badu banjañan, ado kë bakob baka itintël, aşë ji na baka başañna ptiiniyaan katim ki Yetu, abaa wutan baka kë bayaa.

41 Banjañan bapën ti uruha, aşë lilan maakan jibi Naşibaţi awinun aji bataan na phaj ti katim ki Yetu.

42 Unuur unjinti, du Katoh Kaweek ki Naşibaţi k eme du itoh yi ba aaŋ, baji bajukanaara jukan, kakuţ ka up *U up Ulil Unuura unyuujun k  Yetu awoon Kri tu.

6

Banfiyaaruŋ badat ba aaŋ paaj na aloŋ bado ka enk banja an

¹ Wal m en an ba aaŋ banfiyaaruŋ Yetu batuma tum pya. *Bayuday banjaan ba iini *ugrek, bana a p om na banjaan ba iini u up uheb r ,  iki baji ba ilma unuur undoli baa  banke and nuŋ bayin baka  i wal wi pfah uko ude.

² K  *banja an i een na bat b ba   du banfiyaaruŋ bti aji na baka : « Un n enwo i kaduk ulemp wi pjukan U up wi Na iba i, kabi pfaa  uko ude.

³ An bayi un, nadatan  i an ba aaŋ paaj na aloŋ banwoon batool  i k   ki an bti, bantumun na *Uhaa  wi Na iba i na u al untu a, n tu baka  i ulemp m en an.

⁴ Un n   n bi n duka duka  i p ehan Na iba i, na ulemp wi pjukan U up wi nul. »

⁵ Banfiyaaruŋ bti badinan uko wi banja an bajakuŋ: K  badat Tefan anfiyaari Ajugun maakan aku  atum na Uhaa  wi Na iba i, na Filip, na Prokoor, na Nikanoor, na Timon, na Parmenat, na Nikola (ankakuŋ nayuday, awo i ubeeka wi Antiyoka)

⁶ Ba ij baka  i kadun ki banja an, k  ba ehand r baka Na iba i abot apaf baka i en  i ikow.

7 Uṭup wi Naṣibaṭi umeetana meetana pya, banfiyaarun ṭi Yerutalem kë baktuma tum pya, kë batum ṭi baṭeṇan badoo kak aṭaṣ bgah bi Yetu.

Bamob Tefan

8 Tefan antumi na bnuura bi Naṣibaṭi na mnhina mi Naṣibaṭi aji do iko iñoṇarënaan na mlagre mn-week ṭi bañaan.

9 Kë ṭi wal mënṭ bañaan balon biki *katoḥ kañehanaani ki bayuday ki bajaan bado ki « Bajuuk ṭi Ulemp biki Bawutanun » baneej blaṭar na Tefan. Ṭi bañaan bakan mënṭan balon bawo biki Kuren, kë balon bawo biki Alektandriya, balon kë bawo biki Filitiya kë balon bawo biki Aṭiya.

10 Ṭi blaṭar bi baka baanhilan apënan uṭup ujint utool wi Tefan, ṭiki aṭiini na uṣal unṭuṇa wi *Uhaaṣ wi Naṣibaṭi uwululun.

11 Ukaan kë baluk bañaan balon, kë baji : « Nṭiink ñiint i, kë akṭup uko uwuṭaan ṭi *Bgah bi Moyit na ṭi Naṣibaṭi. »

12 Baya awuuk bañaan bti, na bantohi na *bajukan Bgah bi Moyit, kë badëpa ṭi Tefan amob ayaanaan du *uruha.

13 Baṭij bañaan balon, kë badaar aji bawoon bamaar, aṣë ji : « Ñiint annaṭun i aji ṭupa ṭup buṭaan ṭi uko wi *dko dyimanaan di, na ṭi Bgah bi Moyit.

14 Nṭiinka kë aji Yetu i *Nataret i alun kafom dko di, kabot kaṭët udolade wi *Moyit awulun un. »

15 Bañaan bti banwoon ṭi uruha bajabana kës, aṣë win kaara di nul kë dajeeh ji di *uwanjut.

7

Tefan aṭiini ṭi kadun ki uruha

¹ Kë *naših i baṭeṇan ašë hepar Tefan aji : « Uko wi baṭupunṭi ṭi iwi uwoha manjoonan i? »

² Kë Tefan ašë teem aji : « An batëṅṅ naan na bašin naan, natiinkan. *Abraham ateeṃun awo ṭfa du utaak wi Metopotamiya, ji abi ado kafëṭ du ubeeka wi Haran. Našibaṭi i mndëm apën awinana da ṭi kadunul,

³ aji na a : “*Dukan utaak wi nu, na biki katoḥu, iya utaak wi nji kaluṅ kayuuju.*”[☆]

⁴ Wi wi Abraham apënuṅ du utaak wi bakaldeyeṅ, aya afëṭ du Haran. Kë dul di Našibaṭi adolnuluṅ, wal wi ašin aneeṃunṅ, kë apën abi ṭi utaak wi nafëṭunṅ nṭa wi.

⁵ Aanwula nin ufëṭ, nin dko dpaf kahoṭ du utaak mëṅṅ, ašë hoṅa aji aluṅ kawo ajuḡ utaak mëṅṅ ul na pntaali pi nul. Wal wi Našibaṭi akdoonṅ kahonṅ mëṅṅ, Abraham ahum aandobi buk.

⁶ Kë hënk di di Našibaṭi aṭiiniṅ aji : “*Pntaali pi nul paluṅ kaya pyaanṅ, baluṅ kajuukṅṅṅ pa ṭi ulemp, kahajan pa ṅṣubal iṅṅeen week ṅbaakër (400).*

⁷ Kë nji Našibaṭi nšë luṅ kawayëš babak utaak unṭuunṅ baka ṭi pjuuk, ṭi buṭaan bi badoonṅ. Waṅ uṭëple, bapën da kabi kadëṃanaan ṭi utaak wi nḥoṅiṅ wi.”[☆]

⁸ Wal mëṅṅan wi wi adoluṅ *bḥoṅar bi na Abraham, aṭeṅanaan ba pwala *katëṃp, ukaaṅ kë wi abukuṅ *Itaak, kë awalana katëṃp wi akaaṅ ṅnuur bakreṅ. Kë hënk di di *Itaak adolaṅ wi abiṅṅ abuk *Yakob, kë Yakob adola ḥaṅ na babakul banwoonṅ bateemun iṅṅeen na batëb bammeṭaniṅ*.

⁹ « Bateemun bammeṭaniṅṅ bakuj *Yotef aṭa

[☆] 7:3 Ujuni 12.1. [☆] 7:7 Ujuni 15.13-14. * 7:8 Bawoonṅ babak Yakob iṅṅeen na batëb, bampaṣuṅ kṣini ki Itrayel.

baka wal mēnt̄ ašē waapa, kē bannuguluŋ baya na a Ejiptu. Kē Našibaṭi ašē wo na a.

¹⁰ Apēnana ṭi unoor wi nul bṭi, ašē ṭena kē awo na uṣal untuŋa, abot adola kē atiinkana du Farawuna naṣih i Ejiptu. Farawuna adola kē awo nantuŋa i Ejiptu bṭi na i katoḥ ki nul bṭi.

¹¹ Wal mēnt̄an, kē ubon uweek ušē wo ṭi Ejiptu bṭi na ṭi utaak wi *Kanaan ; bañaan̄ kē banoor maakan, kē bateemun baankak aka uko ude.

¹² Wi Yakob atiinkuŋ kē baji uko ude uwo du Ejiptu, ašē yil da uyaas̄ uteek, bateemun.

¹³ Uyaas̄ utēbant̄ēn, wi bakakuŋ, kē *Yotef abi meeṭana ṭi babak ašin. Hēnk, kē Farawuna ašē me kabuka ki Yotef.

¹⁴ Wi wi Yotef aṣaan̄ ado kē bayaarad Yakob ašin na bayiṭul bṭi. Bukal bṭi bawo iñeen paaj na ulon na kañeen (75).

¹⁵ Kē hēnk di Yakob ayaan̄ du Ejiptu, kē dul di di ayaan̄ akeṭna ul na bateemun bammeeṭaniiŋ.

¹⁶ Bajej baka wal mēnt̄ añooṭ du ubeeka wi Fikem, aya moy du dko dloŋ di Abraham abiiŋ anug na itaka ṭi babak Emor du Fikem.

¹⁷ « Kē wal wi uko wi Našibaṭi ahoŋuŋ Abraham ubanuŋ ṭi pdolana, pntaali pi nun patumi, ašē ṭuma ṭum pya ṭi Ejiptu.

¹⁸ Hēnk di naṣih aloŋ abiiŋ aneejan pṣih, anwoon̄ aant̄ēnkber̄ atiink kē baṭiiniyaan uko wi Yotef.

¹⁹ Naṣih mēnt̄ aṭu mntit mi nul bṭi ṭi phajan pntaali pi nun, kadoo ṭu baka bafel̄ bapoṭ bambaan̄ abuka buka bakeṭna.

²⁰ Wal mēnt̄an wi wi *Moyit̄ abukiin̄, kē Našibaṭi ašē ṇala. Aboot kli kwajan̄ du katoḥ baka.

21 Wi başaan añooṭa afël, abuk Farawuna ñaaṭ kē aṣë jeja, akuṣ ji abukul

22 Moyit ajuk bnuura pme pi bañaan biki Ejiptu, abot awo ñaan naweek ṭi uko wi ajaan ado na wi ajaan aṭup.

23 « Wi Moyit akaan ṛṣubal iñeen ṛbaakër, kē uṣal wi pya pwin bayiṭul baiṭrayel kē uṣë bi ṭi a.

24 Wi akyaan, awin ñiintṭ alonṭ i utaak wi Ejiptu kē akhajan ayiṭul, kē ayeenkara, aṭiñ ñiintṭ i Ejiptu, alukandëra.

25 Aṣal kē bayiṭul bame kē Naṣibaṭi aṭëpna ṭi a, aṭij baka mbuur, kē baṣë wo baammee.

26 Wi unuur ujinṭuṅ, awin baiṭrayel batëb kē bakgut aṣë neej pwayëṣ ado na pkakan baka ṭi ploolan aji na baka : “An biki, nabootuṅ abaa ṛom we ba?”

27 Kē anwoonṭ ṭi phajan atënṭul uṅ aṣë wuuk Moyit aji na a : “In aṭu'iinṭ pwo naṣih na nawayëṣ ṭi un ba?”

28 Om inṭal kafinṭen jibi ifinṭuṅ ñiintṭ i Ejiptu takal?”

29 Wal wi Moyit atiinkuṅ uko waṅ, aṣë ṭi, aya pyaanṭ du utaak wi Madiyan, di abiinṭ akaana bapoṭ biinṭ batëb.

30 « Wi aṭoonṭ da, ado ṛṣubal iñeen ṛbaakër, kē **uwanjut, uṣë pën awinana ṭi bdoo blonṭ bankyiki ṭi bgof du bnkan banṛogunṭ pnkuṅ pi Finayi.*

31 Moyit añoṅar ṭi uko wi awinuṅ aṣë ñog pten bnuura, kē pdiim pi Ajugun paṣë tiinkana aji :

32 “*Nji dwoonṭ Naṣibaṭi i bateemu, Naṣibaṭi i Abraham, i Itaak na i Jakob.*” Moyit alënṭ wal mënṭ akat kat aankak añoom pten.

33 Kē Ajugun aṣë jaka : “*Wohṣën iṣapaat, dko di inaṭuṅ duṅ dayimani.*

34 *Aa, dwin mnhaj mi pntaali pi naan du Ejiptu, atiink mnṭëg mi baka, ašë wala pbuuran baka. Hënkun biini, dnal kayilu du Ejiptu.*”[☆]

35 « Moyit mēnt i baitrayel babiin apok aji na a : “*In aṭu'iin pwo naših na nawayëš? Ul i Našibaṭi akaan ayil awo naših na nabuuran i baka. Našibaṭi aṭëpna ṭi uwanjuṭ wi awinun ṭi bgof bankyikuṭ ayilna a.*

36 Kë ul akaan apënan baka du Ejiptu. Ado mlagre mweek na iko iñonarënaan du utaak mēnt, na wi bakmuurun *bdëk bjeenkall na du bnkan, nṣubal iñeen nbaakër.

37 Ul Moyit ajakuṭ na baitrayel aji : “*Našibaṭi alun kapënan ṭi bayiṭan naṭuparul alon ji nji pa an.*”

38 Wi bateemun bayituṭ du bnkan ul kak abananun baka uṭup wi uwanjuṭ uṭiiniṭ na a du pnkun pi Finayi. Aa, ul ayeenkun nṣup ni ubida, awulun.

39 « Kë bateemun bašë bi wo baandi ptiinka, apoka, ašë njal pkak du utaak wi Ejiptu.

40 Baji na *Aaron : “*Ṭakun bašibaṭi bankdoon kapoš ṭi kadunun, Moyit i ampënanun un du Ejiptu, ñaan aamme jibi aṭëpi.*”

41 Ṭun nnuur mēnt, kë bašë ṭak ubay, ado pa wa pgur, ašë lilandër ulemp wi iñen yi baka maakan.

42 Kë Našibaṭi ašë dek baka feṭ awut baka kë bakdëman njah ni baṭi, jibi *baṭupar Našibaṭi bajakuṭ:

“*An bañaan biki *Iṭrayel, nji i i nafiṭaruṭ abot ado bṭejan*

*bi pntuni pi nntaam nṣubal iñeen nbaakër du *pndiis i?*

43 *Kadun ki Molok našibaṭi i nan ki nakuṭiin ka,*

[☆] 7:34 Ppën 3.1-10.

*na ptu pi Refan naşibaţi i nan annaamuñ ujah
yul yi naţakuñ abot akak adëman.*

*Ukaañ kē nji kadolan naya pjuuk dko dlow
danţëpuñ utaak wi Babilon.”*

44 « Hënkunţ ti uko wi *kaloona kanjaan kadi-
iman kē Naşibaţi awo da, kul ki bateemun bam-
meetaniin babiin awoonaan du bnkan : Moyit ado
kē baboman ka jibi Naşibaţi ajakulun, aji na a ado
ka kanaam ji ki awinun.

45 Wi babak baka bayeenkunţ ka, aşë ya na ka
aneejan du ntaak ni bayeenkunţ wal wi Yoţuwa
awoonţ ti pşih, wi Naşibaţi adookunţ bañaan biki
ntaak mënţ ti kadun ki baka. Kē kaloona mënţ
kawo da te wal wi *Dayit abiin aneejan pşih.

46 Dayit anjalana ti kadun ki Naşibaţi, aşë ñehan aji
anjal pdo baniwa katoh pa a, ul Naşibaţi i Yakob.

47 Kē *Talomon aşaan abi niwa katoh mënţ.

48 « *Andëmunţ Maakan kē aşaan awo aanji fët
ti itoh yi iñen yi bañaan bajën ibomanun. Jibi
*Naţupar Naşibaţi ajakunţ:

49 “Baţi bawoonţ pbuuşiin pi naan

Kē mboş manwo di mnpafni ihoţ yi naan

*Ajugun aji : Katoh kanaam hum ki ki nakniwnunţ ba,
kē ţunţ dakwoonţ dko dnoorfënaani di naan ba?*

50 *Mënţ kañen ki naan kapaşunţ iko yi bti i?” »*

51 Tefan akak aji na baka : « An batam ikow,
badënët nħaaş, nadënëmi,† akunţ apok *Uħaaş wi
Naşibaţi, nawoha ji bateeman.

† 7:51 Bapiit aji bañaan « baanwalan nħaaş na ibaţ katëmp » bawo
ji banwoonţ baanfiyaari, baanji batiink Naşibaţi.

52 Ahoŋ ʒi baʒupar Naʒibaʒi i i bateeman bawoon baanhajani ba? Badoo fiŋ bambiin aʒup ubi wi Ńaaŋ Naʒool. An nawul Ńaaŋ Naʒool meŋʒ ke bafiŋi.

53 An nanyeenkuŋ Bgah bi Naʒibaʒi bantepnuŋ ʒi ɲwanjuʒ, napok pʒaʒ ba. »

Batap Tefan mnlaak afiŋ

54 Wi baŋaaŋ biki *uruha batiinkuŋ haŋ, aʒe deebaʒer Tefan bnuura ado dumren iŋiŋi.

55 Ke Tefan ul, i *Uhaaʒ wi Naʒibaʒi uneejuŋ, atum, aʒe jaban keʒ du baʒi, awin pdem pweek pi Naʒibaʒi, ke Yetu anaʒ ʒi kaŋen kadeenu ki Naʒibaʒi.

56 Ke aji : « Natenan dwin baʒi, ke bawo bhaab, ke *Abuk Ńiint aʒe naʒ ʒi kadeenu ki Naʒibaʒi. »

57 Wal meŋʒ ke baʒe huuran maakan anet ibaʒ yi baka. Wi wi baʒaaŋ adepa ʒi a bukal bti,

58 apul pulan apenan ʒi ubeeka, ajun ptapa mnlaak. Bankntapulun mnlaak meŋʒan bahankan imiʒa yi baka naʒaʒa aloŋ anwoon katim ki Fawul.

59 Wi baktapulun mnlaak henk, ke Tefan aʒe ŋehan Naʒibaʒi aji : « Yetu Ajugun, yeenkan uhaaʒ wi naan. »

60 Wi wi aʒaaŋ anup aʒe huuh maakan aji : « Ajugun, kʒo kafen baka pjuban pi badolun pi. » Wi akjakun haŋ aʒe jemʒa.

8

1 Ke *Fawul adinan ʒi uko wi bafiŋun Tefan.

Uyaaʒ uteek wi bahajanun banfiyaaruŋ

Unuur meŋʒan, bajun phajan maakan banfetun Yerutalem afiyyaar Yetu, ke bukal bti bawayʒer ʒi ɲtaak ɲi *Yuda na *Famariya ke *banjaŋan ʒaŋ badukiŋ.

2 Bañaan balon banjaan badëman Naşibaţi k  bamoy Tefan, a e  ga  i pke ul.

3 K  *Fawul ul, a e wo  i phajan maakan pntuk pi banfiyaaru  bti, aji neej  i itoh, kamob biint  na baat  kawat ukalabu .

4 K  banways eru  buku  ba e  aay na utaak, a up U up Ulil Unuura.

Filip a up U up Ulil Unuura du Famariya

5 K  Filip, aya du ubeeka ulon,  i utaak wi *Famariya, a e jun p up bañaan uko wi *Krittu.

6 Wi bañaan bti batiinku  iko i on ar naan yi Filip adolu  abot awin ya, bam ban uko wi aktupu .

7 K  h nk di di  ntaayi  tum  p enu   i bañaan biki  aneeju , awuuh maakan, ban akmu  na bankjiinku  batum k  bajebi.

8  i ubeeka m nt  bañaan balilan maakan.

9  iint  alon i bajaan bado Fimon  anjonu   i ubeeka m nt  awo da. Ulempul uwo pdo kado dayaamu, aji do bañaan ka on ar maakan. Ahomp aji awo  naan naweek,

10 k  bañaan batum baktiinka, bampoti na baweek. Baji baji : «  iint  i awo mnhina mi Naşibaţi, mi bajaan bado mnweek. »

11 Bañaan batiinka,  iki ajon ka on ar n baka na dayaamu di ajaan ado.

12 K  h nku  bañaan ba e fiyaar Filip anjaan a up *U up Ulil Unuura wi *P ih pi Naşibaţi na wi Yetu Krittu. Banfiyaaru  bti, biint  na baat , badolan *batitmu.

13 K  Fimon  ul  i uleeful akak afiyaar, adolan batitmu abot abi duka duka  i p a  Filip. Wi

awinun iko iñojarënaan na iko yi mnhina inkdolaniin, añojari.

14 Wi *banjañan du Yerutalem batiinkun kë baji bañaan biki Famariya bayeenk Uṭup wi Naşibaṭi, bayil da *Yowan na Fimon Piyeer.

15 Wi babanun, bañehan Naşibaṭi pa banfiyaarun, *Uhaaş wi Naşibaṭi uhilna uwala ṭi baka,

16 ṭiki uundobi wala ṭi nin alon ṭi baka. Badolan tañ batitmu ṭi katim ki Yetu Ajugun.

17 Wi wi Fimon Piyeer na Yowan başaan apaf baka iñen ṭi ikow, kë Uhaaş wi Naşibaṭi uwala ṭi batamari.

18 Wi Fimon aşaan awin kë Naşibaṭi awul Uhaaş wi nul bañaan wi banjañan bapafun baka iñen, aṭij itaka aşë ji na baka :

19 « Naṭenaan nji kak phina mënt nkak nhilna ñaan i nji mpafun iñen, ayeenk Uhaaş wi Naşibaṭi. »

20 Kë Fimon Piyeer aşë teema aji : « Ṭëpan iya ikeṭ du, iwi na itaka yi nu, wi işalun aji ihilan kanug na itaka uko wi Naşibaṭi ajaan aṭen ṭen.

21 Iinka nin kafah ṭi uko unktëpun ṭi, uhaaş wi nu uunjinṭ ṭi kadun ki Naşibaṭi.

22 Ṭaṅnaan mnṇot mi nu, iñehan Ajugun : Ahinan kalun kamiiru uşal uwuṭaan umbiin ṭi iwi wun.

23 Dwin kë iwo na bkujar na uhaaş wi buṭaan akuṭ ahot ṭi pekadu! »

24 Kë Fimon aşë ji na bi Fimon Piyeer na Yowan : « Nañehandëraan Ajugun an ṭi nleefan, iko yi najakun yan iwutna kabanën. »

25 Wi Fimon Piyeer na Yowan baṭupun uko wi bameen ṭi Ajugun, wi bakṭupun uṭup wi nul, aşë

kak Yerutalem. Ƨi bgah, baɕup Uɕup Ulil Unuura Ƨi ƧfëƧ Ƨtım Ƨi Famariya.

Filip na namali i naɕih ñaaƧ i İtiyopiya

²⁶ *UwanjuƧ wi NaɕibaƧi uƧiini na Filip, aji na a : « Yaan umban wi btammaƧu, du bgah banjaan bawoona Yerutalem kawala GaƧa, nin alon aanwo Ƨi ba »

²⁷ Kë Filip aɕë tool. Wi wi ayitun na ñiint alon i İtiyopiya anwoon namali i Kandaki naɕih ñaaƧ i uƧaak mënƧ*. Niint mënƧ awoona Yerutalem di ayaan pyaanƧ pi pdëman NaɕibaƧi,

²⁸ aƧiiɕ. AƧo Ƨi ukaaru wi nul wi Ƨmpëlënt ƧakpuluƧ aɕë leyiir uko wi İƧayi *Naɕupar NaɕibaƧi apiitun.

²⁹ *Uhaaɕ wi NaɕibaƧi kë uɕë ji na Filip : « Yaan imob ukaaru wundu. »

³⁰ Kë Filip aƧii, aƧog wa, aɕë tiink namali kë akleyiir uko wi İƧayi Naɕupar NaɕibaƧi apiitun, aɕë hepara : « Imeha uko wi ikleyiirun hënk i? »

³¹ Kë aɕë teema aji : « Dbaa do do hum kado kame, woli baampibanaan wa. » Wi wi aɕaan ado kë Filip apaya Ƨi ukaaru aƧo, aƧoga.

³² Dko di Ulibra wi NaɕibaƧi di akleyiirun dii di, daji :

« Ji unkaneel wi bakñooƧun pya kafin

Ji unkaneel umpoƧi Ƨi kadun ki napuunk wa,†

Hënk di di ajaan ayompan mntum.

³³ *Baneenana unwoon wi nul, Ƨi pwalan bkowul.*

Ubida wi nul upën Ƨi umundu wi

* **8:27** Ƨi ugrek awo ñaan i bakaɕun, baji bakaɕ wal mënƧ banjaan balempar naɕih ñaaƧ. Ankaɕaniin aanhil pkak Ƨi bgah bi bayuday.

† **8:32** Baji bapuunk Ƨkaneel, kajej pfaal kaɕiirna ilaañ.

In akluŋ kakakalëş pntaali pi nul? »

³⁴ Kë namali aşë hepar Filip aji : « Dkooŋtu kooŋ ɥupaan ñaanaŋ i Naŋupar Naşibaŋi aŋiiniyaanuŋ hënk? Ul ɥi uleeful a këme alon? »

³⁵ Kë Filip aşë ɥëpna ɥi umpiituŋ wuŋ, aŋupa *Uŋup Ulil Unuura wi Yetu.

³⁶ Wi bakyaan na bgah, aşë ban ɥi dko di meel, kë namali aşë ji na a : « Meel mii mi, we uneenanuŋ ndolan *batitmu ba? » [

³⁷ Filip aji : « Woli ifiyaar na uhaaş wi nu bti, ihilan kayeenk batitmu. » Kë namali aşë teem aji : « Aa, dfiyaar kë Yetu *Krittu awo abuk Naşibaŋi. »]

³⁸ Namali ado kë banaŋan ukaaru, kë bawala bukal batëb bti ɥi meel, kë Filip adola batitmu.

³⁹ Wi bapënuŋ ɥi meel, kë Uhaaş wi Ajugun uşë jej Filip, kë namali aankak awina. Namali aya na bgahul alilan maakan.

⁴⁰ Kë ul Filip, aşë winana du ubeeka wi Atot aşë ɥup Uŋup Ulil Unuura ɥi ŋbeeka bti ŋi aŋëpnuŋ te adoo ban wi Kaytaraya.

9

Fawul afiyaar hënkunŋ Yetu Krittu

¹ Wal mëntan, kë *Fawul aşë bi duka duka ɥi pbëg baŋaşar Yetu, abot ala pfiŋ baka.

² Aya ahepar *naşih i baŋenjan kë awula uworda umpiituŋ pa baweeek biki *katoh kañehanaani du Damat. Fawul aŋal kaya kaŋënk baŋaş bgah bi Yetu du Damat, biintŋ këme baaŋ, kamob baka kañooŋ Yerutalem.

³ Wi akyaan ɥi bgah ado ten Damat, ɥi dko mëntŋ bjeehi bweek banwoonuŋ baŋi kë başë mara mara agura, ajeehana.

⁴ Kë ašë jot ti mboş ašë tiink pdiim plonj kë pakjaka aji : « Fawul, Fawul, we ukaañ kë ikhajanaan ba? »

⁵ Fawul kë ašë hepar aji : « Iwi in ula ba, Ajugun? » Kë ašë teema aji : « Nji Yetu a, ikhajanuñ.

⁶ Kë nšë ji inaça, ineej ubeeka baya kaçupu uko wi iwoonj kado. »

⁷ Bangakanderuñ bayaaş na a banaç, baanhilan bçup çiki balënk maakan : baji batiink pdiim, bë baanji bawin nin ñaañ alonj.

⁸ Fawul anaça ti mboş ahaabëş këş ašë wo aankak awin nin ukoolan, batënçul baçijana çijan aneejanaan Damat,

⁹ kë aço da nnuur nwanjanç aandee, aandaani akuç aduka nakuul.

¹⁰ Kë ušë ka ñiinç alonj naçaşar Yetu i bajaañ bado Ananiyat anwoonj du Damat. Aka mnwin, awin Ajugun, kë aji na a : « Ananiyat! » kë ahepni'a aji :

¹¹ « Ajugun, nji wi. » Kë Ajugun ašë ji na a « Yaan du bgah bi katim ki Bgah Btool, ihepar du katoh ki Yudaç, ñaañ i bajaañ bado Fawul, awo i utaak wi Tartut. Awo da añehan Naşibaçi,

¹² ašë ka mnwin awin, ñaañ alonj i katim ki Ananiyat, ambiyi apafa iñen akakna ado kawin. »

¹³ Ananiyat ateema aji : « Ajugun, dtiink kë bañaañ baçum baçtiiniyaan buçaan bi adolonj bañaañ banfiyaaruñ du Yerutaalem.

¹⁴ Kë çti Damat çti, *baçenjan baweek bawula du Yerutaalem uworda umpiitunj, wi ahilni kamob bañaañ bti bankdëmanuñ uko wi tu. »

¹⁵ Kë Ajugun ašë jaka : « Yaani, ddat ñiinç mënçan unj, pa adolën mmeçana çti banwoonj baanwo bayuday, çti başih biki baka, na çti *bayuday.

16 Dluḡ kadiimana bdidi naan mnhaj mi awoon i kahaj bti pa nji. »

17 Kë Ananiyat ašë ya wal mënṭ, aneej du katoḡ, apafa iñen ašë ji : « Fawul ayiṭ naan, Ajugun Yetu, ampënuḡ ṭi kadunu du bgah bi iktëpnun, ayilnuḡ, ikakna ido kawin, ikuṭ itum na *Uhaaş wi Naşibaṭi. »

18 Ṭi dko mënṭ iko ji ipepat ikanşa ṭi këş ki nul ajot, kë akak awin bnuura. Wi wi anaṭiinḡ ayeenk *batitmu.

19 Wi adeenḡ, kë uleef ukak na a.

Fawul aṭup Uṭup Ulil Unuura du Damat

*Fawul aṭo na baṭaşar Yetu biki Damat ḡnuur ḡloḡ.

20 Aandoo kak ayoonk ašë neej ṭi *katoḡ kañehanaani ki bayuday aṭup aji Yetu awoon Abuk Naşibaṭi.

21 Bañaanḡ bti banktiinkuluḡ bañoḡar ašë ji : « Mënṭ ul ṭi uleeful awoon du Yerutalem ado na bañaanḡ bti bankdëmanuḡ Yetu mënṭ i? Aambi bi pmob baka kañooṭ du *baṭeḡan baweek i? »

22 Kë Fawul ašë tamanaara taman ṭi pdiiman *bayuday biki Damat banwoonḡ baanhilana pnëṭ, kë Yetu awoonḡ Krittu.

23 Wi ḡnuur ḡloḡ ḡaṭëpuḡ, kë bayuday baloḡ başë tiinkar pa pfiḡ Fawul.

24 Kë ašë me uko unkbomandëruḡ. Badoo kak kak aji bayeḡ ilëman yi ubeeka, pnak na utejan kahilna kafinḡa.

25 Unuur uloḡ na utejan baṭaşar Yetu kë baṭu'a ṭi pkaar pweek*, aṭëpana ṭi bhër bloḡ banwoonḡ ṭi

* 9:25 Pkaar pawo kakah kaweeḡ.

uniw, awalana uniw unfooyuñ ubeeka. Wi wi añaan atool pya Yerutalem.

Fawul akak Yerutalem

²⁶ Wi *Fawul abanuñ Yerutalem, ado na pnaakiir na bañaşar Yetu kë bañaan mēñ başë ti a, ũiki baanfiyaar aji akak añaş Yetu na manjoonan.

²⁷ Kë Barnabat aña yeenka wal mēñ, adiimana *banjañan. Wi wi abaan akakalēş baka jibi Fawul ayiti na Ajugun ti bgah, kë añaani na a, na jibi añaşuñ na mntēñ uñup wi Yetu du Damat.

²⁸ Wal mēñ kë aña bi duka duka ti pñaay na baka ti Yerutalem añaş na mntēñ uñup wi Ajugun.

²⁹ Aji ũiini na *bayuday banjaan bañaş *ugrek, kateñ na baka, kë bukuñ başë do na pba na a.

³⁰ Wi bañaşar Yetu bameen uko wañ aña ñooña ubeeka wi Kaytaraya, kë dul di di bayaan adolna kë aya ubeeka wi Tartut.

³¹ Pntuk pi banfiyaaruñ Yetu pawo wal mēñ ti bnuura ti utaak wi *Yuda bti, ti *Galilay na ti *Famariya. Payaha ya kadun ti ptiink Ajugun. *Uhaaş wi Naşibaũi utēñtēñ banfiyaaruñ Yetu, kë baktiink Ajugun, abot atuma tum na ũnuur nuur.

Fimoñ Piyeer ajeban Ayne du ufēñ wi Luda

³² Kë wal mēñ, Fimoñ Piyeer, jibi ajaan añaay na bañaan, aña wala du banfiyaaruñ Yetu banfēñuñ du Luda.

³³ Añañk da ñiint alon i bajaan bado Ayne anñaakmi awo ti kalişa ũşubal bakreñ.

³⁴ Kë Fimoñ Piyeer aña jaka : « Ayne, Yetu ajebanu, nañaan iboman kalişa ki nu bdidi'u! » kë anaña ti dko mēñ.

35 Bañaan bti biki Luda na biki ufët wi Faron wi bawinulun, ašë fiyaar Ajugun.

Fimonj Piyeer anaŋan Tabita ŋi pkeŋ du ubeeka wi Yope

36 Ñaaŋ alon naŋašar Yetu i bajaan bado Tabita (katim kaŋ kawoon ŋi uŋup *ugrek Dorkat: dawoon ubata) awo du ubeeka wi Yope. Awo ñaaŋ anjoobi bkow, aji ŋenka ŋenk bajuuk, kado bnuura.

37 Amaak ŋi ŋnuur mënŋ akeŋ. Wi bañowun puum ašë jej pa apayan du meeŋ di bko duuŋ†.

38 Jibi Luda dañogun na Yope, baŋašar Yetu kë batiink kë Fimonj Piyeer awo da, ašë yil da biinŋ batëb aji na baka baya baji na a abi hënkuŋ.

39 Anaŋa ŋi dko mënŋ aya na baka. Wi abanun, badola kë apaya bko duuŋ. Baaŋ bayoŋ bti banaŋ ŋi kadunul awooni abot ayuuj imiŋa yi Tabita abiiŋ alët wi ahojun na baka.

40 Fimonj Piyeer ado kë bapënan bañaan bti, ašë ŋup añehan Naŋibaŋi. Wi awugŋiiŋ ataŋ na puum ašë ji : « Tabita naŋiin. » Ahaabëš këš, kë wi awinun Fimonj Piyeer, ašë naŋa aŋo.

41 Fimonj Piyeer kë ašë wula kañen aŋenka pnaŋa, ašë du baaŋ bayoŋ, na banfiyaaruŋ bandukiin adi-iman baka kë awo najeb.

42 Bañaan bti ŋi Yope batiink uko unŋepun, kë baŋum bakak aŋiyaar Ajugun Yetu.

43 Fimonj Piyeer afët du Yope ajon du uko ñiinŋ alon nalemp injan anwoon katim ki Fimonj.

† 9:37 Wal mënŋan, baji baniw itoh, kapaf, imeeŋ ilon kawo bko duuŋ.

10

Korneliyut awin uwanjut du Kaytaraya

¹ Ñiint̃ aloñ i bajaañ bado Korneliyut, awo t̃fa du ubeeka wi Kaytaraya, awo naweek i bangoli iñeen-week du pntuk pandu'aniiñ Itali.

² Ñiint̃ añ aji dēmañ akuṭ̃ aḡiyaar̃ Naṣibaṭi ul na biki katohul b̃ti. Aji ṭenk̃ bajuuk̃ *bayuday abot aji ñehañ Naṣibaṭi unuur undoli.

³ Unuur uloñ na pnak, kaya ṅwoori ṅwajanṭ̃, Naṣibaṭi ahaab̃sã kēṣ̃ kē awin bnuura *uwanjut̃ wi Naṣibaṭi uloñ kē ubi aneej du katohul aṣē̃ ji na a : « Korneliyut! »

⁴ Kē Korneliyut aṣē̃ jaban uwanjut̃ kēṣ̃, alēnk̃ aṣē̃ ṭeema wa aji : « Ajugun we wa ba? » Kē uwanjut̃ uṣē̃ ṭeema aji : « Naṣibaṭi atiink̃ pñehañ pi nu akuṭ̃ awin bnuura bi ijaañ kdo bajuuk̃, aanṭ̃ilmi'u.

⁵ Hēnkuñ yilañ biint̃ baloñ du Yope ido ñiint̃ anwooñ Fimoñ andu'aniiñ Piyeer, abi.

⁶ Awo nayaant̃ i ñiint̃ aloñ anwooñ Fimoñ kak aṣē̃ wo nalemp̃ injan, anfēṭuñ du kakab̃ bdēk. »

⁷ Wi uwanjut̃ unṭ̃iiniiñ na a uyahañ ya, kē aṣē̃ du balemp̃ batēb̃ biki katohul na nangoli aloñ ṭi biki aṣihuñ anḡiyaaruñ Naṣibaṭi maakan, abot aji lemp̃ du uko Korneliyut̃.

⁸ Aṭup̃ baka uko unṭ̃epuñ b̃ti aṣē̃ yil baka kē baya Yope.

⁹ Wi unuur ujinṭuñ, kē bayili bakya na bgah, adoo ñog̃ Yope. Fimoñ Piyeer apaya wal mēnt̃ ṭi uṣañ* añehañ Naṣibaṭi, wal mēnt̃añ unuur udiiñi.

* **10:9** Itoh̃ iji iwo na dko dloñ du bko duuṭ̃, dandaañuñ, di ñaañ ahiniiñ kaṭo, kēme kapinṭ̃.

10 Kë ubon uşë de a kë aŋal pde. Wi bawoon ʔi pjuŋa, Naşibaʔi ahaabëşa kës kë aşë mara mara awin

11 baʔi kë bawo bhaab, kë uko ulon uşë wala ʔi mboş, unnaami kaloona kaweeek kantananiin ʔi imbiint ibaakër.

12 Nntaam ʔi katoŋ na ʔi uʔeeh bti, ʔankpuliin na ʔankyitun, ʔawo ʔi ka meet.

13 Kë aşë tiink pdiim plon kë pakjaka aji : « Fimon Piyeer, naʔiin, fiŋan ʔa, ide. »

14 Kë aşë teem aji : « Ajugun, nin! Wi mbuknaaniin, mëmbaan kadeha uko wi *Bgah baneenanun këme uko uʔop ulon. »

15 Kë pdiim pakak ajaka : « Uko wi Naşibaʔi adinanun ʔnaan ade, mënt iwi iwoon kaji uʔopi. »

16 Pdiim paʔiini na a haŋ ʔyaaş ʔwajanʔ, kë kako kaşë pula, akak baʔi.

17 Ahum kaşal uko wi Naşibaʔi aŋaluŋ kaʔupa, kë bayili biki Korneliyut bankrabun uko Fimon nalemp injan başë wuj ʔi plëman.

18 Bahuuran kameena me Fimon andu'aniin Piyeer awoha nayaanʔ i katoŋ mënt.

19 Fimon Piyeer ahum kaşal uko wi awinun, kë *Uhaaş wi Naşibaʔi uşë ji na a : « Biint bawajanʔ buk bukuŋ ala'u. »

20 Waliin hënkun igakandër na baka naya, işë iwut kaʔaaf nin ukoolan, ʔiki ʔi dyilun baka.

21 Kë Fimon Piyeer awala ayit na baŋaan mëntan. Aji na baka : « ʔi wi. Dwoon ʔnaan i naklaan. We uʔijanaŋ? »

22 Bateema aji : « Naweeek i bangoli, Korneliyut, ʔnaan natool, anfiyaaruŋ Naşibaʔi, kë bayuday bti bamagana, ayilun un. Uwanjut wi Naşibaʔi ulon

ujakuŋ na a aji awo kadu'u du katohul katiinku iŋupa uko wi iwoon kaŋupa. »

²³ Fimoŋ Piyeer aneejan baka ƙi katohul, ado baka kē bawo bayaant̄ biki nul.

Wi nfa mambanuŋ, kē Fimoŋ Piyeer ašē gakandēr na baka, ul na bañaan baloŋ biki Yope banfiyaaruŋ Yetu.

²⁴ Aban Kaytaraya na baka ƙi unuur utēbant̄en. Korneliyut̄ adu bayiŋul na banohul biki kaŋēb, kē baŋo pyoonk baka.

²⁵ Wi Fimoŋ Piyeer abanuŋ ƙi katoh, Korneliyut̄ kē ašē naŋa ƙi dko mēnt̄ aya ayit̄ na a, ajot̄ ƙi ihoŋul, adēmana.

²⁶ Fimoŋ Piyeer ajaka : « Naŋiin » ašē ƙenka kē anaŋaa, abaa ji na a : « Nji dwo ñaan najēn ji iwi. »

²⁷ Aŋiini na a, ašē neej, awin bañaan baŋum banŋoon ašē ji na baka :

²⁸ « Name kē pnaakiir na banwoon baanwo bayuday, kēme pŋo na baka paneenan ƙi nja bayuday. » Kē Naŋibaŋi ašē dolēn nji ƙi uleef wi naan, kē nyikrēn kē pnaakiir na ñaan anwoon aanwo nayuday paanwuŋi.

²⁹ Ukaan kē wi idu'ēnuŋ, kē mbi kabi bi, bē mēnt̄aaf ŋaaf nin ukoolan. Dŋal hēnkun kame uko wi iduurni.

³⁰ Korneliyut̄ kē ašē teema aji : « Udo ŋnuur ŋwajanŋ, ji woori wi nji kaŋupuŋ na iwi hēnk, kaŋog ŋwoori ŋwajanŋ ŋi pnak, dŋo añehan Naŋibaŋi du katoh ki naan. Kē ñaan aloŋ anknuruŋ ašē mara mara apēn ƙi kadun ki naan

³¹ ajakēn : “Korneliyut̄, Naŋibaŋi atiinku akuŋ aleŋ jibi ijaan kŋēnk bajuuk.

32 Yilan keeri du Yope baya bado ñiinṭ anwoon Timonṭ andu'aniinṭ Piyeer abi ṭi. Awo nayaanṭ i katoh ki Timonṭ nalemp injan anfēṭunṭ du kakab bdēk.”

33 Ṭi dko mēnṭ, kē nyil kē badu'u, kē idinan abi aṭēnkunṭ ṭi. Hēnkunṭ ṇṭo ṭi kadun ki Naṣibaṭi un bṭi, katiink iko bṭi yi Ajugun ajakuṅ ibi iṭupun. »

Timonṭ Piyeer aṭup Korneliyut na bayiṭul Uṭup Ulil Unuura

34 Kē Timonṭ Piyeer aṣē ṭiini na bañaanṭ aji : « Dbaan ayikrēn kē Naṣibaṭi aanji paṭṣēr.

35 Kē ṭi utaak undoli woli ñaanṭ aṭiyaara akuṭ aṭaṣ bgahul aji wo na a.

36 Awul uṭup wi nul bañaanṭ biki *Iṭrayel : *Uṭup Ulil Unuura wi mnjeeh ṭi Yetu *Krittu, ul anwoon Ajug bañaanṭ bṭi.

37 Name iko inṭēpunṭ bṭi ṭi *Yuda ; ijunna *Galilay, wi *Yowan aṭiiniyaanunṭ *batitmu aba.

38 Name Yetu mēnṭ ampēnnunṭ *Naṭaret, nawin jibi Naṣibaṭi adatulunṭ awula *Uhaaṣ wi nul na phina. Name kak kē añaay na dko bṭi ado bnuura, ajeban bañaanṭ biki *Untaayi Uweek uknooranunṭ, ṭiki Naṣibaṭi awo na a.

39 Kē nja ṇwo bamaar biki uko wi adolunṭ bṭi ṭi Yerutalem na utaak wi *bayuday bṭi. Ul, i bafiṅunṭ wi bapaṅulunṭ ṭi pmul.

40 Ul, Naṣibaṭi anaṭana ṭi pkeṭ ṭi unuur uwajanṭēn aṣē diimana bañaanṭ.

41 Mēnṭ bañaanṭ bṭi bawinulunṭ, un ṭaṅ biki Naṣibaṭi ajonunṭ ndati, aji ṇwo bamaar, un ṇndaanunṭ akuṭ ade na a, wi anaṭiinṭ ṭi pkeṭ.

42 Kë aşë ji na un n̄tup bañaan uko wi n̄maaruñ: Ul kak i i Naşibaţi adatuñ aji awo nawayëş b̄tup i bañaan bajeb na banketuñ.

43 Ul kak Yetu i i *baţupar Naşibaţi bti baktiiniyaanuñ wi bajakuñ: N̄aan anfiyaarulun,  i mnhina mi Yetu mēnt̄ ipekadu yi nul iji ipēn bti.
»

Uhaaş wi Naşibaţi uwala  i banwoon baanwo bayuday

44 Timon̄ Piyeer ahum kakakalēş iko yuñ, kē *Uhaaş wi Naşibaţi uşē wala  i bañaan bti banktiinkuñ u up wi nul.

45 *Bayuday banfiyaaruñ baññoo anuluñ bañojar maakan, wi bawinuñ kē Naşibaţi adoo  en banwoon baanwo bayuday Uhaaş wi nul,  iki

46 batiink baka, kē baktup n̄tup n̄mpaţi aku  adēman Naşibaţi. Timon̄ Piyeer akak a iini na baka aji :

47 « N̄aan alon̄ akak ahinan kaneenan bado bañaan biki *batit̄mu i? Bukal banyeenkuñ Uhaaş wi Naşibaţi ji nja. »

48 Piyeer ado kē bado baka batit̄mu  i katim ki Yetu, kē bañaan bakak a ehana aji a o da n̄nuur n̄lon̄.

11

Timon̄ Piyeer akakalēş biki Yerutalem uko wi aw-inuñ

1 *Banjañan na banfiyaaruñ Yetu bti banwoon  i *Yuda batiink kē banwoon baanwo bayuday badoo kak afiyaar U up wi Naşibaţi.

² Wi Fimonj Piyeer akakuñ ubeeka wi Yerutalem, *bayuday banfiyaaruñ kē başē ñoman na a aji :

³ « Ibaa do do hum adoo neej ƚi itoh yi banwoon baanwo bayuday, ade na baka ba? »

⁴ Kē Fimonj Piyeer aşē jun pkakalēş baka bnuura iko jibi iţēparuñ du ujuni.

⁵ « Dbi wo du ubeeka wi Yope añehan Naşibaţi, kē aşē haabşaan kēş kē nwin uko uloñ kē uwalnaana baţi, uwo wo ji kaloona kaweeek kantananiin ƚi imbiint ibaakër, kē kabi awala aban ƚi nji.

⁶ Djaban ka kēş, aşē win ƚi ka meet ƚntaam ƚi katoh na ƚi uţeeh bti, ƚanjaan ƚapula na ƚanjaan ƚayit,

⁷ aşē tiink pdiim ploñ kē pakji na nji : “Fimonj Piyeer, naţiin, fiñan ƚa, ide!”

⁸ Kē nteem pa aji : “Ajugun, nin! Wi mbuknaaniin, uko wi bgah baneenanuñ kēme uko uţop uloñ uumbaañ kaneejarēn mntum.”

⁹ Kē pdiim pakak apēna baţi aji : “Uko wi Naşibaţi adinanuñ pde, mēnt ƚiwi iwoon kaji uţopi.”

¹⁰ Udo hañ ƚyaaş ƚwajanţ, kē iko bti işē kak baţi.

¹¹ ƚi dko mēnt, kē biint ƚawajanţ baloñ biki bayilnuñ ubeeka wi Kaytaraya başē ban ƚi katoh ki ƚwoon.

¹² *Uhaaş wi Naşibaţi kē uşē jakēn wutan kaţaaf nin ukoolan, yaan na baka. Bañaan banfiyaaruñ paaj kē bagakandër na nji kē ƚya du uko Korneliyut.

¹³ Kē aşē kakalēşun jibi awinari *uwanjuţ kē ubi aneej du katohul aşē ƚi na a : “Yilan ñaan aloñ du Yope ido Fimonj andu'aniin Piyeer abi ƚi,

¹⁴ aluñ kaţupu ƚţup ƚankluñ kabuuranu iwi na biki katohu.”

15 Djaka jak djun bɔup, kɛ Uhaaʃ wi Naʃibaɓi uʃɛ wala ɕi baka jibi ubiin awala ɕi un du kateeku.

16 Kɛ nʃɛ leʃ wal mɛntɔ uɕup wi Ajugun, wi abiin aɕup aji : “Yowan abattaar na meel, kɛ an, naʃɛ lun kayeenk *batitmu bi Uhaaʃ wi Naʃibaɓi.”

17 Woli Naʃibaɓi aɕen baɓaan biki alinjan na un wi ŋkakun ɕfa afiyaar Yetu *Krittu Ajugun, woon nji nandayanaan i, dhilanun kaneenan Naʃibaɓi ado uko wi aʃalun? »

18 Wi batiinkun han aʃɛ walan ŋhaaʃ, adɛman Naʃibaɓi aji : « Manjoonan ma keeri, banwoon baanwo bayuday bahil kakak du Naʃibaɓi kakun kaka ubida wi manjoonan, Naʃibaɓi aɕenuŋ baka wa. »

Kabuka ki pntuk pi banfiyaaruŋ du Antiyoka

19 Wi Tefan akeɕun kɛ baʃɛ kak ahajan banfiyaaruŋ, kɛ bawayʃɛri. Balon baya ado ban utaak wi Feniti, kɛ balon baya te unjiw wi Kiprut, kɛ balon baya kak te ubeeka wi Antiyoka, aʃɛ jukanaara *bayuday ɕaɓ *Uɕup Ulil Unuura.

20 Kɛ banfiyaaruŋ balon banwoonuŋ Kiprut na Kuren baʃɛ ya Antiyoka aɕup banwoon baanwo bayuday kak Uɕup Ulil Unuura.

21 Mnhina mi Ajugun mantɛnk baka kɛ baɓaan batum bafiyaar akun akak du Ajugun.

22 Wal wi biki pntuk pi banfiyaaruŋ pi Yerutalem batiinkun iko yan, kɛ baʃɛ do Barnabat kɛ aya Antiyoka.

23 Wi abanuŋ, alilan maakan ɕiki awin bnuura bi Naʃibaɓi ɕi baɓaan biki ubeeka mɛntɔ aʃɛ ji na baka bataman ɕi pfiyaar Ajugun ɕi itɛb yi baka.

24 Barnabat awo ñaañ najoob bkw antumun na *Uhaaş wi Naşibaţi, akuţ afiyaar Ajugun, k  bañaan batum bafiyaar akuţ akak  i Ajugun.

25 Barnabat aya wal m nt   Tartu  pla Fawul.

26 Wal wi awinulun a e kak na a  i Antiyoka. Wi wi ba aan a o  i pntuk pi banfiyaarun m ntan pun u ubal up b bukal bat b ajukan bañaan batum. K   i Antiyoka m nt di di bajunnun pdu ba aşar Yetu aji « baritton. »

27  i  nuur m ntan  un, k  *ba upar Naşibaţi balon bawoona Yerutalem aya Antiyoka.

28 Alon  i baka i katim ki Agabuṭ, i Uhaaş wi Naşibaţi uneejun k  a e na a, a up baka aji ubon uweek ulun kawo  i umundu b i (k  wul ubiin awoha  i wal wi p ih pi Klodiyut).

29 Wal m ntan k  ba aşar Yetu biki Antiyoka ba e tiinkar aji andolun awul uko wi ahilanun ka  nkna banfiyaarun biki utaak wi Yuda.

30 K  h nk di di badolun, Barnabat na *Fawul k  baya wul baweeek biki pntuk pi banfiyaarun itaka yi bajuntun.

12

Herod Na ih ahajan banfiyaarun Yetu

1 Wal m nt *Herod na ih akak  i phajan banfiyaarun Yetu balon.

2 Ado k  bafin *Yakob naweeek *Yowan na kakej.

3 Wi awinun k  wan ulil *bayuday a e taman, ado k  bamob Timon Piyeer (uwo  i wal wi *ufettu wi ipoom inda ).

4 Wi amobun Timon Piyeer, ado k  bawata ukal-abu  a e  u bangoli, k  baji balu sar babaak r

babaakër pyeña. Anjal karuhnaana Fimonj Piyeer ti kadun ki bañaan bti woli *ufettu wi mnjeeh utëpi.

⁵ Hënk, kë batuh Fimonj Piyeer ayeña bnuura. Wal mëntj kë banfiyaarunj başë ñehan maakan Naşibaţi pa a.

⁶ Ti utejan unţaanunj unuur wi Herod aţuunj plunj kado *uruha wi Fimonj Piyeer, kë awo ti ptoof pi bangoli batëb aņoyëntj. Batana na mnkorentu, kë bayeņ baloņ bakak anaţ ti plëman pi ukalabuş.

⁷ Ti dko mëntj, kë *uwanjut wi Ajugun uşë bi, kë ukalabuş ukak ajeeh maakan. Uwanjut ukob koban Fimonj Piyeer ti kantaagan ahuma aşë ji na a : « Faraan inaţa! » Ti wal mëntj, kë mnkorentu manşë pënna ti iñen yi Fimonj Piyeer ajot.

⁸ Uwanjut kë uşë ji na a : « Naţiin ibomandër! » kë Fimonj Piyeer ado jibi ujakunj. Kë uwanjut ukak ajaka : « Jejan bayeti bi nu, iţaşën. »

⁹ Bapën ti ukalabuş kë Fimonj Piyeer aktaş uwanjut aamme aji uko unktëpuņ hënk, uwo manjoo-nan, aşal aji aţaafi ţaafi.

¹⁰ Hënk kë baţëp bayeņ bateek, aţëp batëbantën, aşë ban du plëman pweek pntak panwujunj du ubeeka. Plëman pahaabşsa bdidi pa, ti kadun ki baka. Bapën aţëp na bgah bloņ ; ti dko mëntj, kë uwanjut uşë neem.

¹¹ Wal mëntj, kë uhaaş uşë kak na Fimonj Piyeer kë aşë ji : « Dbaan ayikrën hënkunj, manjoo-nan ma. Ajugun ayil uwanjut wi nul, abuuranaan ti phina pi Herod, na ti iko iwuţaan bti yi bayuday başalunj pdolën. »

¹² Wi Fimonj Piyeer aşalntënuņ uko mëntj, aşë tool aya du uko *Mariya anin Yowan andu'aniin

Markut. Bañaan̄ batum bayit da añehan Naşibaṭi.

13 Akob ṭi plēman, kē nalemp ñaaṭ alon andu'aniin̄ Rode aşē ñog, ahepar ñaan̄ ankobuṇ.

14 Ayikrēn̄ pdiim̄ pī Timon̄ Piyeer aşē lilan maakan, aando haabēş̄ plēman, aṭi akak meet̄ aji na bañaan̄: « Timon̄ Piyeer a! Awoon̄ du plēman, du bdig. »

15 Kē başē teema aji : « Iwi iyilaa » kē ul aşē mēbana ṭi uṭup wi nul, kē başē kak ajaka : « Om uwanjut̄ wi nul wa? »

16 Wal waṇ bti, Timon̄ Piyeer awo ṭi pkob ṭi plēman. Banfiyaaruṇ Yetu bahaabēş̄, awina aşē ñoṇar maakan bukal bti.

17 Anēṭ̄ baka kañen bayompna, aşē kakalēş̄ baka jibi Ajugun adoluṇ te kē adoo pēn du ukalabuş̄. Aşē ji na baka « Nayaan̄ naṭup uko mēnt̄ Yakob, na banfiyaaruṇ bukundu. » Wi abaan̄, aşē kak aya dko dmpaṭi.

18 Wal wi unuur ujintuṇ, bangoli bañoṇar maakan aşē hepar dko dī Timon̄ Piyeer abaan̄ aya ya?

19 Herod aṭu bañaan̄ pla'a, kē nin alon̄ aanwina win. Wi aheparuṇ bayeṇ, aşē do kē bafiṇ baka. Wi uko waṇ uṭepuṇ, kē Herod aşē pēn du utaak wi *Yuda aya ado ṇnuur ṇlon̄ du ubeeka wi Kaytaraya.

Pkeṭ̄ pi Herod Naşih

20 *Herod adeebaṭēr bnuura wal mēnt̄ bañaan̄ biki ṇbeeka ṇi Tir na Fidoṇ, kē başē tiinkar aji baya kawina. Bajunna aṭiini na Blattut̄, nalempar Herod alon̄ i ahaṭuṇ, awat ṭi plooman na a. Wi babaan̄ aşē ya du Herod, akooṭa aba na udeeb,

bateer. Uko ude wi baka uji uwoona du utaa wi Herod Naşih.

²¹ Ți unuur wi Herod adatuŋ, ul Ți uleeful, awohara imişa yi pşih aȚo Ți pȚij pi pşih, aşe Țiini na bañaan, jibi ajonuŋ kado.

²² Bañaan kē başe maagatēna maakan aji : « Mēnt ńaan najēn akȚiiniŋ hēnk, naşibaȚi nampoȚi a! »

²³ Ți dko mēnt kē *uwanjut wi Ajugun uşe koba, Țiki aandēman NaşibaȚi. Nkūt ŋajota kayiŋ, kē akeȚi.

²⁴ Kē bañaan banfiyaaruŋ UȚup wi NaşibaȚi akuȚ atiink wa başe tuma tum pya.

²⁵ Wi bi Barnabat na *Fawul, babaan ulemp wi babinŋ pdo Ți ubeeka wi Yerutalem, bapēn da, aşe ya na *Yowan andu'aniinŋ MarkuȚ.

13

Barnabat na Fawul baya kayili

¹ Du Antiyoka, uka Țfa Ți pntuk pi banfiyaaruŋ, *baȚupar NaşibaȚi na *bajukan Bgah : Barnabat, Timeyoŋ andu'aniinŋ najēnal, Lutiyut i Kuren, Man-ayeen nanoh i kpoȚ i *Herod Naşih i *Galilay, na *Fawul.

² Unuur uloŋ wi bawooŋ Ți pdēman NaşibaȚi abot ayiman, *Uhaaş wi NaşibaȚi kē uşe ji na baka : « Nadatan Barnabat na Fawul babi bawo wo Ți ulemp Țaŋ unkaan kē ndu baka. »

³ Wi bayimanuŋ akuȚ añehan NaşibaȚi, aşe paf baka iñen Ți ikow, awutan baka kē bayaa.

Barnabat na Fawul baȚup UȚup Ulil Unuura du unjiw wi Kiprut

4 Jibi *Uhaaş wi Naşibaţi uyiluŋ baka hënk, Barnabat na *Fawul baya du ubeeka undu'anin Feluka, dul di di bajejnuŋ ulantu, aya unjiw wi Kiprut.

5 Wi babanuŋ ubeeka wi Falamina aşë jun pjukan Uşup wi Naşibaţi ți *itoh iñehanaani yi bayuday. Bawo na *Yowan Markut, kē aktënk baka.

6 Kē wi bamuuruŋ unjiw bti, adoo ban ubeeka wi Pafot, aşë yit da na ñaan nayaamu i bajaan bado Bar-Yetu, awo nayuday aşë ji homp kaji ul awo *Naşupar Naşibaţi.

7 Niint mēntan unŋ awo du uko Fergiyut Pawulut nantuŋa i unjiw anwoon ñaan natit. Nantuŋa unŋ ado kē badu Barnabat na Fawul ți ki anjal ptiink Uşup wi Naşibaţi.

8 Kē Elimaat nayaamu (hënk dawoon katimul ți *ugrek) aşë pok uko mēnt wunŋ, aanjal nantuŋa awugëş uşal.

9 Kē Uhaaş wi Naşibaţi uşë neej wal mēnt atum ți Fawul – i bakaan aji bado *Pawulu ; – ajaban Elimaat kēş, aşë jaka :

10 « Iwi, iwo ñaan antumuŋ kaguuru na mnlafren, abuk *Untaayi Uweek! Anwoon aanjal pşep ți bgah, lum di di ibaan aţañan ţañan pdo kapënan bañaan ți bgah btool bi Ajugun ba?

11 Tenan hënkunŋ Ajugun aşaan akobu, ikak nakuul, iinkak awin bnuur te ŋnuur ŋlon ŋadoo ŋaşep. » Ți dko mēnt, kēş kafel na Elimaat, kē akfooy na dko ala ñaan nañooţa.

12 Nantuŋa i unjiw afiyaar Yetu wi awinuŋ uko unşepunŋ, akak aņonar maakan ți pjukan pi uko wi Ajugun.

Pawulu na Barnabat bajukan Uşup Ulil Unuura

du Antiyoka di Pitidi

13 *Pawulu na batëntul bajej ulantu du ubeeka wi Pafot, pya ubeeka wi Perga unwoon du utaa wi Pamfili. *Yowan Markut aduk baka da awugša akak Yerutalem.

14 Kë bukal başë juța ți bgah bi baka. Bamuur Perga aya aban ubeeka wi Antiyoka du utaa wi Pitidi. Ți *unuur wi pnoorfën wi bayuday, kë başë neej du *katoh kañehanaani aȚo.

15 Wi baleyiiirun Țlibra Ți *Bgah bi Moyit, na ȚȚup Ți *baȚupar NaȚibaȚi, kë baweeek biki katoh kañehanaani başë do kë bahepar baka aji : « Batënt naan, nakale uko uȚup unhilanun katęntęn bañaan biki bti, naȚog katiinkana. »

16 Pawulu kë așë naȚa, anët baka kañen, așë ji : « An bañaan biki *Itrayel na an bti nandęmanun NaȚibaȚi, natiinkan.

17 NaȚibaȚi i pntaali pi nun, pi Itrayel, adat bașinun, adęman pntaali pi baka, wi bawoon bayaanȚ du utaa wi Ejiptu. Apęnan pa du Ejiptu kak Ți mnhina mi nul.

18 Awo na bașinun du *pndiiș Țșubal iñeen Țbaakęr, alemp na baka.

19 Awet Țraașa paaj na ulonȚ Ți utaa wi Kanaan, ajej mboș awul babukul biki Itrayel,

20 uko waȚ udo Țșubal iñeen-week Țyaaș Țbaakęr na iñeen kañeen (450).

« Wi waȚ uȚępun, kë așë wul baka baweeek te wal wi Famiyel NaȚupar NaȚibaȚi abiin abi.

21 Wi wi bașaan ahepar Famiyel pka nașih, kë NaȚibaȚi awul baka *Fawul abuk Kit i pșini pi Benyamin, kë așih baka Țșubal iñeen Țbaakęr.

22 Wi abiiñ apënan Fawul, aşë tu *Dayiñ ti pñih. Ul Dayiñ mënñ, hënk di di Naşibañi añiiniñ uko wi nul, aji :

“Dwin ti Dayiñ abuk Yete, ñaan i uhaaş naan uñaluñ, dme kë ahil kaluñ kado uñal wi naan bti.”

23 Ti pñini pi nul pi pi Naşibañi awulnuñ Itrayel Yetu, *Nabuuran Bañaan, jibi abiiñ ahonñ ƣa.

24 Yowan, ambiin Yetu uteek, ajukan ti Itrayel bti pwut pjuban na pyeenk *batitmu.

25 Yowan ji abi ado kaba ulemp wi nul, aji na baka : “Naşal aji dwo in ba? Nji mënwo ñaan i naşaluñ aji dwoo, natenan, alonñ aluñ kabi ti kafet ki naan, i mpoñuñ maakan pñup kafënëşa işapaat.”

26 « An batëñ naan, an biki pntaali pi *Abraham na an bti, nandëmanuñ Naşibañi : nja biki Naşibañi awuluñ uñup wi mbuur.

27 Bañaan banfëtun du Yerutalem na baweek biki baka, baamme kë Yetu awoon Nabuuran Bañaan. Kë baankak ate nñup ñi bañupar Naşibañi ñi bajaanñ bapiban baka ti unuur undoli wi pnoorfën, aşë baañşaan pdo jibi ujakuñ wi bañuñ pbi kafinñ Yetu.

28 Baanka uko utapara aşë ji na *Pilat ado bafiña.

29 Wi bañëpanuñ iko bti impiitaniinñ ti a, bawalana ti krut, ahetana du bhër.

30 Kë Naşibañi aşë nañana ti pkeñ.

31 Yetu ado ñnuur nñtum ñi ajaki pën kawinana ti bañaanñ bangakandëruñ na a undiimaan, du utaak wi *Galilay te du ubeeka wi Yerutalem ; kë bukuñ mënñan bawoonñ hënkunñ bamaar biki nul ti bañaanñ biki Itrayel.

32-33 Kë un nşë bi bi pñijan *Uñup Ulil Unuura : uko wi Naşibañi abiiñ ahonñ başinunñ ƣa ado wa hënkunñ

pa nja, n̄nwoon̄ babuk baka, wi anaṭanun̄ Yetu ṭi pkeṭ. Hēnk di di bapiitun̄ ṭi ulibra wi p̄ñaamarēn, aṭup ṭi kañaam katēbantēn̄ aji :

“Iwi iwoon̄ Abuk naan ;

Nṭa di, dkak Ṣaaṣ.”✧

³⁴ Naṣibaṭi aṭar aṭup kē alun̄ kanaṭana ṭi pkeṭ, nin aanklun̄ kawuta apuṭ. Aṭup aji hēnk :

“Dlun̄ kawulan na manjoonan̄ iko inuura inyi-manun̄,

yi nhorun̄ Dayiṭ.”✧

³⁵ Ukaaṅ kē bapiit̄ kak aji :

“Iinklun̄ kawut ṅaaṅ nayimanaan̄ i nu apuṭ.”✧

³⁶ Dayiṭ ul ṭi wal wi nul, wi adolon̄ un̄al wi Naṣibaṭi aṣē piinṭ̄ akeṭ, kē bamoya na baṣin̄ kē apuṭi.

³⁷ Bē i Naṣibaṭi anaṭanun̄ ṭi pkeṭ, aampuṭi.

³⁸ An bayiṭ naan̄ n̄bi bi pṭupan̄ name kē Yetu akaaṅ kē ipekadu ihil kapēn. Ṭi katim ki Yetu ki ki baṭupanaṅ pbuur ṭi ipekadu ;

³⁹ ṭi katim ki nul ki ki ṅaaṅ anhaṭun̄ akbuurnun̄ ṭi ipekadu bṭi yi *Bgah bi Moyiṭ bawoon̄ baanhilan aburanaan.

⁴⁰ Nalipariin̄, uko wi baṭupar Naṣibaṭi bajakun̄ ulun̄ udolan, baji :

⁴¹ *“Natenan̄ an̄ babeeh̄ iko,
nañon̄arēn, naṣoṣa, naba.*

*Ṭiki, ṭi n̄nuur̄ n̄i nawoon̄ n̄i, dlun̄ kado uko uweek
wi nameeṅ woli baṭup ṭup ṅaaṅ wa, aankfiyaar.”*

»✧

⁴² Wi Pawulu na Barnabat̄ bakpēnun̄ ṭi katoh̄ kañehanaani, bañaan̄ bukun̄ bakooṭ̄ baka balun̄

✧ 13:32-33 Kañaam 2.7. ✧ 13:34 Itayi 55.3. ✧ 13:35 Kañaam 16.10. ✧ 13:41 Habakuk 1.5.

bakak, ʔi unuur wi pnoorfën unkmbiin baʔiiniyaan kak uko wi baʔupun.

⁴³ Wi bañaan bawayşërun, baʔum ʔi baka, bayuday na balon bankakun ʔi Bgah bi Moyit, baʔaş Pawulu na Barnabat. Kë bukal başë ʔiini na baka atëŋtën pa bajuʔa ʔi bnuura bi Naşibaʔi.

Pawulu na Barnabat bajukan banwoon baanwo bayuday

⁴⁴ Wi *unuur wi pnoorfën ukaan aban, ubeeka bti ubi ayit atiink uʔup wi Ajugun.

⁴⁵ *Bayuday bakuj baka wi bawinun pntuk pi bañaan pun, aşë laʔ uko wi *Pawulu akjakun, akak akara.

⁴⁶ Pawulu na Barnabat kë başë taman maakan ajukan na mntëŋ aji : « An biki bañaan bawoon lah kajukan Uʔup wi Naşibaʔi duna. Kë wi naşaan apok wa, aşal aji naantaan na pka ubida wi mnʔo, ŋwutan ʔun kaya du banwoon baanwo bayuday.

⁴⁷ Uko wan wi wi Ajugun ajakun ŋwo i kado :
“Ddolu kë iwo bjeehi bi banwoon baanwo bayuday, ihilna iʔij umundu bti du mbuur.” »*

⁴⁸ Wi banwoon baanwo bayuday, baʔiinkun uko mënt, balilani, abot adëman uʔup wi Ajugun. Kë biki Naşibaʔi adatuŋ bti pa ubida wi mnʔo, bafiyaari.

⁴⁹ Uʔup wi Ajugun umeetana ʔi utaak wun bti.

⁵⁰ Bayuday kë başë wuuk wal mënt baʔ bayok balon bandëmanun Naşibaʔi, na bantohi biki ubeeka, kë baklaʔ Pawulu na Barnabat. Kë bawuuk bañaan kë bakak ahajan baka, adoo dook baka ʔi utaak.

* 13:47 Itayi 49.6.

51 Kë Pawulu na Barnabat başë dan danan pdëpalën ti ihoţ yi baka adiimanaan udeeb wi baka, aşë tool aya ubeeka wi Ikoniyyom.

52 Banfiyaaruŋ biki Antiyoka kë başë tum wal mënţ na mnlilan na *Uhaaş wi Naşibaţi.

14

Pawulu na Barnabat baţup bañaan biki Ikoniyyom Uţup Ulil Unuura

1 Du ubeeka wi Ikoniyyom kak bi *Pawulu na Barnabat baya, aneej du *katoŋ kañehanaani ki bayuday aţiiniyaan uţup wi Naşibaţi bnuura, jibi babiŋ ado ; kë bañaan batum, *bayuday na banwoon baanwo bayuday, bafiyaari.

2 Bayuday bampokuŋ pfiyaar Yetu kë başë kak awuuk banwoon baanwo bayuday kë babot aşoor banfiyaaruŋ.

3 Uko mënţ uunneenan bi Pawulu na Barnabat baţo da ŋnuur ŋtum bado kaţup uko wi Ajugun na mntëŋ mi awuluŋ baka, kë ul akak adiiman kë uţup wi baka untaanŋuŋ na bnuura bi nul ujoonani, wi awuluŋ baka phina pi pdo iko iñoŋarënaan na mlagre.

4 Bañaan biki ubeeka bti bakak apaţ, baloŋ bawo na bayuday kë baloŋ bawo na *banjañan.

5 Kë banwoon baanwo bayuday na bayuday, na baweek biki baka başë tiinkar aji bahajan banjañan katap baka mnlaak kafŋ.

6 Wi banjañan bameeŋ uşal wi baka, baţi aya Littra na Derbe, ŋbeeka ŋi uţaak wi bajaan bado Likanoya, na ŋfëţ ŋanñoŋuŋ da,

7 aya aţupa ţup da *Uţup Ulil Unuura.

Pawulu na Barnabat baɕup Uɕup Ulil Unuura du Littra na Derbe

⁸ Niinɕ alon awo ɕfa du Littra anɕakmi ihoɕ, aji bi wo wo ɕi dko dlolan, aambaan kapoɕa, ɕiki abuka buka haɕ ;

⁹ aɕo atiink *Pawulu. Kē Pawulu aɕē jabana kēɕ, awin kē aɕiyaar pɕiyaar panhinanuɕ kajebana.

¹⁰ Wi wi adolon pɕiim pweek adu'a aji na a : « Naɕiin inaɕ iliint ɕi ihoɕ! » Kē ñiinɕ alut anaɕ: abi kapoɕ poɕ.

¹¹ Wi bañaan bawinuɕ uko wi Pawulu adolon, kē baɕē huuran na uɕup wi baka wi Likanoya aji : « Baɕibaɕi biki nun bakak bañaan bajēn, awala ɕi un »

¹² Wal mēntɕ, kē baɕē ɕu Barnabat katim ki Diya, aɕē ɕu Pawulu ki Hermet* ɕiki ul ajaan aɕupar Barnabat.

¹³ Natul i Diya, awoon alon ɕi baɕibaɕi biki baka, i kaduɕ kawoon ɕi uneej ubeeka, aya aɕij ŋgit ŋanñēguɕ na itoh. Ul na pntuk pi bañaan puɕ baɕal pdo *banjañan pgur.

¹⁴ Wi bi Barnabat na Pawulu batiinkuɕ uko wi baɕaluɕ kado, batow imiɕa yi baka adiimanaan kē baandii, aɕē ɕi aneej ɕi ptoof pi bañaan ahuuran aji :

¹⁵ « Babuk biinɕ we ukaan kē nakdo hēnk ba? Nwo bañaan bajēn ji an! Nɕi bi ɕi, pɕupan *Uɕup Ulil Unuura, napēnna ɕi iko inaaɕ yi nakdolon yuɕ, naɕē nakak du Naɕibaɕi najeb, anɕakuɕ baɕi, aɕak mboɕ, na bdēk, na iko bti inwoon da.

* **14:12** Diya na Hermet bawoon balon ɕi baɕibaɕi bampoɕi biki bañaan bukuɕ. Diya awoon naweek kē Hermet aɕē ji ɕupar a.

16 Du kateeku, awut bañaan, andoli kë aji ɕaʂ bgah bi aɲaluɲ.

17 Kë aʂë wo anɕaɲan pɕiiiman baka kë awoha da, na iko inuura yi akdolun; awulan uʂbal unwoonun baɕi na ɲdeey ɲɕum ɕi wal wi kanjalën, awulan uko ude, aɕu mɲlilan mɲtum ɕi ɲhaaʂ ɲi nan. »

18 Baɕup anoor abaa bi hilan aneenan pɲur mënɕ.

19 *Bayuday balon banwoonun Antiyoka di Pitidi, na Ikoniom kë baʂë bi bi, abot ado bañaan kë bakak du baka, atap Pawulu mɲlaak, apula, afël du bɕig bi ubeeka ɕiki baʂal aji akeɕi.

20 Kë wi banfiyaaruɲ baʂaan afooya, kë aʂë naɕa akak du ubeeka. Unuur utëbantjën ul na Barnabat kë baʂë ya Derbe.

Pawulu na Barnabat bakak Antiyoka di Firi

21 *Pawulu na Barnabat baɕup *Uɕup Ulil Unuura du ubeeka wi Derbe, kë bañaan batum baɕaʂ baka aɕiyaar Ajugun. Kë baʂë kak wal mënɕ Littra, aɕëpna Ikoniom, abaa ya Antiyoka di Pitidi.

22 Batënɕën banfiyaaruɲ, aɕu ɕi ɲʂal ɲi baka kë bawo kataman ɕi pɕiyaar, abot aji na baka : « ɲwo kahaj bnuura bnuura kabaa kaneej du *Pʂih pi Naʂibaɕi. »

23 ɕi pɲɕuk pi banfiyaaruɲ pandoli, baji badat bantohi, kañehan Naʂibaɕi kayiman kaʂë duk baka ɕi iñen yi Ajugun, i bafiyaaruɲ.

24 Bamuur utaak wi Pitidi aʂë ban Pamɕili.

25 Baɕup Uɕup Ulil Unuura du Perga abaa ban du ubeeka wi Ataliya.

²⁶ Dul di di bajejnuḡ ulantu pkak Antiyoka di Firi, dko di babinḡ awutanaan baka ṭi iñen yi Naşibaṭi, aji baya pdo ulemp wi badoluḡ nṭa hēnk.

²⁷ Wi babanuḡ Antiyoka aṣē yitrēn banfiyaaruḡ bti. Baṭup baka jibi Naşibaṭi alempuḡ na baka, akuṭ aṭup baka jibi ayuuji banwoonḡ baanwo bayuday bgah bfiyaaraanuli.

²⁸ Pawulu na Barnabaat baṭo da ajon na banfiyaaruḡ Yetu.

15

Pḡom padēm du Antiyoka ṭi uko wi pwala katēmp

¹ Bañaanḡ baloḡ bawoona utaak wi *Yuda, abi aban Antiyoka, aṣē wo ṭi pjukan banfiyaaruḡ aji : « Naanhilan kabuur, woli naanya *katēmp jibi *Bgah bi Moyit bajakuḡ. »

² *Pawulu na Barnabat balaṭ baka, kē pḡom pweek paṣē wo. Bañaanḡ kē baṣē tiinkar aji na Pawulu na Barnabat, na bañaanḡ baloḡ biki Antiyoka, baya Yerutaalem, baṭiiniyaan uko mēnṭ na *banjañan na bantohi.

³ Kē banfiyaaruḡ baṣē ṭēnk baka ṭi uko uyaani bayaaṣ, kē bamuur Feniti na *Famariya, aṭup jibi banwoonḡ baanwo bayuday bakakuḡ du Ajugun, uṭup uhalu waḡ, uṭu banfiyaaruḡ bti ṭi mnlilan mweek.

⁴ Wi babanuḡ Yerutaalem, banfiyaaruḡ, na banjañan na bantohi, babi akit baka, kē baṣē kakalēṣ baka jibi Naşibaṭi aṭēpnunḡ ṭi baka, ado iko itum.

⁵ Kē baloḡ ṭi pntuk pi *bafaritay banfiyaaruḡ Yetu baṣē teem aji : « Bawo biki kawalan katēmp

banfiyaaruŋ banwoonŋ baanwo bayuday, kabot kaji na baka baṭaṣ Bgah bi Moyit. »

Timonŋ Piyeer aṭiini na bañaanŋ

⁶ *Banjañan na bantohi, kë baṣë yitiir pṭiiniyaan uko mēnt.

⁷ Wi baṭëlṣëruŋ ajon, kë Timonŋ Piyeer aṣë naṭa aji na baka : « An bayiṭ naan, name kë Naṣibaṭi adatnuŋ undiimaan ṭi an, aji nṭup banwoonŋ baanwo bayuday *Uṭup Ulil Unuura, batiinkna, babot bafiyaar.

⁸ Kë Naṣibaṭi ammeenŋ nṣal ni bañaanŋ, aṣë diimaanun kë aṅal banwoonŋ baanwo bayuday, wal wi akaanŋ awul baka *Uhaaṣ wi nul jibi awuluŋ un.

⁹ Aampaṭëṣun nin na baka, apënan baka ipekadu, ṭiki bafiyaari.

¹⁰ Kë we uṣaanŋ awo hēnkuŋ pla Naṣibaṭi bṭup paŋ ba? Wal wi naṅaluŋ pkuṅan bañaanŋ baṭaṣ bgah bdaaj bi nja na bateem nja bajon bti, nwoonŋ nēmbi hinan akuṅa?

¹¹ Nbaa ṭëp ṭëp afiyaar aji bnuura bi Ajugun Yetu, babuuranun ji baka. »

¹² Kë bañaanŋ bti bayomp atiink Barnabat na Pawulu, kë bakkakalëṣ iko iñonjarënaan na mlagre yi Naṣibaṭi aṭëpnuŋ ṭi baka ado du nṭaak ni banwoonŋ baanwo bayuday.

¹³ Wi baṭiiniinŋ adoo ba, kë *Yakob aṣë yeenk, aji : « An bayiṭ naan, natiinkaan.

¹⁴ Timeyonŋ akakalëṣ jibi Naṣibaṭi aya i ṭfa du banwoonŋ baanwo bayuday, adatna ṭi baka bañaanŋ bankwoonŋ biki nul.

¹⁵ Kë nṭup ni *baṭupar Naṣibaṭi nṭakak ataanŋ na uṭup waŋ, bapiiṭ uko wi Naṣibaṭi ajakuŋ aji :

16 “*Dluḡ kakak woli iko yaḡ bti iṭēpi,
pnaṭan katoḡ ki *Dayiṭ kambiinḡ ajot;
dluḡ kanaṭan ka
kabot kaboman ka.*

17 *Hēnk, bañaanḡ bti bandukiinḡ, baluḡ kado kala Aju-
gun,
ēnhēḡ, ḡtaak bti, ḡi ḡji ndatuḡ aji ḡawo ḡi naan.
Hēnk di di Ajugun ajakuḡ.*

18 *Ul anṭupuḡ undiimaan,
uko wi akluḡ kado.” »☆*

19 Yakob akak ahoṭalēs aji :

« Ukaanḡ kē nṣal ṭi uleef naan aji ḡnēnwō kanooran
banwoonḡ baanwo bayuday, bankakuḡ afiyaar
Naṣibaṭi.

20 Kē nawulēn ḡpiit baka, ḡji na baka bawut kado
kade uyemaṭ unneenanuḡ, ḡi wi mḡgur ; bawut
pjuban pi piinṭ ; bawut pde uyemaṭ wi ḡntaam
ḡankeṭuḡ kē pñaak paantula.

21 Bañaanḡ bajukan undiimaan *Bgah bi Moyit
ṭi ḡbeeka bti akak aleyiir ba ṭi itoh iñehanaani yi
bayuday, *ḡnuur ḡi pnoorfēn bti. »

Uko umpiitunḡ pa banwoonḡ baanwo bayuday

22 Ukaanḡ kē *banjañan, na baweek na ban-
fiyaaruḡ bti, baṣē wat ṭi ploolan, adat balonḡ
ṭi baka, kē bagakandēr na *Pawulu na Barn-
abaṭ, aya kayili du Antiyoka. Badat *Yudaṭ,
andu'aniinḡ Bartabaat, na Tilat, biinṭ bantiinkaniinḡ ṭi
banfiyaaruḡ.

23 Bawul baka uko umpiitunḡ aji :

« Un, banjañan, na bantohi, na batēnṭan bti ban-
woonḡ ṭi, ḡwulan mboṣ, an banfiyaaruḡ nanwoonḡ

☆ 15:18 Amot 9.11-12.

naanwo bayuday, nanfëtuŋ ƚi ubeeka wi Antiyoka, ƚi ŋtaak ŋi Firi na Filitiya.

²⁴ Nƚiink kë baji bañaan balon biki nun babi du an, ayewlënan akuŋ atokan ŋŋal na ŋtuŋ ŋi baka. Bañaan mënt, un ŋënyil baka.

²⁵ Ukaan kë nyitiir awat ƚi ploodan, adat bañaan balon babi du an. Bañootan Barnabat na Pawulu banwoon bañaan biki ŋmaganuŋ maakan,

²⁶ biinŋ banŋuun ubida wi baka bti ƚi ulemp wi Yetu *Krittu Ajugun.

²⁷ Ukaan kë ŋdo Yudat na Filat, babi baŋupan bdidi baka uko wi ŋpiitanan wi.

²⁸ Un na *Uhaaŋ wi Naŋibaŋi, ŋji ŋënŋto kanooran na nin bkun blon, woli uunwo uko wi bgah bajakuŋ:

²⁹ Nawutan kade uyemaŋ wi mngur, nawutan kade ŋntaam ŋankeŋuŋ kë pñaak paantulaa. Nawutan pjuban pi piinŋ. Nadole haŋ nado bnuura. Nbeeban. »

³⁰ Bado Yudat na Filat, kë baya Antiyoka, kë baya yitrën banfiyaaruŋ, aŋë wul baka uko umpiituŋ.

³¹ Wi bañaan bukuŋ baleyiiruŋ wa, balilani, ƚiki uhoŋan baka mntëŋ.

³² Yuda na Filat, bankaŋ awo *baŋupar Naŋibaŋi baŋiini na banfiyaaruŋ ajon, ahoŋan baka mntëŋ maakan.

³³ Wi baŋoon da ŋnuur ŋlon, kë banfiyaaruŋ baŋë ñehandër baka bayaaŋ bnuura, aŋë wutan baka kë bakak du banyiluŋ baka. [

³⁴ Kë Filat aŋë ji aduka da.]

³⁵ Pawulu na Barnabat kë baŋë duka ŋnuur ŋlon du Antiyoka, awo na bañaan batum ajukan abot aŋup baka Utuŋ wi Ajugun.

Pawulu na Barnabat banjom agar

³⁶ Wi ηnuur ηlon ηaṭepuη, kē *Pawulu aṣē ji na Barnabat: « Wulan ηkak pwin banfiyaaruη biki ηbeeka bti ηi ηṭepuη aṭup Uṭup wi Ajugun, ηten jibi baduki ado. »

³⁷ Barnabat aηal baya na *Yowan andu'aniin Markuṭ,

³⁸ kē Pawulu aṣē pok, aji baanwo kaṭija, ṭiki ado bi duk baka uyaaṣ ulon du utaak wi Pamfili, kē aanyoonk babaañeṣ uko wi bakdolun.

³⁹ Kē baṣē ηom wal mēntṭ bnuura, adoo gar. Barnabat aya na Markuṭ, kē bajej ulantu aya unjiw wi Kipruṭ,

⁴⁰ kē Pawulu aṣē dat Filat. Wi banfiyaaruη bawutanuη baka ṭi bnuura bi Ajugun, kē baṣē ya.

⁴¹ Pawulu añaay na ηṭaak ηi Firi na Filitiya, atēṅṅēn banfiyaaruη.

16

Pawulu na Filat baya na Timote

¹ *Pawulu aban ubeeka wi Derbe akak aya Littra ; di naṭaṣar Yetu alon i bajaan bado Timote afēṭuη. Anin awo *nayuday ankakuη afiyaar Yetu, kē aṣin aṣē wo nagrek.

² Banfiyaaruη banwoon Littra na Ikoniyom, baṭiiniyaan uko unuura ṭi katimul.

³ Pawulu, kē aṣē ηal agakandēr na a, aṣē do kē bawalana *katēmp, ṭiki bayuday banfēṭuη da, bame kē aṣin awo nagrek*.

* **16:3** Bagrek baanji baya katēmp, ṭi bayuday woli iinya katēmp baji baji injinṭi, iinkhil pwo na baka.

⁴ Wi bakyaan, baɕup na ɲbeeka abot aji na banfiyaaruŋ bado kado uko wi *banjañan na bantohi du Yerutaalem bajakuŋ.

⁵ Ukaan kē banfiyaaruŋ, bakya'a ya kadun ɕi pfiyaar, abot atuma tum pya na ɲnuur.

Pawulu adu'ana du Matedoniya

⁶ *Uhaaş wi Naşibaɕi uneenan *Pawulu na biki agakandēraanuŋ pɕup Uɕup wi Naşibaɕi du utaak wi Atiya, ukaan kē bamuur aya ɲtaak ɲi Frigiya na Galatiya.

⁷ Wi bañogun utaak wi Mitiya, aşē do na pneej Bitiniya, kē Uhaaş wi Yetu uşē wo uundinan baka.

⁸ Wi wi bamuuruŋ Mitiya, aya aban pkēŋ pi Trowat.

⁹ Na utejan, Naşibaɕi ahaabēşa kēş kē awin ñiint alon i Matedoniya, kē anaɕi, aşē ji na a : « Biin Matedoniya, ɕēnkun! »

¹⁰ Wi uko waŋ utēpaŋ ɕēp, kē ɲşē bi bomandēr bomandēr pya, ɕiki ɲşal aji Naşibaɕi adu'un du, ɲya ɲɕup biki Matedoniya *Uɕup Ulil Unuura.

Du ubeeka wi Filip, Liidi afiyaar hēnkun Yetu

¹¹ Kē ɲjijnaana ulantu ɕi Trowat, abi ya ya utool du unjiw wi Famotrat. Wi nfa mambanuŋ, kē ɲşē ya aban ubeeka wi Newopolit.

¹² Dul di di ɲpēnnuŋ aya ubeeka ulon ɕi utaak uteek wi Matedoniya unwoon katim ki Filip. Ubeeka mēnt uwo ɕi pşih pi Rom†. Nɕo da ɲnuur ɲlon.

¹³ ɕi *unuur wi pnoorfēn wi bayuday, kē ɲşē pēn aya umban wi kaban ki katant, di ɲşaluŋ aji, ɲya

† 16:12 Bañaan banfētuŋ ɕi Filip baliŋ lin na baromen.

kawin da dko dñehanaani Naşibati. Nŕto da aŕiini na baat banyitun da.

¹⁴ Alon ŕi baka, katimul kawo Liidi ; awo ñaaf andëmanun Naşibaŕi, i ubeeka wi Tiyatira, aji waap ilaañ ijeenkala intamun. Awo ŕi ptiinkun, kë Ajugun aŕe haabëŕa uhaaŕ, aŕiyaaraan uko wi *Pawulu akŕupun.

¹⁵ Ñaaf an ayeenk *batitmu, ul na biki katohul, wi abaan, aŕe ñehanun aji : « Woli naŕal aji dŕiyaar hënkun Ajugun na manjoonan, nabi kawala ŕi katoh ki naan. » Akooŕun, kë ndinani.

Bawat bi Pawulu na Filat ukalabuŕ

¹⁶ Unuur ulon, wi nkyaan dko dñehanaani Naşibaŕi, aŕe yit na poonu alon najuuk anwoon na untaayi unjaan udola aŕup uko unklun kabi. Aji ŕij banka'ulun itaka itum, ŕi mnŕoori mi ajaan ado.

¹⁷ Poonu mënŕ awo ŕi pŕaŕ *Pawulu na un, aŕe huuran aji : « Bañaan biki bawo balempar Naşibaŕi ampelun bañaan bŕi, badiimanan bgah bankñoŕanan du mbuur. »

¹⁸ Wi wi awoon ŕi pdo han nnuur nŕtum, kë Pawulu adobi deebaŕ, akok aji na untaayi, « ŕi katim ki Yetu Krittun, dji ipën ŕi a! » ŕi dko mënŕ, kë untaayi ubi pën pën ŕi poonu.

¹⁹ Wi banknjuuknŕënuŕ poonu un bawinun kë uko udeeni wi baka utokaa, kë baŕe mob bi Pawulu na Filat, apul pulan, aŕooŕ du ufeeru, baya bado baka *uruha.

²⁰ Baŕij baka du bawayëŕ bŕup baromen, aji na baka : « Bañaan biki, bawo ŕi pyewlën ubeeka wi nun, bawo *bayuday,

21 ašë wo ʈi pjukan bgah bhalu, kē un baromen ɲšë wo ɲënwo kadinan ba kēme kaʈaš ba. »

22 Kē pntuk pi bañaan pajun pkob bi Pawulu na Filat. Bawayëš bʈup baromen bado kē bawohëš baka, afud itintël.

23 Wi bakobun baka bnuura, ašë wat baka ukalabuš, aji na bayen bado katen baka bnuura.

24 Wi bajakan jak han na nayeɲ, kē ašë bi jej jej baka atuh du meet dbaañsaani di ukalabuš, akiin.

25 Wi utejan mnjel uñogun, kē bi Pawulu na Filat bašë wo ʈi pñehan akuʈ ayeeh, adëman Našibaʈi. Bakalabuš bandukiin, kē baktiink baka.

26 ʈi dko mënt, kē mboš manšë šinʈar maakan, kē ɲniw ɲi ukalabuš ɲaklëk. ʈi dko mënt kak, kē ilëman yi ukalabuš bti işë haabša, mnkorentu kē manfënša ʈi bakalabuš.

27 Nayeɲ i ukalabuš anaʈaa, awin kē ilëman yi ukalabuš iwo bhaab, ašë toot kej, aɲal pfiɲ uleeful, ʈiki ašal kē bakalabuš babuuri.

28 Pawulu kē ašë ɲajar maakan aji na a : « Kfiɲ uleefu! Nwo ʈi un bti. »

29 Nayeɲ ado kē batehan bdoo, alënk akat kat ašë ʈi ajot ʈi ihoʈ yi bi Pawulu na Filat.

30 Wi abaan, ašë pënan baka bdig, ahepar baka aji : « Baweek, we wi nhiniin kado, kabuurna? »

31 Kē bašë teema aji : « fiyaarën Ajugun Yetu, ilun kabuur, iwi na biki katohu. »

32 Wi wi bašaan aʈup baka, ul na biki katohul bti, Uʈup wi Ajugun.

33 Wal mëntan wun, na utejan mnjel, kē nayeɲ aya na baka, añow baka ijën. Kē ʈi dko mënt, kē nayeɲ adolan *batitmu ul na biki katohul bti.

³⁴ Aneejan baka katohul, awul baka pde, nayeñ atañ ul na biki katohul bti, țiki bafiyaar hênkuñ Naşibați.

³⁵ Wi nfa mambanuñ, kē bawayēş bțup baromeñ başē yil bangoli baya baji na nayeñ awutan bi Pawulu na Filat.

³⁶ Kē nayeñ aşē ji na Pawulu : « Bawayēş bțup baji ņwutanan iwi na Filat, nayaan na bnuura. »

³⁷ Pawulu kē aşē ji na bangoli : « We? Bakobun ți kadun ki bañaan, un ņnwoon bañaan banliñuñ na baromeñ, bē baandolun *uruha, ajejun awat ukalabuş aşē ņal bțup baba hênk, na byompan? Nin! Babiin bdidi baka bapēnanun »

³⁸ Kē bangoli bakak, aya akakalēş bawayēş bțup baromeñ, kē başē haajala, wi bameen kē Pawulu na Filat bawo bañaan banliñuñ na baromeñ.

³⁹ Wi wi bayaan akooț baka bamiir baka, apēnan baka ți ukalabuş, aşē ņehan baka bapēn ți ubeeka.

⁴⁰ Pawulu na Filat bapēn du ukalabuş aşē ya du uko Liidi. Wi bayaan awin banfiyaaruñ, atēñțēn baka aşē tool aya.

17

Bahajan bi Pawulu na Filat du Tetalonika

¹ Bi *Pawulu na Filat bațēpna ņbeeka ņi Anfipolit, na Apoloniya, aşē ban du ubeeka wi Tetalonika. *Katoh kañehanaani ki bayuday kalon kawo da.

² Pawulu aya aneej da, jibi ajonuñ kado. Ado inēm iwajanț yi ajaki ya du katoh kañehanaani, ți *unuur wi pnoorfēn kațēlşēr na baka. Aji țēpna ți Ulibra wi Naşibați,

³ kajukan baka kakuṭ kadiiman kë : *Krittu awo i kahaj, kabot kanaṭa ṭi pkeṭ. Pawulu akak aji na baka : « Kë Krittu, awoon Yetu i nji kaṭupanaṅ hënk. »

⁴ Bayuday balonṅ badinan uko wi baktupunṅ aṣë ṭaṣ bi Pawulu na Filat. Kë bagrek batum banjaanṅ badëman Naṣibaṭi, baṭaṣ baka aṭu na baatṅ bam-meṭaniinṅ batum.

⁵ Kë bayuday balonṅ baṣë kuj baka maakan. Wi wi bayaanṅ, ayitrën bawaanṅ udooni balonṅ banwoonṅ ṭi igah yi ubeeka, kë banaakiir ado pntuk, ayewlën ubeeka. Baya aneej du uko Yaṭon, ado na pmob bi Pawulu na Filat kaṭij moṅ pntuk, du bdig.

⁶ Wi bayaanṅ awo baanwin baka aṣë mob Yaṭon na banfiyaaruṅ balonṅ, apul pulan, aṅooṭ du bawayëṣ bṭup aṣë huuran aji : « Bañaanṅ biki bayewlën umundu bṭi, aṣë ban hënkunṅ ṭi,

⁷ awo bayaanṅ biki Yaṭon. Bawo ṭi plaṭ bgah bi naṣih najeenkal, aji naṣih alonṅ awoonṅ, anwoyi katim ki Yetu. »

⁸ Wi baṭupunṅ hanṅ, kë pntuk na bawayëṣ bṭup baṣë yewla.

⁹ Bawayëṣ bṭup baṭu Yaṭon na baka pluk, abaa wutan baka.

Pawulu na Filat baya Bereya

¹⁰ Wi utejan ubanaṅ ban, kë banfiyaaruṅ baṣë do bi *Pawulu na Filat kë baya ubeeka wi Bereya. Wi babanuṅ da, aṣë ya du *katoḥ kañehanaani ki bayuday.

¹¹ Bañaanṅ biki Bereya bajoob ikow apel biki Tetalonika, ṭiki baji batiink Uṭup wi Naṣibaṭi bnuura, kakak kajuk Ulibra wi Naṣibaṭi unuur undoli, katenna me uko wi Pawulu aṭupunṅ ujoonani.

12 Batum ti baka, na ti bagrek, baat bam-meetaniin na biint, bafiyaar hênkuŋ.

13 Wi *bayuday biki Tetalonika batiinkuŋ kē baji Pawulu awo ti pjukan Uŋup wi Naşibati du Bereya, kē bakak aya da, ajun pyewlën abot awuuk pntuk.

14 Ti dko mënt, banfiyaaruŋ bado Pawulu kē aya umbaŋ wi bdëk bweek, bi Filat na Timote kē başë duka Bereya.

15 Baññootanuŋ Pawulu, baya na a te Atenay, aşë kak na kakuran ki Filat na Timote bataran baya baţenka du Atenay.

Pawulu aţiini na bañaan biki Atenay

16 Wi *Pawulu awoon ti pyoonk bi Filat na Timote du Atenay, anoor ti kës, ţiki awin jibi ubeeka utumuŋ iduun.

17 Ukaan kē aji teŋ du *katoh kañehanaani na *bayuday biki kabuka, na bankakuŋ bayuday bandëmanuŋ Naşibaţi, akak aji teŋ bţup na bañaan bankţëpnuŋ du ufeeru ŋnuur bti.

18 Kē pntuk pi bame baweeek baloŋ biki bajaan bado bapikureyeŋ* na battoyik† başë neej blaţar na a. Baloŋ kē baji : « We wi nahomp i akdolun na pţup ba? » Kē baloŋ baji : « Awo wo ji aţiiniyaan ŋnton ŋyaanţ. » Baţup han ţiki batiinka kē aktiiniyaan Yetu, na pnaţa ti pkeţ.

* **17:18** Bapikureyeŋ baanfiyaar başibaţi bampoţi, başal aji bnuura bi ŋaan bawoona ti pmëban uleef, kawo ŋaan anwoon aantum unoh. Bañaan bakak hênkuŋ ti kapaam, aţu baŋal unoh na pjuban pi piint, katim ki Bapikureyeŋ. † **17:18** Battoyik bukal, başal aji mbuur mi ŋaan, manwoona ti uşal, unjaan uţon umundu, ukaan kē bawo bañaan banlowuŋ iko itum intaanuŋ na unoh kēme iko inaaŋ.

19 Ukaan̄ kē baŋij Pawulu, añooŋ du dko di bajaan̄ bado « Ayeropagut‡ » di bawayēş bŋup baweek bawoon̄, aşē ji na a : « Nhinan kame pjukan phalu pi ikt̄iiniyaanun̄ paŋ i?

20 Iko ilon̄ yi ikjukanun̄ iwo iyaan̄ŋ ŋi un, kē n̄jal kame iko yi ijakuŋ. »

21 Bañaan̄ biki Atenay na bayaan̄ŋ banfētun̄ da, babi wo wo ŋañ ŋi pkakalēş na ptiink uko uhalu unwoon̄.

Pawulu aŋiini na bañaan̄ du uruha uweek

22 *Pawulu anaŋa anaŋ ŋi kadun ki bawayēş bŋup, aşē ji na baka : « An bañaan̄ biki Atenay! Dyikrēn kē nawo bañaan̄ banfiyaarun̄ bnuura, başibaŋi baŋum.

23 Wi n̄ji kapoşun̄ na ubeeka, dten bnuura iko yi najaan̄ nadēman, adoo win *umeeşa wi mngurŞ wi badolon̄ aji wi naşibaŋi anwoon̄ aammeet̄anaa, i nadēmanun̄ aşē wo naamme'a, ul i i n̄ji kaŋupanaŋ.

24 Naşibaŋi anŋakuŋ umundu na iko bti inwoon̄ ŋi wa, awoon̄ Ajug baŋi na mboş, aanji fēt ŋi iduun̄ yi ñaan̄ najēn abomanun̄.

25 Akak awo aanji yeenk nin uko ulon̄ unwoonun̄ ŋi ñaan̄ najēn, kawo ji anuma numa wa, ŋiki ul ajaan̄ awul bañaan̄ bti ubida, uhefēt, na iko bti.

26 Aŋēpna ŋi ñaan̄ aloolan, aŋak bañaan̄ biki n̄raaşa bti, aji bafēt umundu. Awul andoli n̄nuurul, na dko di aklun̄i kafēt.

‡ 17:19 *Aeropagut*: Dawoon̄ bayiti bweek, bi bawayēş bŋup baweek bajaan̄ baŋo, kateŋ, kakut̄ kajukan̄ bgah. § 17:23 *Umeeşa wi mngur*: Baji bafiŋna untaam wi pgur ŋi umeeşa.

²⁷ Naşibaţi ado haŋ, bañaan bado kalaana'a, ulome bawina woli bamap mapan, babana bahilan kabi kawina. Kë aşë woha awii wi aanlow low nin alon.

²⁸ “Ŧi ul i i nyeenknun uhefënt, apoş, awo.” Nwo biki pntaali pi nul jibi bayeeh biki nan bajakuŋ.

²⁹ Kë wi nşaan awo biki pntaali pi Naşibaţi, nşenwo kaşal kë Naşibaţi anaam ji ptu pi uwuuru, këme untaam, këme plaak, iko yi nşaan apaşun ŧi uşal wi nul.

³⁰ Naşibaţi aanŧo aten iko yi badolon ŧfa ŧi kapaam, aşë ji hênkun, bañaan bti, dko di bawohan, bawut pjuban.

³¹ Ŧiki adat unuur ulon, wi aklun kado nşint i adaton, abi awayeş umundu, pwayeş panjinŧun piş. Adiimanun kë waŋ uwo manjoonan wi anaŧanulun ŧi pkeŧ. »

³² Wi batiinkun kë aŧiiniyaan uko wi pnaŧa ŧi pkeŧ, balon babeŋa, kë bandukiin bahepar plun katiinka byaaş blon aji na a « Nşal kalun katiinku ŧi uşup waŋ, byaaş blon. »

³³ Hênk di Pawulu apënuŋ ŧi *uruha uweek.

³⁴ Bañaan balon baŧaşa, akak afiyaara. Diy-onitiyuŧ, alon ŧi bawayeş bŧup, awo ŧi bakan mënŧan, na nşaaŧ alon kak i bajaan bado Damarit, na bañaan balon kak.

18

Pawulu aşup Uşup Ulil Unuura du ubeeka wi Korint

¹ Wi uko waŋ uşepun, kë *Pawulu aşë pën du Atenay, aya ubeeka wi Korint.

² Aya aţenk da ñiint alon *nayuday i bajaan bado *Akila. Awo abuk utaak wi Pont, aşë baa woona woona Itali, ul na Pritiliya aharul, ţiki Klodiyut naşih najeenkal aji bayuday bti bapën du Rom. Pawulu aya, awin baka,

³ jibi awoon naboman iloona ji baka, afët na baka kë baji balemp.

⁴ *Unuur wi pnoorfën bti, aji ţelşër na bañaan du *katoh kañehanaani ki bayuday, kado na pdo bayuday na bagrek, bafiyaar Yetu.

⁵ Wi Filat na Timote bawoonuñ Matedoniya, kë Pawulu aşë bi duka duka ţi pjukan Uţup wi Naşibaţi, adiiman bayuday kë Yetu awoon *Krittu na manjoonan.

⁶ Wi bayuday bajunuñ plaţa abot akara, kë Pawulu aşë wentara, aşë ji na baka : « Dba na an, nakdukiin kame, nji dwo najint piş, hênkuñ dya du banwoon baanwo bayuday. »

⁷ Wal mënţan, kë Pawulu aşë pën da, aya du uko ñiint alon anjaan adëman Naşibaţi, i bajaan bado Titiyut Yuttut. Katohul kañog katoh kañehanaani ki bayuday.

⁸ Naweeek i katoh mënţ, i katim kawoon Kriţput, afiyaar hênkuñ Ajugun ul na biki katohul. Bañaan biki Korint batum, banktiinkuñ Pawulu, bafiyaar hênkuñ abot adolan *batitmu.

⁹ Unuur ulon, na utejan, Ajugun ahaabëş Pawulu kës kë awina kë aji na a : « Wutan kalënk, doon kaţiini, kyomp,

¹⁰ nji dwo na iwi, nin alon aankdolu do buţaan, bañaan batum biki ubeeka wi bawo biki naan. »

11 Pawulu aṭo da uṣubal na kli paaj ajukan bañaan Uṭup wi Naṣibaṭi.

Bayuday baṭij Pawulu uruha

12 Wi Galiyoŋ awoon nanṭuṇa i uṭaak wi Akayi, kē *bayuday baṣē wat ṭi plookan, anaṭara *Pawulu, aṅooṭ *uruha,

13 aṣē ji : « Ñiintṭ i, ado na pkakan bañaan ṭi pdēman Naṣibaṭi pampaṭuṇ na bgah bi nun. »

14 Pawulu aji ahaab kateem, kē Galiyoŋ aṣē ji na bayuday : « Woli an bayuday, nabi bi lah, akeeṣaar pa buṭaan blon kēme kalat ki ñiintṭ i adoluṇ, kaka na pṭo katiinkan.

15 Kē wi uṣaan akak wi blaṭar, na nṭup, na itim, na bgah bi nan, nameeṇ. Nji, kawayeṣ iko yaṇ, mēnkdo wa. »

16 Wi wi aṣaan ado kē bapēnan baka du uruha.

17 Kē baṣē kak wal mēntṭ bukal bti, adēpa ṭi Foten, naweek i *katoḥ kañehanaani, akoba ṭi kadun ki uruha. Kē Galiyoŋ aṭoha ṭuṇ ayompan mntumul.

Pawulu akak Antiyoka

18 *Pawulu aṭo du Korintṭ ajon, abaa duk banfiyaaruṇ, agakandēr na *Pritiliya na Akila, kē bajej ulantu aya uṭaak wi Firi. Ado kē bapuunka bkow du pkēṇ pi Kenēray, ṭiki abi hoṇ amehna ṭfa*, ji abi ado kajej ulantu.

19 Bawala du ubeeka wi Efeṭ, kē dul di Pawulu aduknuṇ Pritiliya na Akaliyaṭ, aya du *katoḥ kañehanaani ki bayuday, aṭeṣṣēr na baka.

* **18:18** Woli ñaan aneej bhoṇar na Naṣibaṭi, iji kmehna, kayiman iko ilon kabot kawo iinkpuunka te ibale ba pyiman. Pawulu abi neej bhoṇar bi plempar Naṣibaṭi, uwoon kē aampuunka wal mēntṭ bti, aṣē ba hēnkun ahinan kapuunka.

20 Balon bañehana aŕo da ajon, kē aandinani.

21 Kē wi aŕaan aya, aŕē ji na baka : « Ulille Naŕibaŕi, kaluŕ kabi ŕi an ŕi, byaaŕ blon. » Wi wi aŕaan ajeŕ ulantu du Efet.

22 Aya awala du Kaytaraya, aya Yerutaalem, awul pntuk pi banfiyaaruŕ mboŕ abaa ya Antiyoka.

23 Wi aŕoon da ŕnuur ŕlon, aŕē tool, añaay na utaak wi Galatiya, abaa ya wi Frigiya, atēŕtēn banfiyaaruŕ bti ŕi ŕtaak mēntan.

Apolot ajukan Uŕup wi Naŕibaŕi du Efet na Korint

24 Wal mēntan, kē *nayuday alon i bajaan bado Apolot abuk ubeeka wi Alektandriya aŕē bi, aban ŕi Efet. Awo ñiinŕ anjaki ŕiini bnuura, ammeen bnuura Ulibra wi Naŕibaŕi.

25 Bajukana pŕaŕ bŕah bi Ajugun bnuura. Aji ŕup na kaŕēb ki nul bti kabot kajukan uko wi Yetu unjinŕuŕ abot atool, aŕē meha *batitmu bi *Yowan ŕañ.

26 Ajun pŕup na mntēŕ ŕi *katoŕ kañehanaani ki bayuday, kē wi bi *Pritiliya na Akila batiinkuluŕ, aŕē du'a du katoŕ ki baka, ajukana bŕah bi Naŕibaŕi, ajinŕana ba bnuura.

27 Wi Apolot abiiŕ aŕal pya Akayi, banfiyaaruŕ batēŕtēna, aŕē piit baŕaŕ bŕah, aji na baka baŕijana bnuura. Wi abanuŕ da, alemp maakan na bankakuŕ ŕi bnuura bi Naŕibaŕi, aŕiyaar.

28 Hēnk, aji laŕ bayuday bnuura ŕi kadun ki bañaan, aji ŕēpna ŕi Ulibra wi Naŕibaŕi kadiiman kē Yetu awoonŕ Krittu.

19

Pawulu ajukan Uŕup Ulil Unuura du Efet

¹ Wi Apolot awoonj ubeeka wi Korint, *Pawulu aṭɛpna bgah bi inkunj duuṭ, aban Efet. Aṭɛnk da banfiyaarunj balonj

² aṣɛ hepar baka aji : « Nayeenkaara *Uhaaṣ wi Naṣibaṭi i wal wi nafiyaarunj? » Kɛ baṣɛ teema aji : « A-a, nḡendo me me aji Uhaaṣ wi Naṣibaṭi ulonj uwoo. »

³ Kɛ Pawulu aṣɛ hepar baka aji : « Kɛ *batitmu bhonj bi bi nayeenkunj ba? » Kɛ bateema aji : « Batitmu bi *Yowan. »

⁴ Kɛ Pawulu aṣɛ ji : « Batitmu bi Yowan, bawo bi banjalunj pwut pjuban na pṭɛlɛṣ ubida. Aji na bañaan bafiyaar alonj anklunj kabi ṭi kafetul, awoonj Yetu. »

⁵ Wi batiinkunj uko waṅ, banfiyaarunj bayeenk batitmu ṭi katim ki Yetu Ajugun.

⁶ Wi Pawulu apafunj baka iñen ṭi ikow kɛ Uhaaṣ wi Naṣibaṭi uṣɛ wala ṭi baka. Kɛ bukunj mɛnṭ bajun pṭiini nṭup njanwoonj njaanmeeṭanaa abot aṭup nṭup ni Naṣibaṭi ajakunj.

⁷ Bañaan mɛnṭan baban iñeen na batɛb.

Kabuka ki Pntuk pi banfiyaarunj pi Efet

⁸ *Pawulu ado kli kwajanṭ ki ajaan aya kaneej du *katoḡ kañehanaani ki bayuday, kaṭup na mntɛṅ uko wi *Pṣih pi Naṣibaṭi. Ado na pyuuj banktiinkulunj kɛ manjoonan mi mi akṭupunj.

⁹ Kɛ balonj ṭi baka baṣɛ tam ikow, apok pfiyaar abot abenj bgah bi Yetu, ṭi kadun ki bañaan. Ukaanj kɛ Pawulu awut baka, aṣɛ du banfiyaarunj mpaṭ, aji ṭɛlṣɛr na baka nṅuur bti du Fkoola di ñiintṭ alonj i katim ki Tiranut.

¹⁰ Ado haŋ, ajukan ŋşubal ŋtëb, ukaaŋ kë bañaan bti biki utaak wi Atiya, *bayuday na bagrek, bahil atiink uţup wi Ajugun.

Babuk Fëkewa

¹¹ Naşibaţi aţëpna ŋi *Pawulu ado mlagre mn-week.

¹² Udoo kak kak aji woli bajej ilëmënt këme ilaañ yi abanuŋ, aŋooţ abanan bamaakal, baji babi jeb jeb, ŋntaayi ŋatota ŋi baka.

¹³ *Bayuday baloŋ baji bañaay na dko, kapënan bamaakal ŋntaayi, aşë do na pdo uko mëntŋ ŋi katim ki Yetu Ajugun. Baji baji : « ŋi katim ki Yetu, i Pawulu akţupunŋ dji napën! Napënan! »

¹⁴ Naţejan naweek aloŋ nayuday, i katim kawoon Fëkewa aka babukul paaj na aloŋ banjayi bado haŋ.

¹⁵ [Unuur uloŋ], kë untaayi uşë teem baka aji : « Dme Yetu abot ame Pawulu, kë an, nawo bahon ba? »

¹⁶ Wal mënţan, kë ñiinţ anneejiin untaayi aşë rëta ŋi baka, awat. Akob baka, kë bamatkabaari, aţi apën ŋi katoh byişu.

¹⁷ Wi bayuday na bagrek banfëţun du Efet batiinkunŋ uko waŋ, aşë lënk maakan, abot adëman katim ki Yetu Ajugun.

¹⁸ Bañaan batum bafiyaar, abi apeeţ buţaan bi badoluŋ ŋi kadun ki bañaan.

¹⁹ Kë batum bambiinŋ ado dayaamu, baţij ŋlibra ŋi baka aţonkrën, atër ŋi kadun ki bañaan. Wi batenunŋ preeş pi ŋlibra mëntŋ, kë pawo itaka itum itum.

²⁰ Kë hënk di di, ŋi mnhina mi Ajugun, Uţup wi Naşibaţi kë ukmeetaana meetana pya kë banfiyaaruŋ babot atum tum.

Pɲom pweek panwoonj du Efet

21 Wi iko yaŋ iṭëpuŋ, kë *Pawulu ašë šal aṭu na pya Yerutalem, kaṭëpna Matedoniya na Akayi. Ašë šal aji : « Woli dluŋ aya, aban Yerutalem, kawo kaya ubeeka wi Rom. »

22 Wi wi ašaaj ayil du utaak wi Matedoniya, batëb ṭi banjaaj baṭënka, Timote na Erattut, kë ul ašë duka kak ɲnuur ɲloŋ ṭi utaak wi Atiya.

23 Wal mënṭan wi wi bgah bi Yetu baṭijun pɲom pweek.

24 Kë ñiinṭ alon naṭak i katim ki Demetriyut, ašë wo wal mënṭ da, aji ṭak iduunj impoṭi yi unṭaam, innaamuŋ ptu pi naṣibaṭi ñaaṭ anwoonj Artemit. Ñiinṭ mënṭ aji wul baṭak batum ulemp kë baji badeena bnuura.

25 Demetriyut adu baka bti, na bañaaj balon banklempuŋ ulemp utënṭ wi nul, ašë ji : « Babuk biinṭ, name kë ulemp wi ɲjaaj ɲdo wi, uwoonj pyok pi nun.

26 Kë našë win abot atiink uko unktëpuŋ, Pawulu uŋ aji baṣibaṭi banṭaknaaniin iñen yi bañaaj baanwo baṣibaṭi na manjoonan. Ahinan akakan ṭi udolade wi nul pntuk pi bañaaj, mënṭ ṭi Efet ṭi ṭaŋ da, ma ṭi kaya pba utaak wi Atiya bti.

27 Ahinan katokun ulemp, kabot kapoṭan kadun ki naṣibaṭi ñaaṭ naweek, katiinkṭën pdëm pi nul. Ul i bañaaj bti biki Atiya na biki umundu bti bajaaj badëman. »

28 Wi bañaaj bukuŋ batiinkuŋ uko waŋ, ašë dee-baṭ ajun phuuran aji : « Artemit i nja biki Efet adëmi. »

29 Uundo jon, kë ubeeka bti ušë wo pɲaat ɲaat. Kë badëpa ṭi bi Gayut na Arittarkut, bamatedoniya

bankyaanṭuṅ na Pawulu, añooṭ du bayiti bweek bi utaak.

³⁰ Pawulu aṅal pneej kaṭiini na baka, kë banfiyaaruṅ Yetu başë neenana.

³¹ Banoh Pawulu baloṅ, balempar naşih baweeḱ du Aṭiya, bado yil yil aji bajaka awut kado na pwinana du bayiti.

³² Wal mënṭ bañaanṅ bti du bayiti bayewlaa, kë pṅaat paṭumi. Baloṅ bahuuran wi, kë baloṅ bahuuran uloṅ. Kë baṭum, baando me me uko unṭijunṅ baka.

³³*Bayuday kë başë wuukar ñiinṭ aloṅ, i katim ki Alektandër, kadun, kë baloṅ baṭupa uko wi akyaanṅ kakakalëş. Alektandër ado kë bañaanṅ bayompi, ahilna aṭup.

³⁴ Bañaanṅ bayikrën kë awo nayuday, aşë huuran bti aji : « Artemit i nja biki Efet, adëmi. » Bahuuran haṅ ado ṅwoori ṅṭëb.

³⁵ Nantunṅa i ubeeka ado bañaanṅ wal mënṭ kë bayompi, aşë ji na baka : « An bañaanṅ biki Efet, jëm umundu bti ume kë ubeeka wi Efet ujaanṅ uyeṅ kaduṅ ki Artemit naweeḱ na ptu pi nul panwoonunṅ baṭi i?

³⁶ Kë wi nameenṅ kë ñaanṅ aanhinanunṅ plaṭ uko waṅ, nawo kaṭooro, kaşal bnuura ji nabi nado kado ukoolan.

³⁷ Naṭij biinṭ biki, bë baambaanṅ kakiijan du kaduṅ, këme akar naşibaṭi ñaaṭ i nun.

³⁸ Hënkuṅ, woli Demetriyut na baṭak baṭënṭul baka ka uko wi bakkeşaari, *uruha wii wi, kë bawayëş bṭup biki biki. Bayaan bakeşaar baka.

³⁹ Woli nanuma pkeşaar uko uloṅ kak, uruha uweek uwo da, unjaanṅ ujintanṅ bṭup.

40 Name'aara kë bahinan n̄ta di kataparun na manjoonan, kaji n̄patātaa, kabot kafan̄ ʒi uko un̄t̄epun̄ n̄ta di i? N̄n̄hinanun̄ kaʒup uko unkayi kë n̄ja nyit b̄ti h̄enk. » Wi nantun̄a āʒiniin̄ aba, āʒë do bañaan̄ kë bawaȳʒeri.

20

Pawulu aya Matedoniya na Gret

¹ Wi n̄jaat pātañun̄, kë *Pawulu āʒë do kë bayitr̄en banfiyaarun̄ ʒi Yetu, at̄eñt̄en̄ baka. Wi wi āʒaan̄ aduk baka, āʒë tool pya, ajeʒ bgah bi Matedoniya.

² Amuur utaak m̄eñt̄, at̄eñt̄en̄ banfiyaarun̄, abot āʒiini na baka ajon abaa bi ban Gret.

³ Pawulu āʒo du Gret kli kwajan̄t̄. Wi atoolun̄ pjeʒ ulant̄u, kaya utaak wi Firi, kë bāʒë ʒupa aji *bayuday babomand̄er pdola buʒaan. Kë āʒë guban, akakna Matedoniya.

⁴ Pawulu agakand̄er na Fopater, abuk Pirut i ubeeka wi Bereya, na Arittarkut̄ na Tekundut̄ biki ubeeka wi Tetalonika, Gayut̄ i ubeeka wi Derbe, na Timote, na Tihik, na Trofim biki utaak wi Āʒiya.

⁵ Biin̄t̄ bukun̄ m̄eñtan̄, bajotun̄ kadun, ayoonkun du Trowat.

⁶ Kë un, n̄ʒë jej ulant̄u du pk̄eñ pi ubeeka wi Filip, wi *ufettu wi ipoom indaʒ un̄t̄epun̄. Wi n̄nuur kañeen̄ n̄aʒ̄epun̄, kë n̄ya ʒenk baka du Trowat āʒo da kan̄em kap̄eb.

Pawulu anaʒan̄ ñaan̄ ankeʒun̄ du Trowat

⁷ Unuur uteek wi kanëm, kë nşë yitiir pa pfaaşiir kapoom✧. Kë *Pawulu aşë şup na bañaan, te mnjel ũiki aţu na pya na nfa.

⁸ Nkaniya nşum natehan wal mënş du meetş di bko duuş, di nyitiiraanuş.

⁹ Kë nduba alonş aşë wo da, i bajaanş bado Ewutikut, anşoonş ũi ujaneel ulonş atiink Pawulu. Kë Pawulu aşë ũiini, ajon maakanş ũi bşup, kë nduba adobi yinşet. Wi anşoyenşuş, adoo ronş, aşë buurna du uşoobra uwajanşenş ajot. Wi bawaliinş atena, ado na pnaşana, aşë ũenk kë adobi keş.

¹⁰ Kë Pawulu aşë wala, anşupş ũi napoş, amooka aşë ji na bañaanş: « Nawutan kalenk, awo najeb. »

¹¹ Wi wi akakuş bko duuş, afaaşiir ipoom na baka, kë badee. Wi aşiniinş te mnjinş, aşë ya.

¹² Kë bañaanş başë ũiış na nduba najeb unş, alilan bnuura.

Pawulu awoona Trowat aya Milet

¹³ Wi wi nşaanş ajot kadun, ajej ulantu, pya Atot, di nşoonş i pya kajijna *Pawulu, ũiki apoş poş aya da. ¹⁴ Wi nyituş du Atot, aşë jijaş ũi ulantu, atool pya ubeeka wi Mitilena.

¹⁵ Wi nşbanuş da, akak aşep na ulantu, kë wi unuur ujınuş kë nşë nşog unjiw wi Hiyot, aban unjiw wi Famotş ũi unuur utebanşenş, ũi uwajanşenş kë nşban ubeeka wi Milet.

¹⁶ Pawulu aji aşep şep Efet aankpant ũiki aanşal pjonş ũi utaak wi Aşiya. Aşaran pban Yeruşalem woli ahinani ji unuur wi ufettu wi *Pentakot udo kaban.

✧ 20:7 Natenanş ũi Ulemp 2.42.

Pawulu aṭiini uyaani na bantohi biki banfiyaaruṅ biki Efet

17 *Pawulu awo ṭi Milet, aṣë yil, kë badu bantohi biki pntuk pi banfiyaaruṅ pi Efet.

18 Wi babanuṅ, kë aṣë ji na baka : « Nawin jibi nṭo'i na an du unuur uteek wi ntapnuṅ kahoṭ ṭi utaak wi Atiya.

19 Dlempar Ajugun, awalan uleef naan awooni, ahaj ṭiki *bayuday baloṅ babomandër pdolën buṭaan.

20 Mëmmenan nin ukoolan, uko wi nawooṅ i pme bṭi, dṭup abot ajukanan wa, ṭi kadun ki bañaan na du itohan.

21 Dṭup bayuday na banwooṅ baanwo bayuday aji bawut pjuban, bakak ṭi Naṣibaṭi, bafiyaar Yetu Ajugun.

22 Kë *Uhaaṣ wi Naṣibaṭi uṣë wuukën hënkuṅ pya Yerutalem, bë mëmme, uko wi nji kayaan kaṭënk da.

23 Dbubara me kë ubeeka wi nji kayahan, Uhaaṣ wi Naṣibaṭi uji uleṣanarën, kë ukalabuṣ na mhaj mawo da ayoonkën.

24 Kë nṣë ṣal aji mnwo mi naan, manwo mn-daayanaan, bubara ndo ulemp bṭi wi Yetu Ajugun ajakuṅ ndo te uba, unwooṅ pṭup *Uṭup Ulil Unuura wi bnuura bi Naṣibaṭi.

25 « Dbi ṭi an ṭi, aṭiiniyaan *Pṣih pi Naṣibaṭi, aṣë me kë naankak aluṅ kawin kës ki naan.

26 Ukaan kë nṭupan nṭa hënk : Ddo wi nhilanuṅ bṭi pa an, woli naanduk ate pjukan pi naan faan, dwent iñen yi naan.

27 Dṭupan iko bṭi yi Naṣibaṭi ajakuṅ mbi nṭupan bë mënduk duk nin uloṅ.

28 Nalipariin nleefan, na batani bti bi Uhaaş wi Naşibaţi uwulanan, aji nado kayeņ. Namēbaan banfiyaaruņ Naşibaţi biki bnuura. Yetu atul pñaakul, pbuuranaan pntuk pi nul.

29 Dme kē woli dyaa bañaan banjooţuņ ji nwuţ baluņ kabi pdo batani buţaan.

30 Balon ţi an badoo luņ kawo ţi nţilan, kado kawuuk banfiyaaruņ Yetu balon baţaş baka.

31 Nakeerin nawo bten! Nakak naleş uko wi : Ddo nşubal nşajant, aji kaleşanan pnak na utejan, kadoo kawooni.

32 « Hēnkuņ ddukan ţi iñen yi Naşibaţi, uţup wi bnuura wi nul ubot uwo na an. Uţup mēnt uhinan kaţijan pntuk pi banfiyaaruņ. Ţi uţup mēnt kak, Naşibaţi ahinan kawul iko inuura yi ahankuņ pa banwoon biki nul.

33 Wi nwoon ţi, mēññebar unţaam wi ñaan alon, kēme uwuuru, kēme imişa.

34 Name bnuura, dlemp lemp na iñen yi naan, kē nklempaşaana nji na biki ngakandëraanuņ.

35 Ddiimanan na nnuur bti na dko bti : Hēnk di di ñaan ajaan alemp, kaţēnkna bajuuk. Kē nakak awo i kaleş uko wi Ajugun Yetu ajakuņ ul ţi uleeful : “Mnlilan manwoona ţi pţen, apel ţi pyeenk.” »

36 Wi Pawulu aţiiniin aba, aşē nup na baka, añehan Naşibaţi.

37 Kē bañaan bti başē woooni, amook Pawulu ţi pwayşer na a.

38 Uko unkaan kē bajooţan maakan, uwoon wi ajakuņ na baka : « Naankak aluņ kawin kēş ki naan. » Wi wi başaan añooţana te du ulantu.

21

Pawulu aya Yerutalem

¹ Wi ɲdukuɲ bantohi biki Efet ɲuɲ, aʂe ya uɲool na ulantu, te unjiw wi Kot. Unuur utebanɲen, ke ɲban pkɛɲ pi Rodet, awoona da, aya ubeeka wi Patara.

² Wi ɲbanuɲ da, ɲɲenk ulantu undeki na utaak wi Feniti, ke ɲjeɲ wa aya.

³ Nya adoo ten unjiw wi Kiprut, aʂe duk wa ɲi kaɲen kamayu ki nun aya umbanɲ wi utaak wi Tiri. Nwala du pkɛɲ pi Tir, ɲiki dul di di ulantu ukjiɲʂaanuɲ iko yi ujijuɲ.

⁴ Du Tir nya ɲenk banfiyaaruɲ Yetu, aɲo na baka kanem kapɛb. *Uhaaʂ wi Naʂibaɲi uwuuk baka, ke baʂe ji na *Pawulu : « Kya Yerutalem. »

⁵ Wi ɲɲepanuɲ kanem, aʂe tool na bgahun. Baɲaanɲ bti ke baɲooɲanun, aɲu na baat na bapoɲ, aɲepan ubeeka. Wi wi ɲʂaanɲ anuɲ ɲi kabanɲ ki bdɛk bweek aɲehan Naʂibaɲi.

⁶ Wi ɲbaanɲ, aʂe wayʂer na baka, apaya ɲi ulantu, ke banfiyaaruɲ Yetu bukuɲ bakak itoh yi baka.

⁷ Nbaaɲʂaan pyaanɲ pi nun na ulantu wi ɲwoonuɲ ubeeka wi Tir, aban ubeeka wi Ptolemayit. Wi ɲbanuɲ da, nya wul banfiyaaruɲ Yetu mboʂ, aɲo unuur upɛb na baka.

⁸ Wal wi unuur ujijuɲ, ke ɲʂe tool aya, aban ubeeka wi Kaytaraya. Nya wala du uko Filip, naɲup *Uɲup Ulil Unuura. Filip menɲ awo alonɲ ɲi biki babiɲɲ adat du Yerutalem, bado kaɲenk *banjaɲan[☆].

⁹ Awo na beegani babaaker, banwoonɲ baani-maa, banjaki *baɲupar Naʂibaɲi.

☆ 21:8 Ulemp 6.5; 8.5-40.

10 Wi ηwoon da ado ηnuur, kē Naṣipar Naṣibaṭi alon andu'aniin Agabuṭ aṣē woona Yuda, aban da.

11 Agabuṭ mēnt̄ abi awinun, aṣē jej katēl ki Pawulu, atan ihoṭul na iñenul na ka, aṣē ji : « Uko wi Uhaaṣ wi Naṣibaṭi ujakun wii wi : Hēnk di di *bayuday du Yerutaalem bakluṅ katan ajug katēl ki. Baluṅ kawula banwoon baanwo bayuday. »

12 Wi ηtiinkun uko waṅ, un na banfiyaaruṅ biki Kaytaraya, ηkooṭ Pawulu awut kaya Yerutaalem.

13 Kē Pawulu aṣē teemun aji : « we wi nabaan awooni ba, atokēn uṣal? Nji, katim ki Yetu Ajugun kakēṣ nwut batanēn bafin du Yerutaalem. »

14 Wi ηwoon ηñhilan pneenana, aṣē wuta, aji : « Uwoon jibi Ajugun ajakuṅ! »

15 Wal wi ηṭepanuṅ ηnuur ηlon, aṣē bomandēr, atool pya Yerutaalem.

16 Banfiyaaruṅ Yetu balon biki ubeeka wi Kaytaraya kē bañoṭanun. Bañoṭanun du uko ñiint̄ alon anjoni nfiyaar Yetu, i katim ki Mnaton, anwoon i unjiw wi Kiprut. Kē du katohul di di ηfērunuṅ.

Pawulu ayit na bantohi biki Yerutaalem

17 Wi ηbanuṅ Yerutaalem, banfiyaaruṅ babi akittun na mnlilan.

18 Unuur utēbant̄ēn, kē *Pawulu aṣē bi na un, kē nya uko Jakob. Dul di di bantohi biki pntuk pi banfiyaaruṅ bti bayituṅ.

19 Pawulu awul baka mboṣ, aṣē ṭup baka bnuura iko bti yi Naṣibaṭi aṭēpnuṅ ṭi a ado du banwoon baanwo bayuday.

20 Wi bantohi batiinkun uko waṅ, badēman Naṣibaṭi aṣē ji na Pawulu : « Ayiṭun iwini, *bayuday

batum batum bafiyaar hënkuŋ Yetu Ajugun, akuŋ aŋaş bti *Bgah bi Moyit bnuura.

²¹ Kë wi baktupun baka ŋi iwi wii wi : baji iwi iji kjukan bayuday bti banwoon du ŋtaak ŋmpaŋi aji bawut pŋaş Bgah bi Moyit. Baji iji kji na baka, bawut pwalan bapoŋ *katëmp, bawut pŋaş bgah bi bayuday.

²² Kë ŋbaa do do hum ba? Bamehaara me kë iwo ŋi.

²³ Dolan uko wi ŋëkjakiin: Ŋwo ŋi na biinŋ babaakër banhoŋun amehna*.

²⁴ Yaan na baka, iya idolan bañow, ilukar baka, başë bahilan bapuunk ikow. Hënk bañaan bti bameena kë iko yi baktupun ŋi iwi bti iinwo manjoonan, başë bawin kë iwi kak iji kŋaş *Bgah bi Moyit.

²⁵ Kë banwoon baanwo bayuday aşë fiyaar hënkuŋ Yetu, ŋpiit baka uko wi ŋdinanun: Nawutan kade uyemaŋ wi mngur, ŋntaam ŋankeŋun kë pñaak paantulaa. Nawutan pjuban pi piinŋ. »

²⁶ Unuur utëbantën Pawulu kë aşë ya na biinŋ babaakër bukuŋ, ajun bañow na baka. Aşë ya du *Katoh Kaweek ki Naşibaŋi. Aŋup unuur wi bakluŋ kayit kaji andoli kado bŋenan bi nul, woli bañow baŋëpi.

Bañaan biki Rom bamob Pawulu du Katoh Kaweek ki Naşibaŋi

²⁷ Wi ŋnuur paaj na ulon ŋi bañow ŋaŋoganun pba, kë *bayuday balon biki utaak wi Aŋiya başë

* **21:23** Woli ñaan amehna, iji khon Naşibaŋi uko ulon, hënk di di bajaan babeeb ŋfa Naşibaŋi këme woli ñaan anjal pñehan Naşibaŋi uko ulon, iji kdo han kak.

win *Pawulu du *Katoh Kaweek ki Naşibaţi, aşë naakrëna na pntuk pi bañaan bti, kë bamoba.

28 Wi bamobuluŋ aşë huuran aji : « An bañaan biki *Itrayel naţenkun! Ńiintŋ anjaan aţup wi nja uwuţaan ţi bañaan na dko, ţi *Bgah bi Moyit na ţi Katoh ki Naşibaţi ki, awi. Adoo beeh beeh aţij balon banwoŋ baanwo bayuday ţi katoh ki, aţopan dko dyimanaan di. »

29 Baţup haŋ ţiki bawin Trofim i Efet, kë agakandër na Pawulu ţi ubeeka, aşë şal aji Pawulu aneej na a du Katoh ki Naşibaţi.

30 Kë phomp paniink ubeeka bti, bañaan kë babi pntuk, abi añaŋ Pawulu, apul pulan apënana bdig aşë dët ilëman.

31 Kë balon baŋal pfiŋa. Wal mënţ kë başë yil du naşih i bangoli† biki Rom, aji na a ubeeka wi Yerutaalem bti uyewlaa.

32 Ţi dko mënţ, kë naşih adu bangoli balon baweek na balon ţuŋ, aşë mintar pntuk mënţ. Wi bañaan bawinuluŋ na bangoli, aşë ţañaan pkoba.

33 Kë naşih i bangoli aşë bi ţi Pawulu, amëbana, aşë do kë batana na ktal ktëb ki mnkorentu ali-intan. Wi wi aşaan ahepar aji : « Ńiintŋ i awo ahon ba? Abaa do do we ba? »

34 Balon ţi pntuk baji bahuuran wi, bukundi kahuuran wi moŋ. Bañaan baŋaat pŋaat paŋ kë naşih i bangoli aanhılan ame uko unţepuŋ na man-joonan, aşë ji baţija du katoh kaweek kambiguŋ na pmboş pkëm.

35 Bado na ppayan Pawulu ajeja jej ahilna abuur pntuk pankşookuluŋ.

† 21:31 Naşih mënţ aşih bangoli iŋeen week nyaaş iŋeen (1000).

36 Bañaan bti bataşa aşë huuran aji : « Nfiña! »

Pawulu aţup bañaan aji aanjubani

37 Wi bangoli bakñooţun *Pawulu du pşih, kë aşë hepar naşih i baka, aji : « Dhil kaţupu uko ulon i? »
Kë ateema aji : « Mbeeh! Ite uţup *ugrek i?

38 Mënt iwi keeri iwoon ñiint i Ejiptu ampataşiiñ  i n uur n on  un, a ep du *pndiiş na balat i een week nyaaş i een n baak er (4000). »

39 K  Pawulu aş  teema aji « Nji dwo *nayuday abuk ubeeka wi Tartu , du utaak wi Filitiya. Dwo abuk ubeeka ummeetaniin. Dkoo u koo ,  enaan n iini na bañaan. »

40 Wi naşih i bangoli adinanun, k  Pawulu aş  na  du bko duu  atar baka ka en. Wi bañaan bay-ompun bti, k  aş   iini na baka na u up *uheb r  aji :

22

1 « An bat nt naan na başin naan, natiinkan uko wi nji ka upun pa pyenan uleef naan. »

2 Wi batiinkun k  a iini na baka na u up *uheb r , k  baş  yomp juk, atiinka. K  *Pawulu aş  ji :

3 « Nji, dwo *nayuday, ambuknaaniin ubeeka wi Tartu , du utaak wi Filitiya, aş  kuşnaana  i ubeeka wi. Gamaliyel ajukanaanun bnuura bgah bi başinun, ajin an. Dbi wo  naan analan maakan uko wi Naşiba i ji an bti n a h nk.

4 Dbi ji kahajan banjaan ba aş bgah bi Yetu, te kadoo fi , kamob biint na ba  kawat ukalabuş

5 k  *naşih i ba enan na biki pntuk pi bantohi bawo bamaar. Ddoo yeenkna yeenkna du baka, uworda umpiitun pa bayuday biki Damat, kaya

da kamob banfiyaaruḡ Yetu, kaṡiḡ ṡi *uruha ṡi Yerutalem ṡi, pa bakob baka. »

Pawulu akakalēs jibi akakuḡ ṡi bgah bi Yetu

⁶ « Unuur uloḡ, kaya mndiin unuur, wi nji kayaan adoo ṡog Damat, ṡi dko mēṡ, kē bjeehi bloḡ bweek banwoonuḡ baṡi baṡē bi agurēn, ajeehanaan.

⁷ Kē njot ṡi mboṡ aṡē ṡiink pdiim ploḡ kē pakji na nji : “*Fawul! Fawul! we ukaan kē ikhajanaan ba?”

⁸ Kē nṡē ṡeem aji : “Iwi in ula ba, Ajugun?” Kē pdiim pateem aji : “Dwo Yetu i *Nataret, i ikhajanuḡ.”

⁹ Baṡaan biki ṡkyaanṡuḡ bawin bjeehi bnuura, aṡē wo baantiink pdiim pankṡiiniḡ na nji.

¹⁰ Kē nṡē hepara aji : “Ajugun, kē we wi nṡaan awo i kado ba?” Ajugun kē aji : “Naṡiin ineej Damat, baya kaṡupu da uko wi Naṡibaṡi ajakuḡ ido.”

¹¹ Batēṡ naan bamēbanaan mēban ṡi kaṡēn, aneejanaan Damat, ṡiki bjeehi bweek batokēn kēs. »

¹² « Niinṡ aloḡ anwoon Ananiyat kē aṡē wo da. Awo ṡnaan anjaan aṡaṡ Naṡibaṡi na bgah bnuura, i *bayuday bti banfēṡuḡ da bamaganuḡ.

¹³ Ananiyat abi pwinēn, aṡē ji : “Fawul ayiṡ naan kakan ido kawin.” ṡi dko mēṡ, kē nkak awin, abot awina.

¹⁴ Kē Ananiyat aṡē ji na nji : “Naṡibaṡi i baṡinun, adobi datu dat pa ime kanuma ki nul, iwin ṡnaan Natool, ibot iṡiink uṡup umpēnnuḡ ṡi mntumul.

¹⁵ Iwi ikwoon namaar i nul ṡi kadun ki baṡaan bti ṡi uko wi iwinuḡ abot aṡiink.

¹⁶ Ibaa yoonk we hēnkuḡ ba? Naṡiin iyeenk *batitmu, ipekadu yi nu ipēna woli itimana.”

Naşibaţi ayil Pawulu du banwoon baanwo bayuday

¹⁷ « Wi nkakuŋ Yerutaalem, awo du *Katoŋ Kaweek ki Naşibaţi aňehana, kē Naşibaţi aşē haabēşaan kēş

¹⁸ kē nwin Ajugun, kē akji na nji : “Taraan! Pēnan ŧi Yerutaalem hēnkuŋ, ŧiki baankdi ptiink uko wi imaaruŋ abot awin untaaruŋ na nji.”

¹⁹ Kē nşē teema aji : “Ajugun, bañaan biki bame bnuura kē dji kañaay na *itoh iňehanaani, kawat bañaan banfiyaaruŋ Yetu ukalabuş, kabot kado bakob baka.

²⁰ Kē wi pñaak pi Tefan ankeŧariin patuliin kē nji mmaar da adinan wa abot ayeŋ imişa yi banfiŋuluŋ.”

²¹ Wi wi Ajugun aşaan ajakēn : “Yaani, dyilu dko dlow, du banwoon baanwo bayuday.” »

Pawulu na naşih i bangoli

²² Wi *bayuday batiinkuŋ *Pawulu kē adoo ŧup uko waŋ, kē başē huuran maakan aji : « Nabiin ŋfiŋ ŋaan i, aanwo i kawo ŧi dko. »

²³ Wi bakhuuranuŋ, afēl iyeti yi baka bko duuŧ* abot akuyēş pdēpalēn,

²⁴ kē naşih i bangoli aşē do kē baňooŧa du katoŋ kaweek kambiguŋ na pmboş pkēm. Aji bakoba na itintēl, aŧupna uko unkayi kē bañaan bakhuura hēnk.

²⁵ Wi bapiinŧanuŋ Pawulu kakob, kē aşē ji na naweek i bangoli iňeen-week annaŧuŋ da : « Naşal

* **22:23** ŧi bayuday pfēl bayeti kēme kamişa bko duuŧ pajaan payuuj kē unwoon kēme uko ulon wi ŋaan adolon uŧēp uŧup.

aji pmob ñaaŋ anliŋuŋ na baromeŋ kakob na it-intël bë aandobi dolan uruha uwo ƚi bgah i? »

²⁶ Wi naweek i bangoli aƚiinkuŋ uko waŋ ašë ya du naših i bangoli, akakalëša wa. Ašë jaka aji : « Iwin uko wi iŋaluŋ lah pdo? Ñiintŋ i aliŋ na baromeŋ. »

²⁷ Kë naših i bangoli ašë ya du Pawulu, ahepara aji : « ƚupan, iwi iliŋ na baromeŋ i? » Kë ateema aji : « Hënk da na manjoonan. » Naših i bangoli kë ašë jaka :

²⁸ « Nji, dluƚ luk itaka itum, abaa hil aliŋ na baromeŋ. » Kë Pawulu ateema aji : « Kë nji, nšë buka buka aliŋ na baromeŋ. »

²⁹ Banwoonŋ biki pkoba pa aƚiini balowa ƚi dko mëntŋ, kë naših i bangoli ašë lënk wi ameenŋ kë Pawulu i atanuŋ hënk, aliŋ na baromeŋ.

Baƚij Pawulu du uruha uweek

³⁰ Wi nfa mambanuŋ, kë naših i bangoli ašë do kë bafënëš *Pawulu ašë du *baŋeŋan baweek na pntuk pi bawayëš bƚup *bayuday, ƚiki aŋal kame na manjoonan uko wi bañaanŋ baktaparuluŋ. Wi wi ašaanŋ adola kë abi anaŋ ƚi kadun ki baka.

23

¹ Wi wi *Pawulu ašaanŋ ajaban bawayëš bƚup *bayuday kës ašë ji : « An bayiŋ naan, uhaaş uwo ujintŋ na nji ƚi mnwo mi naan ƚi kadun ki Našibaƚi te nƚa di. »

² Kë *naših i baŋeŋan anwoonŋ katim ki Ananiyat ašë ji na bannaŋuŋ ƚi kadunul bakoba ƚi mntum.

³ Kë Pawulu aşë ji na a : « Iwi nataaki i* , Naşibaţi aluŋ kakobu na manjoonan. Iŋo tuŋ aji iwayeş jibi Bgah bajakuŋ, abaa kak aji na baka bakobën. »

⁴ Biinŋ bannaŋuŋ aňog Pawulu kë başë jaka : « Ikar kar naşih i baŋeŋan Naşibaţi! »

⁵ Kë Pawulu aşë teem aji : « Babuk biinŋ mēmme aji awoonŋ naşih i baŋeŋan. Baŋup ŋi Ulibra wi Naşibaţi aji : *“Naanŋ aanwo kaŋiiniyaan uko wi naşih i utaak wi nul buŋaan.”* »

⁶ Wi Pawulu awinuŋ kë baloŋ ŋi pntuk pi bawayeş baweek bawo *bataduk, kë baloŋ bawo *bafaritay, kë aşë huuh aji : « An bayiŋ naan! Dwo nafaritay, abuk bafaritay. Baŋijen *uruha ŋi, ŋiki dhaŋ aji banketuŋ baluŋ kanaŋa ŋi pkeŋ. »

⁷ Wi ajakaŋ jak haŋ, kë bafaritay na bataduk başë jun pŋom, abot apaŋşër.

⁸ (Bataduk başal aji banketuŋ baankluŋ kanaŋa ŋi pkeŋ, kë ŋwanjut na ŋntoŋ ŋaanwoo, kë bafaritay başal aji iko mēntŋ iwoo.)

⁹ Pŋaat kë pabi dēma dēm, kë *bajukan Bgah bafaritay baloŋ banaŋa aŋoman aji : « Nēnka nin uko utapar ŋiinŋ i. Om untoŋ kēme *uwanjut udoo ŋiini na ā. »

¹⁰ Pŋom padēm pdēm paŋ, kë naşih i bangoli adoo ŋi babi bakit kitan Pawulu, aşë ji na bangoli bawala baya bapēnana ŋi ptoof pi baka, baŋija katoh kaweeek kanyeŋaniinŋ.

¹¹ Utejan mēntŋ, kë Ajugun aşë naŋ ŋi kadun ki Pawulu aji na a : « Mēbaan iliinŋ! Iŋiiniyaan katim ki

* **23:3** Pawulu ahoŋ ajaka « iwi uniw ufaatŋaan wuŋ » uwo wo ji aŋal kadiimanaan baŋaanŋ kë Ananiyat aji daar kala pwo nanuura ŋi bdiŋ aşë wuŋ du kaŋëb meet, awo kataaki.

naan ti Yerutalem ti aşë wo kak i kado han du Rom.
»

Bayuday banal pfiŋ Pawulu

12 Wi unuur ujintuŋ, kē *bayuday baloŋ başë tiinkar. Bahoŋ amehna aji baankde baankdaan bē baanfiŋ *Pawulu.

13 Bantiinkaruŋ han bapel iŋeen ŋbaakër.

14 Wi wi başaaŋ aya du *baŋeŋan baweek na bantohi aji na baka : « Nhoŋ amehna aji ŋenkde nin ukoolan te wi ŋkfiŋaŋ Pawulu.

15 Hēnkuŋ an ti katim ki pntuk pi bawayëş bŋup baweek, nayilan du naşih i bangoli naji na a aŋjan Pawulu, nadaar naji naŋal kame bnuura uko wi adoluŋ. Kē un, ŋdobi bomandër bomandër pa pfiŋa ji abi ado kaban ti. »

16 Wi naŋaşa aloŋ ayimi Pawulu atiinkuŋ uko waŋ, aşë ya du katoŋ kaweeek kambiguŋ na pmboş pkēm, aneej da aŋupa.

17 Wi wi Pawulu aŋaaŋ adu naweeek aloŋ i bangoli iŋeen-week, aji na a : « Nŋooŋan naŋaşa i du naşih i bangoli, aka uko uloŋ wi pŋupa. »

18 Kē naweeek i bangoli aŋooŋ naŋaşa du naşih i baka, aşë ji na a : « Pawulu nakalabuş adu'ën akooŋtën aji nŋiju naŋaşa i, aka uko uloŋ wi pŋupa. »

19 Kē naşih i bangoli aşë mēbana ti kaŋen apēn na a kē bagaagi aşë jaka : « We wi iŋaluŋ pŋupēn? »

20 Kē naŋaşa aşë jaka : « Bayuday batiinkar aji babi pheparu iŋij Pawulu faan du pntuk pi bawayëş bŋup baweek, baji banal kadaar kaji banal kame uko wi adoluŋ.

21 Kdinan baka uko wan, ŧiki bañaan bampelun iñeen ŋbaakër bamena dko dlon, ayoonka. Bahon amehna aji baankde nin kadaan bë baanfin Pawulu. Babomandër hênkuŋ aba, ayoonk yoonk idinan. »

22 Kë naŋih i bangoli aŋë jaka awut kaŋup nin alon kaji aŋupa uko mënŋ, aŋë wutan naŋaŋa kë ayaa.

Bañooŋ Pawulu du ubeeka wi Kaytaraya

23 Wi wi naŋih i bangoli aŋaan adu baweeek batëb biki bangoli iñeen-week aji na baka : « Nabomandëran na bangoli iñeen-week ŋyaaŋ ŋtëb (200), na bajug ŋmpëlënt iñeen paaj na ulon (70), na bangoli iñeen-week ŋyaaŋ ŋtëb (200) biki ijan, naya Kaytaraya nŋa di woli ŋwoori kañeen kalon ŋi utaakal ŋakobi. »

24 Nabomaan ŋmpëlënt nañooŋna *Pawulu, ahilna aban najeb du Felit nantuŋa.

25 Hênk kë naŋih i bangoli aŋë piit Felit aji :

26 « Iwi Felit nantuŋa naweeek, nji, Klodiyut Liŋiyat dpiitun awulu mboŋ.

27 *Bayuday bamob ñiint ŋ aŋal pfiŋa, kë nŋë bi na bangoli naan abuurana, ŧiki baŋupën aji alin na baromeŋ.

28 Wi nŋaluŋ pme uko wi ajubanuŋ aŋë ñooŋa pntuk pi bawayëŋ bŋup baweeek pi baka.

29 Wi wi nŋaan ayikrën kë uko wi baktaparulun utaŋ na bgah bi baka, bë baanka ka nin uko ulon utapara unkëŋuŋ bafiŋa këme batuha.

30 Wi mmeen kë balon batiinkar pfiŋa, kë nŋë yil ŧi dko mënŋ aji baŋiju a. Dkak ado bantaparulun bŋup babi ŧi iwi baŋup uko wi adolon baka. »

³¹ Na utejan, bangoli bado uko wi naših i baka ajakuŋ, ajej Pawulu, aya na a te ubeeka wi Antipatriŋ.

³² Wi unuur ujintuŋ kë bangoli bukuŋ bašë kak du katoŋ kaweeŋ, awut bajug ŋmpëlënt kë baya na Pawulu.

³³ Wi babanuŋ Kaytaraya ašë wul Felit nantuŋa uko wi Klodiyut apiitüŋ, ašë dukara Pawulu.

³⁴ Wi nantuŋa aleyiiruŋ uko umpiitüŋ ašë hepar Pawulu utaak wi awoonuŋ. Wi ameeŋ kë awo i utaak wi Filitiya†,

³⁵ ašë ji na a : « Dluŋ katiinku woli bantapariin bŋup babani. » Kë ašë do kë bahank Pawulu du katoŋ ki pših ki *Herod abiin aniw, ayeŋa.

24

Bayuday bakeešaar Pawulu du Felit

¹ Wi ŋnuur kañeen ŋaŋëpuŋ, kë Ananiyat *naših i baŋejan ašë ya na baloŋ ŋi bantohi na naŋupar bañaan, i katim ki Tertuloŋ du Kaytaraya. Babi ŋi kadun ki Felit nantuŋa, akeešaar *Pawulu.

²⁻³ Wi baduun Pawulu, kë Tertuloŋ ašë jun pta-para iko aji : « Iwi Felit nantuŋa naweeŋ, ŋjon nŋo ŋi awo bnuura ŋi pših pi nu, kë mntit mi nu mankak aŋij iko inuura ihalu ŋi utaak. Kë ŋji ŋlilandëru maakan, kabot kataaŋaru, ŋnuur bti na dko bti.

⁴ Nënŋto kanooranu na bŋup bŋum, ašë ŋal itiinkun btiišu.

⁵ Niintü i awo ñaan anwuŋuŋ maakan, anwoonü ŋi pyewlën *bayuday ŋi dko bti, abot awo i pntuk pi banatareŋ.

† 23:34 Felit awoonü i pwayëš Pawulu ŋiki Pawulu awoona Filitiya danwoonü ŋi pših pi nul.

⁶ Adoo do do na p̄topan *Katoh Kaweek ki Naşibaŋi, ukaaŋ kē ŋmoba. [N̄ŋal pwayēşa b̄tup jibi bgah bi nun bajakuŋ

⁷ kē Litiyaŋ naşih i bangoli aşē bi na kmēni atehun a ŋi iñen,

⁸ ado bantaparun̄ Pawulu b̄tup babi ŋi iwi.] Woli ihepara bnuura, atiinka, kēme bdidi'u iko yi ŋktaparulun̄. »

⁹ Kē bayuday baŋok na a, ŋi uko wi ataparulun̄ aji ujoonani.

Pawulu aŋup ŋi kadun ki Felit nantuŋa

¹⁰ Wi Felit nantuŋa adekuŋ *Pawulu kañen aji atees, kē aşē yeenk b̄tup aji : « Dme kē ido ŋşubal ŋtum, aji kwayēş ŋi uŋaak wi, ukaaŋ kē n̄lilan maakan kabi kaŋupu kayeŋan uleef naan.

¹¹ Ihinan kahepar bnuura baŋupu kē uundo pel ŋnuur iñeen na ŋtēb wi nyan̄ Yerutalem pdēman Naşibaŋi.

¹² Bambiin̄ akeēşaarēn baantēnkēn kē n̄ji kaŋom na nin ñaaŋ aloŋ du *Katoh Kaweek ki Naşibaŋi kēme anaŋan p̄ntuk pi bañaan̄ ŋi itoh iñehanaani, kēme ŋi ubeeka.

¹³ Baankak ahinan kadiiman kē uko wi bakta-paraanun̄ hēnkuŋ uwo manjoonan.

¹⁴ Kē nşē dinan ŋi kadunu aji dji kadēman Naşibaŋi i başinun, wi njaan̄ kaŋaş Bgah bi bukal bajakuŋ aji bawo bwuŋaan. Dfiyaar iko bti intaanun̄ na Bgah, na yi *baŋupar Naşibaŋi bapiitun̄,

¹⁵ abot ahaŋ pnaŋa ŋi pkeŋ pi baŋool na bado buŋaan ji bañaan̄ biki bantaparaanun̄ b̄tup.

¹⁶ Ukaaŋ kē n̄ji kadoonaan ŋnuur bti pwo na uhaaş ujint̄ ŋi kadun ki Naşibaŋi, na ki bañaan̄. »

17 « Kë wal wi ndolun nşubal du bdig, aşë kak ti Yerutaalem aţij itaka pţenkna bańaan bajuuk biki pntaali pi naan, kabot kado iţenjan yi Naşibaţi.

18 Wi wi başaan aţenkën du Katoh ki Naşibaţi kë nji kabaańeş bţenjan bjintjan uhaaş. Mënwo na nin pntuk plon abot awo mënţij nin pńaat.

19 Kë *bayuday balon biki Aţiya bawoon lah kabi kanaţ ti kaţup uko wi bakaan na nji,

20 këme banwoon ti baţup uko wi bawinun uwuţaan ti nji wi nnaţun ti kadun ki baka du pntuk pi bawayeş bţup baweek pi bayuday.

21 Këme uwohan kak uko wi nhuuranun ti kadun ki baka aji : “Uţup wi pnaţa ti pkeţ, ukaan kë mbi nţa bawayeşaan ti kadunan?” »

22 Kë Felit nantunja, ammeen bnuura uko wi bgah bi Ajugun, aşë lutan pwayeş te unuur ulon, aji na baka : « Dluń kawayeş uko wi nan woli Litiat naşih i bangoli abii. »

23 Wal mënţ kë aşë ji na naweek i bangoli ińeen-week alon, ahank Pawulu du ukalabuş, bawut kado kanoorana babot bawut bayiţul bado kaţenka.

Pawulu aţiini na nantunja na aharul

24 Wi nnuur nlon njaţepun, kë Felit aşë bi na aharul anwoon *nayuday i katim ki Druţiliya. Felit ado kë badu *Pawulu, aşë tiinka kë akţiiniyaan pfiyaar Yetu Krittü.

25 Kë jibi Pawulu akţupun adoo jun pban ti iko yi pwo nńaan naţool, yi pţijan uleef, na yi unuur wi Naşibaţi aklun kawayeş bańaan, kë Felit aşë yewla, aji na a : « Ţańaan ba hënk nţa, ihinan kaya, woli dbi jeeh kayil pdu'u. »

²⁶ Ahaŋ wal mēnŋ aji Pawulu awula itaka, ukaan kē aji du'ara du, kaŋini na a.

²⁷ Wi nŋsubal nŋtēb nŋaŋepuŋ, kē Portiyut Fettut aŋē yeenkēŋ Felit ŋi pntuŋa, anwutuŋ Pawulu du ukal-abuŋ, pdolna bayuday balilan.

25

Baŋij Pawulu uruha ŋi kadun ki Fettut nantuŋa

¹ Wi Fettut abanuŋ ŋi uŋaak ado nŋnuur nŋwajanŋ, aŋē pēnna Kaytaraya, aya Yerutalem.

² *Baŋenan baweek na bantohi baweek *bayuday kē baŋē bi anaŋ ŋi kadunul, akeŋŋaar *Pawulu.

³ Kē baŋē nŋehan Fettut aŋenk ŋenk baka, ado Pawulu aya Yerutalem, ŋiki babop ayoonka ŋi bgah, kahilna kaba na a.

⁴ Kē Fettut aŋē teem baka aji : « Pawulu awo ukalabuŋ du Kaytaraya, kē nŋi ŋi uleef naan, nkak awo i kaya da ŋi nŋnuur nŋi.

⁵ Nadolan baweek biki nan, baluŋ babi na nŋi, woli nŋiinŋ aŋ mēnŋan ado buŋaan blonŋ baya keeŋŋaara. »

⁶ Fettut ado du Yerutalem nŋnuur bakreŋ kaya iŋeen ŋaŋ na baka, aŋē ya Kaytaraya. Wi unuur ujuŋuŋ, kē aŋē ŋo du uruha, ado kē baŋij Pawulu ŋi kadunul.

⁷ Wal wi Pawulu abiiŋ, kē bayuday banwoonunŋ Yerutalem, baŋē bi anaŋ afooya, atapara iko itum iwuŋaan maakan, yi bawoonŋ baanhinan adiiiman kē ijoonanii.

⁸ Kē Pawulu aŋē yeŋan uleeful aji : « Mēndo do nin ukoolan unwuŋuŋ ŋi bgah bi bayuday, kēme ŋi *Katoh Kaweek ki Naŋibaŋi, kēme aŋup buŋaan ŋi *Fetar naŋih najeenkal i Rom. »

9 Kë Fettut, anşaan aňal bayuday balilandëra, kë aşë hepara aji : « Iinňal kabi Yerutalem, nya nwayëşu ŋi uko wi batapariin i? »

10 Kë Pawulu aşë teema aji : « Dwo ŋi uruha wi Tetar ŋi, awo i kawayëşana ŋi. Mëndo bayuday nin ukoolan, kë iwo name iwi ŋi uleefu.

11 Bë woli djuban na manjoonan, woli ddo uko ulon uwuŋaan unkëşun nkeŋ, mënkpok pa. Aşë wo kakşa woli iko yi bataparaanun iinjoonani, nin alon aanka na pwulën du bayuday. Dnuma Tetar awayëşaan! »

12 Wi Fettut awinarun na balemparul bañnogulun, aşë teema aji : « Inuma pwayëş pi Tetar, ikeer aya du kadun ki Tetar. »

Fettut aŋini na Agripa naşih

13 Wi ŋnuur ŋlon ŋaŋepun, kë Agripa naşih na Berenit aŋa'ul ñaaŋ başë bi ŋi Kaytaraya, pwul Fettut mboş.

14 Jibi bawoon biki pdo da ŋnuur ŋlon, kë Fettut aşë ŋini na Agripa naşih ŋi uko wi *Pawulu aji na a : « Ŋiint alon awo ŋi, i Felit awutun du ukalabuş.

15 Wi nwoon du Yerutalem, kë *baŋenan baweek na bantohi biki *bayuday başë bi atapar ŋiint i bŋup aşë ñehanaan, aji nji aduknaanaa.

16 Kë nşë teem baka aji baromen baanŋaal pmob ñaan katuh bë aannaŋ ŋi kadun ki bantaparulun bŋup ayeŋan uleeful.

17 Wi wi başaan abi na nji ŋi, kë mëndo ŋo ajon, aşë ŋo du uruha wi unuur ujintun, aşë do kë baŋij ŋiint mënt.

18 Kë wi baŕijun bankeeŕaarulun ŕi kadunul, baanŕup ŕup nin uko ulon ŕi iko iwuŕaan yi nji nŕalun aji ul adoo.

19 Pnŕom pi bakaan na a pawoona ŕaŕn ŕi bgah banwoon bi baka, na ŕi ŕnaaŕ alon ankeŕun i bajaan bado Yetu, i Pawulu akjakun awo najeb.

20 Kë nŕe yewla, mêmme hum di nji kawayeŕun iko yan, aŕe hepara me aŕal kaya Yerutalem baya bawayeŕaana ŕi iko mênŕ.

21 Kë wi Pawulu aŕaan hepar aji aŕal pwayeŕ pi *Fetar naŕih najeenkal, kë ndo kë badêta, te wal wi nji kalun kado baŕooŕa du Fetar. »

22 Kë Agripa aŕe teem Fettut aji : « Nji kak dŕal katiink ŕiint mênŕan. » Kë aji na a : « Ilun katiinka faan. »

Baŕij Pawulu ŕi kadun ki Agripa na Berenit

23 Wi nfa mambanun, kë Agripa na Berenit, baŕe bi na pkêpaŕer pweek, aneej du dko di uruha, kë baŕih bangoli na bantohi baweeek biki ubeeka kë bafooy baka. Wi wi Fettut adolun wal mênŕ kë baŕij *Pawulu.

24 Aŕe ŕiini na baŕnaan aji : « Iwi Agripa naŕih na an bti nanwoon ŕi na un, nawin ŕiint i. Ul akaan kë *bayuday bti babi du nji, du Yerutalem na ŕi, aŕoman maakan aŕe huur aji, aantaan na pwo najeb.

25 Kë nji kë nŕe win nji ŕi uleef naan, kë aando nin uko ulon unkeŕun akeŕ. Wi aŕaan aŕehan aji aŕal pya du naŕih najeenkal aya awayeŕa, kë nŕe ji ddola aya du a.

26 Aŕe wo mênka nin uko ulon unkeŕun ppiit naŕih najeenkal ŕi ŕiint i. Ukaan kë nŕija ŕi kadun

ki nan na ki iwi Agripa naşih  i uleefu. H nk, woli nahepara, kaş  ka uko upiit naşih najeenkal.

²⁷  naaŋ aanhilanuŋ kabubara ka ooŋ nakalabuş du naşih najeenkal b  iintup uko wi adoluŋ. »

26

Pawulu a iini  i kadun ki Agripa naşih

¹ H nk, k  Agripa aş  ji na *Pawulu : « Ihinan ka up, kayeŋan uleefu. » Pawulu adeeŋ ka en, aş  yeŋan uleeful aji :

² « Iwi Agripa naşih, dlilan n a, wi nna uŋ  i kadunu, kateem  i iko yi bayi  naan *bayuday bat-aparaanuŋ bti.

³ Dkak alilan maakan,  iki ime udolade wi baka bnuura akak ame bnuura iko yi bajaan baŋomna. Ukaan k  nji kakoo u koo  itiink n bnuura.

⁴ « Bayuday bti bame jibi n oori  i kpo . Bame kak bti jibi  i kateeku n oori du u aak wi naan, na du Yeru alem.

⁵ Bame' n undiimaan, ahilan ka up woli baŋali k  dji ka aş bgah bi pntuk pi *bafari ay bantamnun  i bgah bi nun.

⁶ K  h nkuŋ, uko unkaan k  bakwayşaan  i, uwoon k : Dha  uko wi Naşiba i abiin ahon başinun.

⁷ K  kşini i een na kt b ki pntaali pi nun, ka-hon m n an ki ki kaha uŋ pyeenk, wi kad manuŋ Naşiba i na  haaş  i baka nfa na utaakal. Iwi Agripa naşih, mnha  maŋ mankaŋan k  bayuday ba ij n uruha.

⁸ We ukaan k  an bayuday naşal aji  n hinan kafiyaar k  Naşiba i aji na an ba aan  i pke  ba? »

⁹ « Kë nji ti uleef naan hënk, kë ndun ašal aji dwo kado uko wi nhinanuŋ bti katokna katim ki Yetu i *Nataret.

¹⁰ Kë hënk di di ndolaŋ du Yerutaalem, amob banfiyaaruŋ Yetu batum awat ukalabuš. *Baŋeŋan baweek badinanaan pdo haŋ, aji wonŋi baŋu baka pkeŋ dji kawo ti bandinanuŋ.

¹¹ Dji kañaay na itoh iñehanaani bti, kahajan banfiyaaruŋ Yetu, kawuuk baka pkar katim ki nul. Ddeebaŋer baka maakan, adoo ji kaya ŋbeeka ŋmpaŋi prab baka kahajan.

Pawulu akak akakalëš jibi aŋëpuŋ adoo fiyaar Yetu

¹² « Kë hënk di ntooluŋ unuur uloŋ pya ubeeka wi Damaŋ, pdo ulemp mënŋ awo na uworda wi *baŋeŋan baweek.

¹³ Kaya pban mndiin unuur, djaku iwi, naših, kë nšë wo ti bgah, ašë win bjeehi bloŋ banwoonuŋ baŋi ašë jeehan apel unuur, kë babi agurën nji na bankyaanŋuŋ na nji.

¹⁴ Hënk, kë ŋpën bti ajot ti mboš. Kë nšë tiink pdiim ploŋ kë pakŋiini na nji na uŋup *uhebërë aji : “*Fawul, Fawul, we ukaŋ kë ikhajanaan ba? Ibaa noor we atootar ji upatar wi ajug wa akwuukuŋ na pfeeru pjul.”

¹⁵ Kë nšë hepar aji : “Iwi in ula ba, Ajugun?” Kë Ajugun ašë teem aji : “Nji Yetu a, ikhajanuŋ.

¹⁶ Naŋiin iwo bnaŋ, dpën awinana ti kadunu, kakakanaanu nalempar naan. Iwo kaŋup bandukiin uko wi iwinuŋ nŋa ti nji, na wi nji kaluŋ kadiimanu.

¹⁷ Dluŋ kayeŋu, ti *bayuday na banwoon baanwo bayuday biki nji kayiliin iya.

18 Iwoyi kahaabëş baka këş, kapënan baka ti bdëm, kañij moñ bjeehi, kapënan baka ti mnhina mi uweek wi nñtaayi, kañij du Naşibañi. Hënk bahilna woli bafiyaarën, bapënan baka ipekadu bahil kawo ti biki Naşibañi adatuñ aji bawo pntaali pi nul.”

Pawulu aţup jibi alemparuñ Yetu

19 « Ukaañ, Agripa naşih, kë ntaş uko wi Naşibañi aţupnuñ wi ahaabëşaanuñ këş.

20 Djunna Damat na Yerutaalem, abaañşaan nñfët nji *Yuda bti na nji banwoon baanwo bayuday. Aţup baka aji bawut pjuban bakak du Naşibañi, bado kado iko inkyuujun kë bawut pjuban.

21 Uko wañ ukaañ kë *bayuday bamobën wi nwoon du *KatoH Kaweek ki Naşibañi añal pññën.

22 Kë Naşibañi aşë wo na nji te unuur wi nşa wi, kë ndoo naş ti kadun ki bañaañ bti, bampoñi na baweek aţup uko wi mmaaruñ. Uko wi nji kaţupuñ uunwo wo ulon umpañi na wi *baţupar Naşibañi na *Moyit bajakuñ tfa aji ubi kadolana,

23 *Krittu alun kahaj kaşë kawo nateek anknañiin ti pkeţ kaţup bayuday na banwoon baanwo bayuday, bjeehi bi mbuur. »

Pawulu ado na pkakan Agripa naşih ti bgah bi Yetu

24 Wi *Pawulu akyeñanuñ uleeful hañ, kë Fettut aşë huuh aji : « Iwi iyilaa! Pjuk pweek pi ijukun pajun pfooyanu bkow! »

25 Kë Pawulu aşë teema aji : « Iwi Naweek maakan, mënyilaa, uko wi nji kaţupuñ ujoonan akuţ aţëp ti bgah.

²⁶ Agripa naşih, dñoom kaţup na a na mntëŋ ŧiki dme kë aampaam iko mënŧ bti, iindolana du bñot, dme kë ame ya bti aba.

²⁷ Iwi Agripa naşih, ifiyaar uko wi *baţupar Naşibaŧi bajakuŋ i? Dme kë ifiyaar wa. »

²⁸ Kë Agripa aşë teem Pawulu aji : « Injal kakakanaan naritton ubaa kaţo'un ŧi! »

²⁹ Kë Pawulu akak ateem aji : « Mëmme me uţar këme ujon, uko wi nji kañehanun Naşibaŧi uwoon iwi na banktiinkun bti nŧa di, nakak nawo ji nji, aşë wo mënŋal natana mnkorentu ji nji. »

³⁰ Hënk kë naşih, na nantuŋa i utaak, na Bereniŧ, na bañaan bti banwoon na baka başë naŧa.

³¹ Wi bapënuŋ aşë ŧiini bukal bukal aji : « Nñiint i aando do uko ulonŋ unkëşunŋ akeŧ këme aya ukal-abuş. »

³² Kë Agripa aşë ji na Fettut: « Nhinan lah kawu-tana, kë aşaanŋ ahepar pwayëşana du naşih na-jeenkakal. »

27

Batool pñooŧ Pawulu du Rom

¹ Wi ukakuŋ wi pjej ulantu kaya Itali, kë başë wul *Pawulu na bakalabuş balonŋ Yuliyut, anwoon naweek i bangoli iñeen-week baromeŋ du pntuk pi bangoli pi bajaan bado Pntuk pi Naşih najeenkakal.

² Kë njej ulantu du pkëŋ pi Adramitium unwoon wi pya Aŧiya, atool pya. Arittarkut i Tetalonika du Matedoniya kë abi na un.

³ Wi unuur ujintunŋ kë nşë ban Fidoŋ. Yuliyut awo na Pawulu bnuura, awuta kë aji ya kawin banohul, baţena iko yi anumiinŋ.

⁴ Nwoona du Fidoŋ, kë jibi uyook ukkobuŋ adek na un, kë nfooy na umbaŋ wi unjiw wi Kiprut wi uwoonŋ uunkkob.

⁵ Kë wi wi nmuuruŋ bdëk baññoguŋ ntaak ni Filitiya, na Pamfili aban Mire du utaak wi Likiya.

⁶ Wi nbanuŋ da, kë naweek i bangoli ašë win ulantu ulonŋ unwoonuŋ Alektandriya, atool pya Itali, ašë dolun kë njeŋ wa.

⁷ Ndo nnuur ntuŋ aya ya btiišu, ŋiki uyook uwoo, nŋaj maakan abaa ban kañog ubeeka wi Këniduŋ. Uyook uneenanun pya na btool, kë nduk ubeeka wi Falmome ŋi kañen kadeenu, afooy unjiw wi Kret.

⁸ Ntaš taš ukab, ahaj maakan abaa ban dko di bajaŋ bado Ikëŋ Inuura, daññoguŋ ubeeka wi Lataya.

⁹ Nto du Lataya ajon, kë pya kadun pado kak anooran, ŋiki unuur wi pyiman wi *bayuday* udobi tɛp, kë pya na bdëk wal mënŋ pahil kapënan unguun. Hënk, kë Pawulu ašë tuŋ uko wi ašaluŋ aji na baka :

¹⁰ « Babuk biintŋ, dwin kë bgah bi nun bi baya kawuŋ, ulantu utoka dko dweek na iko yi ujijuŋ bti, bañaanŋ badoo hilan kakeŋ da. »

¹¹ Kë naweek i bangoli ašë mëban ŋi wi naweek i baŋon ulantu na ajug wa bajakuŋ, apok ptiink Pawulu.

¹² Pkëŋ paannuura ptepanaan nnuur ni ujontŋ na ukëk uweek, kë batum ŋi baka baŋal nneeŋ ŋi bdëk, ndoonaan pban pkëŋ pi Fonika woli nŋhinani. Pkëŋ pi Fonika pawo du unjiw wi Kret, pataanŋ na kayoba

* 27:9 Ulibra wi Bgah 16.29 upiit aji : ŋi pli ppajantën na plonŋ, ŋi unuur uñeenantën, nayiman, naankdo nin ulemp ulonŋ, an babak utaak na bayaantŋ bti.

ajej ʒi btammaŋu na btamʒanka, kē bahilan kaʒēpan da ŋnuur ŋi ujonʒ na ukēk.

Ukēk unaʒa du ptoof pi bdēk bweek

¹³ Uyook umpoʒi unaʒnaana btammaŋu ajun pyook, kē bañaanʒ baʒal aji bahinan kado uko wi baʒaluŋ, afēnēʒ ulantu, atool akab kab na kabaŋ ki unjiw wi Kret.

¹⁴ Uundo jon, kē ukēk uweek unwoonʒ katim ki btamʒanka umayar unuur uʒē naʒnaana unjiw akēk.

¹⁵ Ukēk wuŋ ubi akob ʒi ulantu, kē ŋēnkak ahilan wa pʒijan, aʒē wut kē uyook ukya na un.

¹⁶ Wi ŋʒēpnunʒ btammaŋu bi unjiw umpoʒi unwoonʒ katim ki Kawuda, aʒē ʒu kamenkla uyook btiʒu. Ŋdoonaan te adoo kakan bʒeem bmpoʒi bburni bantanuŋ ʒi kafetʒ ki ulantu.

¹⁷ Hēnk, kē balemp biki ulantu bajej ital atanrēn wa uwutna katoka. Baʒi wal mēntʒ uyook ufēl baka ʒi pyiw pwuʒan pi bdēk bweek du Libiya. Wi wi baʒaanʒ aŋuʒ iloona, aʒē wut uyook kē ukya na baka.

¹⁸ Unuur utēbantēn, kē ukēk ukkēka kēk maakan, kē bajej iko injiunʒ afēl du bdēk.

¹⁹ Unuur uwajaŋtēn, bajej iloona na iko yi ulantu afēl du bdēk na iŋen yi baka.

²⁰ Ŋdo ŋnuur ŋʒum, ŋēnwin bnuur kēme ŋjah, kē uyook ukkoba kob maakan, kē ŋbi ji ji wi nun ubaa.

²¹ Ŋdo ŋnuur, ŋēnde de nin ukoolan, kē *Pawulu aʒē naʒa, aji na bañaanʒ: « Babuk biintʒ, nawo i lah katiink uko wi njakananʒ, kawut kapēn du Kret, nanʒaanʒ kabuur ptoka toka pi.

22 Kë nşë kooṭan kooṭ hënkuṇ, namëbaan naliint!
Nin alon ṭi an aankkeṭ, ulantu ṭañ uktokiin.

23 Takal na utejan, *uwanjuṭ wi Naşibaṭi
anka'ënuṇ, i njaan kadëman ubi ṭi nji,

24 ajakën : “Pawulu, klënk! Iwo i kawayëşa ṭi
kadun ki naşih najeenkal, kë Naşibaṭi ṭi bnuura bi
nul, akdo bañaan ṭi bankyaanṭuṇ na iwi babuur.”

25 Babuk biinṭ, natëṇṭënën, ṭiki dhaṭ ṭi Naşibaṭi
ame kë uwo jibi ajakaaruṇ.

26 Kë uyook uşë ya kafëlung du unjiw ulon. »

27 Nḍobi wo wo ṭi utejan unṭëknun iñeen na
ṇbaakër ṭi meel, kë ukëk uhuma kaya na un ṭi bdëk
bi katim ki Adiriyatik. Kaban mnjel, kë balemp
biki ulantu başë ṇuur aji ṇñog pkay.

28 Wi wi batanuṇ pko ploṇ na ptal awalan
katenna kadiilade, awin kë kawo ṇmetër iñeen
ṇwajanṭ na paaj na ulon, akak aban ṭuṇ aten, awin
kë kawo ṇmetër iñeen ṇtëb na bakreṇ.

29 Baṭi wal mënṭ uyook ufëlung du mnlaak, atan
klaa kdiṭ kbaakër du kafëṭ ki ulantu awalan ṭi
meel kahilna kamëban wa, aşë bi kataran taran
unuur ujint.

30 Balemp biki ulantu bado wal mënṭ na ppën ṭi
wa kabuur. Bawalan bṭeem bbuurni aşë daar aji
baṇal ptan ilaar idiṭ ilon ṭi kadun ki ulantu.

31 Kë Pawulu aşë ji na naweek i bangoli na
bangoli bandukiin aji : « Woli balemp biki ulantu
biki baanṭo ṭi wa, naankhilan kabuur. »

32 Ukaan kë bangoli bafal ital intijanaanuṇ bṭeem
bbuurni, awutan ba, kë bakyaak.

33 Wi bakyoonkuṇ mnjint unuur, kë Pawulu aşë
ji na baka bade aji na baka : « Naṭo ṇnuur iñeen

na n̄baak̄er k̄e n̄haaş n̄awo bnaţ na an, naande nin ukoolan.

³⁴ Nabiin nade, nanuma pde kahilna kawo baje, nin kawel kalonj kaankjot ʔi n̄aaŋ. »

³⁵ Wi wi aʂaaŋ ajej ipoom abeeb Naʂibaʔi akit̄eʂ ya, aʂ̄e jun pde.

³⁶ K̄e wi wi bañaan ʔti bakakanun ʔhaaş, ade n̄tiinku.

³⁷ N̄wo wal m̄eŋţ bañaan iñeen-week ʔyaaʂ ʔt̄eb na iñeen paaj na ulonj na paaj (276) ʔi ulantu.

³⁸ Wi bañaan ʔti badeeŋ ayok, k̄e baʂ̄e f̄el ʔdeey ʔanwoonj ʔi ulantu du bd̄ek awiʂanaan wa.

Ulanţu uʂiiri

³⁹ Wi unuur uʂinţun, baʔonj ulantu baanyikr̄en pkay pi bakwinun, aʂ̄e win pkay plonj panwoonj na pyiw, aji baya kakaban ulantu ʔi pa woli bahinani.

⁴⁰ K̄e wi wi bafalunj ital intannun ʔilaar idit̄ inţjanun ʔulantu aʂ̄e wutan ya k̄e iya bd̄ek. Wi wi baʂaaŋ af̄en̄eʂ ital yi batannun ʔpaat ʔnanjaan ʔaʔonja ulantu, atan kaloona ʔi kadun ki wa, uyook uhilna uwuukar wa kadun, aʂ̄e tool pya pkay.

⁴¹ K̄e uʂ̄e ya wal m̄eŋţ abiŋa ʔi pyiw pwuʂaan pi bd̄ek, k̄e kadun ki wa kajiiri, uunkak ahilan pya, kafet̄ k̄e kaʂ̄e rumpadiir fuţ ʔiki ʔmaaronj ʔjakob bnuura.

⁴² Bangoli k̄e baʂ̄e ʔal wal m̄eŋţ kafin ʔakalabuʂ, bawutna kalam kabuur.

⁴³ K̄e naweek i bangoli aʂ̄e ʔal *Pawulu abuur pkeţ, aʂ̄e ji na baka bawut kafin ʔakalabuʂ. Abaa ʔ̄ep ʔ̄ep aji na baka, banhilunj plam ʔti badunna bajot bd̄ek balam baban pkay,

⁴⁴ bandukiin ʔaji n̄aaŋ andolonj alanka ʔi kampiñu kayaakna pya k̄eme iko ilonj ʔi inkitiin ʔi

ulantu, kaṭaṣna bukundu. Kē hēnk di di badoluṅ, aban bti pkay abuur.

28

Pawulu aban unjiw wi Malita

¹ Wi ṅbuuruṅ bti, aṣē baa me kē unjiw uwo katim ki Malita.

² Bañaanṅ banfētunṅ da baṭijan un bnuura. Batehan bdoo, adu'un kē ṅto atēma ṭiki uṣubal ujun pṣub, kē ujonṅ uwoo.

³ *Pawulu ajej wal mēntṅ imul ikay afēl du bdoo, kē upula ulonṅ uṣē pēn ṭi ya, aṭi bdoo buṅ. Ulut alabari'a ṭi kañen.

⁴ Wi bañaanṅ banfētunṅ ṭi unjiw bawinuṅ upula ṭi kañen ki Pawulu, aṣē hoopaṭēr aji : « Ńiintṅ i aka pwo nafiṅ bañaanṅ, ṭiki ajaka jak abuur pkeṭ du bdēk, kē naṣibaṭi alonṅ andu'aniinṅ « naṣibaṭi anjaan aluk » aṣē wo aandinan awo najeb. »

⁵ Kē Pawulu ul, aṣē lēt upula awat du bdoo, nin ukoolan uundola do.

⁶ Kē bañaanṅ banuṅ aji ajun pwur kēme kajot kakeṭ ṭi dko mēntṅ. Wal wi bayoonkuṅ ajon baanwin ukoolan, aṣē wugēṣ ṅṣal aji awo alonṅ ṭi baṣibaṭi.

⁷ Ufētṅ wi naweek i unjiw anwoonṅ katim ki Publiyuṭ uñog da. Aṭijanun kē ṅwo bayaantṅ biki nul ṅnuur ṅwajanṅ, ji banohul.

⁸ Aṣin Publiyuṭ amaak wal mēntṅ awo na ptool kē uleef ubot ayik na a. Pawulu aya awina, aṣē ñehan Naṣibaṭi, apafa iñen ṭi bkow, ajebana.

⁹ Kē wi wi bamaakal biki unjiw bandukiinṅ bti babiinṅ ṭi Pawulu, kē ajeban baka.

10 Bañaan bamaganun maakan, wi nkyaan, kë başë pënan iko yi nkyaan kanuma bti du bgah byaanţaani awulun.

Pawulu na batënţul bawoona Malita atool pya Rom

11 Wal wi ndolon kli kwajanţ, aşë jija ţi ulantu ulon wi ubeeka wi Alektandriya, unţëpanuţ wal wi ujonţ ţi unjiw unwoon katim ki kbet*.

12 Nya awala du Firakuta, ado da nnuur nwajanţ.

13 Wi nwoonuţ da, aşë ţaş kaban ki bdëk, adoo ban ubeeka wi Regiyum. Na mnjinţ, kë uyook unwoonuţ btammaņu uşë jun pkob, kë ndo nnuur ntëb, aşë ban pkëş pi Putewoli.

14 Wal wi nbanuţ ubeeka mënt, ntënk da balon banfiyaaruţ, kë bamëbanun kë nţo da kanëm kapëb. Wi wi nşaan aban Rom.

15 Banfiyaaruţ biki Rom batiink kë baji nwo ţi bgah, aşë bi te Ufeeru wi Apiyuţ na du dko di bajaan bado Itoh yi Bayaanţ Iwajanţ pkitun. Wi *Pawulu awinuţ baka, abeeb Naşibaţi, aşë kak atëş maakan.

Pawulu aţup Uţup Ulil Unuura du Rom

16 Wi nbanuţ Rom, badinan *Pawulu kë agaag ufëţ wi nul aşë do nangoli alon kë akyeņa.

17 Wal wi aţoon nnuur nwajanţ, aşë du bantohi *bayuday babi bayit na a. Wi babiin ayit, kë aşë ji na baka : « An bayiţ naan, nji, nwoon mëndo bañaan biki pntaali pi nun ukoolan, këme ţi

* **28:11** Këme Kattor na Polut: Bawo ţi unjon wi bagrek başibaţi bampoţi banwoon kbet, aşë meeţana bnuura ţiki baya bdëk biki ţfa bafiyaar aji kbet kuş kaji kayeş baţon nlanu.

udolade wi başınun, bamobën du Yerutalem awul baromeŋ.

18 Baheparaan bnuura uko unţepuŋ, aşal pwutanaan ŧiki baanwin win nin ukoolan ŧi nji unkeşuŋ bafinën.

19 Kë wi bayuday başaan apok uko mënţ, kë nwoyi kahepar pwayëş pi naşih najeenkal, ahepar pa. Aşë wo kakşa mënka nin uko uloŋ utapar pntaali pi naan.

20 Waŋ ukaan kë ndu'an, kawinan, kaŧiini na an, ŧiki batanën na mnkorentu mi ŧi katim ki ñaan i biki *Itrayel bahaţuŋ. »

21 Wi wi bateemuluŋ aji : « Nënyeenk nin uko uloŋ umpiituŋ ŧi iwi unwoonuŋ *Yuda kë bayituŋ banwoŋ da baambi ŧi aţup ukoolan uwuţaan ŧi iwi.

22 Kë nşë ŋala katiink uşalu, ŧiki bañaan ŧi dko bti balaţ pntuk pi iwoŋ. »

23 Hënk, kë bamëban unuur na Pawulu, kë bañaan batum ŧi baka baluŋ abi du dko di Pawulu awaliin. Aŧiini na baka nfa te utaakal uţup wi *Pşih pi Naşibaŧi. Ado na pdo baka bayikrën uko wi Yetu, aţëpna ŧi *Bgah bi Moyit, na uko wi *baţupar Naşibaŧi bapiituŋ.

24 Balon ŧi baka bafiyaar uko wi aţupuŋ, kë balon baanfiyaari.

25 Wi bawoŋ biki pwayşër bahumaara baantiinkari. Kë Pawulu aşë ji na baka ŧaŋ: « Ni! *Uhaaş wi Naşibaŧi unŧiini bnuura, wi uţëpnuŋ ŧi mntum mi *Iţayi, Naţupar Naşibaŧi.

26 Aŧiini aji :

“Yaan du bañaan mënţan, iji na baka :

Woli nadoo wat wat ibaţ atiink oo, naankteha te.

*Woli nadoo haabëş haabëş kës bnuura oo,
naankwina win.*

*27 Ƨiki ŋhaaş ŋakak adënëƧ na bañaanŋ biki,
banëƧ ibaƧ yi baka,
adëƧ kës ki baka,
Kahilna kawo baankwin na kës ki baka,
Kabot kawo baanktiink na ibaƧ yi baka,
Nşal ŋi baka ŋawutna kate,
bahilna bawut pkak du ŋji.
Nhilna nwut kajeban baka.”✧ »*

*28 Kë Pawulu aşë baañëş bƧup aji na baka «
Nawo i kame keeri, kë NaşibaƧi, banwoonŋ baanwo
bayuday biki awulunŋ UƧup wi mbuur. Bukal balunŋ
katiink wa! » [*

*29 Wi Pawulu aƧupunŋ haŋ kë bayuday başë ya,
aŋom.]*

*30 Pawulu aƧo da ŋşubal ŋtëb du katoh kalonŋ ki
aklukunŋ luk bdidi'ul, aji yeenk banjaanŋ babi bti
pwina.*

*31 AƧo da aƧup uko wi Pşih pi NaşibaƧi, abot ajukan
uko wi Yetu Ajugun na mntëŋ abot awo najeeh.*

✧ **28:27** Itayi 6.9-10.

Ulibra wi Naşibaṭi
New Testament and Shorter Old Testament in
Mankanya

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mankanya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mankanya

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 30 Dec 2021

a40dd8c3-0687-5ed7-bd1a-ef16ae8e3b9c